

นนน

บทสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็นแปล

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า
ด้วยเศียรเกล้า

มนต์

บทสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็นแปล

พระมงคลกัจฉโกศล
วัดเทพศิรินทย์ ต.บ้านเขยีน อ.หันคา จ.ชัยนาท
ถวายเป็นพุทธบูชา เนื่องในวันวิสาขบูชา
ปีพุทธศักราช ๒๕๖๕

บรรณาธิการ | Sarah Love, Taxidermy Design
ออกแบบ | Graphic งานวัด
พิมพ์ต้นฉบับ | Ann
ภาพวาดสีน้ำ | อาจารย์ กิติพงษ์ มากสิน

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : เมษายน ๒๕๖๕
จำนวน ๓๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทาน :
วัดเทพศิรินทย์ ๙๙๙ หมู่ ๑๑ ต.บ้านเขยีน อ.หันคา จ.ชัยนาท

"มนต์" บทสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็นแปล
© ๒๕๖๕ วัดเทพศิรินทย์ จังหวัดชัยนาท

อุโบสถวัดเทพศิรินทน์

"ถ้าไม่คิดดี พูดดี ทำดี
แล้วจะได้ดีอย่างไร"

พระมงคลกิจโกศล
๑๗ เมษายน ๒๕๖๕

สารบัญ

ทำวัตรเช้า	๑๒
คำบูชาพระรัตนตรัย	๑๓
ปุพพะภาคะนะมะการะ	๑๔
พุทธานุสสะติ	๑๕
ธัมมานุสสะติ	๑๖
สังฆานุสสะติ	๑๗
ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถา	๑๘
สังเวคะปริกิตตะนะปาฐะ	๒๐
บทนมัสการพระอรหันต์ ๘ ทิศ	๒๕
ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขะณะปาฐะ	๒๖
ธาตูปะฐิกุละปัจจะเวกขะณะปาฐะ	๒๙
คำกรวดน้ำตอนเช้า	๓๓
คำแผ่เมตตา	๓๖
คำแผ่ส่วนบุญกุศล	๓๖
คาถาหลวงพ่อบาน (เรียกทรัพย์)	๓๗
กราบพระ ๕ ครั้ง	๓๗
ทำวัตรเย็น	๔๐
คำบูชาพระรัตนตรัย	๔๑
ปุพพะภาคะนะมะการะ	๔๒
พุทธานุสสะติ	๔๓
พุทธานุสสะติ	๔๔
ธัมมานุสสะติ	๔๖
ธัมมานุสสะติ	๔๖
สังฆานุสสะติ	๔๙
สังฆานุสสะติ	๕๐
บทนมัสการพระอรหันต์ ๘ ทิศ	๕๒
คาถาบูชาพระพุทธรูปสี่หิ๊งค์	๕๓
อะตีตะปัจจะเวกขะณะปาฐะ	๕๔

เมตตานิสั่งสะสุตตะปาโลฐ	๕๗
คำกรวดน้ำตอนเย็น	๕๘
คำแผ่เมตตา	๖๐
คำแผ่ส่วนบุญกุศล	๖๑
คาถาหลวงพ่อบาน (เรียกทรัพย์)	๖๑
กราบพระ ๕ ครั้ง	๖๒

พระปริตร บทเจริญพระพุทธรมณต์ ๖๔

บทชุมนุมเทวดา	๖๕
นะมะการะสีทิตะคาถา	๖๗
สัมพุทเธฯ	๖๘
นะโมการะอัญฐะกะคาถา	๗๐
มังคะละสุตตั้ง	๗๑
ระตะนะสุตตั้ง	๗๓
กะระณียะเมตตะสุตตั้ง	๗๕
ชั้นระปะริตตะคาถา	๗๖
โมระปะริตตั้ง	๗๘
วัฏฐะกะปะริตตั้ง	๗๙
อาฎานาฎิยะปะริตตั้ง	๘๐
อังกุลิมาละปะริตตั้ง	๘๓
โพชฌังคะปะริตตั้ง	๘๔
อะระยะปะริตตั้ง	๘๕
บทขัดธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสุตตั้ง	๘๖
ธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสุตตั้ง	๘๗
พระคาถาชินบัญชร	๙๔
เทวะตาอุยโยชะนะคาถา	๙๖
บทถวายพรพระ (พาหุง)	๙๗

อนุโมทนาคาถา ๑๐๔

อะนุโมทะนารัมมะกะคาถา	๑๐๕
สามัญญานุโมทะนาคาถา	๑๐๕
โกชะนะทานานุโมทะนาคาถา	๑๐๖

อัคคัปปะสาทะสุตตะคาถา	๑๐๖
อาฏานาฏิยะปุระริตตัง (ย่อ)	๑๐๗
มงคลจักรวาลน้อย	๑๐๘
มงคลจักรวาลน้อย (ย่อ)	๑๑๐
ติโรกุฑทะกัณฐะคาถา	๑๑๐
ชยะยะปุระริตตัง (ย่อ)	๑๑๒
กาละทานะสุตตะคาถา	๑๑๓

บทพิจารณาสังขาร บทสวดมนต์พิเศษ	๑๑๖
ที่วัดติงสาการะปาฐะ	๑๑๗
ภาระสุตตะคาถา	๑๑๘
โอวาทะปาตีโมกชะคาถา	๑๑๙
อภิณหะปัจจะเวกะชะณะปาฐะ	๑๒๐
ปัจฉิมะพุทโธวาทะปาฐะ	๑๒๑
คาถาโพธิบาท	๑๒๒
คาถาโพธิบาท ๘ ทิศ	๑๒๓
คาถามงคลจักรวาล ๘ ทิศ	๑๒๓
บทสวดบารมี ๓๐ ทิศ	๑๒๔
บทเจริญพระกรรมฐาน	
ฉบับวัดเทพหัสดิน	๑๒๕
บทเจริญพระกรรมฐาน แบบที่ ๒	๑๒๕
คำกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล	๑๒๖
คำแผ่เมตตาให้ตนเอง	๑๒๖
คำแผ่เมตตาทั่วไป	๑๒๗
คำอธิษฐานจิต	๑๒๗
บทสวดสรรเสริญพระรัตนตรัย	
ทำนองสรภัญญ์	๑๒๘
บทชัยสิทธิคาถา	๑๓๑
บทปลงสังขาร (โอ้อ่านนิจจา)	๑๓๒
บทปลงสังขาร (มนุษย์เราเอ๋ย)	๑๓๓
บทปลงสังขาร (เกศาผมหงอก)	๑๓๔

ศาสนพิธี

คำอาราธนา คำสมาทาน คำถวายทาน	๑๓๘
คำบูชาพระรัตนตรัย	๑๓๙
คำอาราธนาและรับศีล ๕	๑๓๙
คำอาราธนาและรับศีล ๘	๑๔๑
คำอาราธนาพระปริตร	๑๔๓
คำอาราธนาธรรม	๑๔๔
คำบูชาข้าวพระพุทธรูป	๑๔๔
คำลาข้าวพระพุทธรูป	๑๔๔
คำอธิษฐานตักบาตร	๑๔๔
คำอธิษฐานถวายทาน	๑๔๕
คำถวายสังฆทาน (ทั่วไป)	๑๔๕
คำถวายผ้าป่า คำชักผ้าป่า คำลาสิกขา	๑๔๖

บทสวดสรภัญญ์ คุณพระรัตนตรัย

คุณบิดามารดา คุณครูบาอาจารย์	๑๔๘
บทสวดระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย	๑๔๙
บทสวดระลึกถึงคุณบิดามารดา	๑๔๙
บทสวดระลึกถึงคุณครูอาจารย์	๑๕๐
บทสวดสรภัญญ์กราบไหว้	
พระคุณบิดามารดา	๑๕๑
ขอขมาโทษคุณครูและอาจารย์	๑๕๒
หอมศีล (ทำนองสรภัญญ์อีสาน)	๑๕๓
"แม่" มิตรในเรือน	๑๕๔
สำนึกพระคุณแม่	๑๕๗
สำนึกบาป ขอขมาแม่	๑๕๘
สำนึกถึงวันเกิด	๑๕๙
ไม่คบคนพาล คบบัณฑิต	๑๖๐

พระธรรมคำสอน

ประโยชน์ของการสวดมนต์	๑๗๗
คาถาหลวงปู่ฤๅษีตาไฟ	๑๗๙

ทำวัตรเช้า

[ดอกชวนชม]

คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภาคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ

พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น พระองค์ใด, เป็นพระอรหันต์,
ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

สวากขาโต เยนะ ภาคะวตา ธัมโม

พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด,
ตรัสไว้ดีแล้ว

สุปฏิปันโน ยัสสะ ภาคะวโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด, ปฏิบัติดีแล้ว

ตัมมะยัง ภาคะวันตัง สะธัมมัง สะสังขัง

อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ

ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอบูชาโดยเคารพ, ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า
พระองค์นั้น, พร้อมทั้งพระธรรม และพระสงฆ์, ด้วยเครื่องสักการะ
ทั้งหลายเหล่านี้, ที่ข้าพเจ้ายกขึ้นไว้ตามสมควรแล้ว

สาธุ โน ภันเต ภาคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ, แม้ปรินิพพานนานมาแล้ว

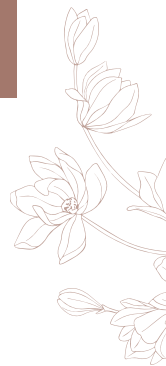
ปัจฉิมา ชะนะตานุกัมปะมานะสา

อิเม สักกาเร ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ปะภุคคัณหาตุ

จงรับซึ่งเครื่องสักการะอันเป็นบรรณาการของคนยากเหล่านี้,
ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, ด้วยพระหฤทัยอนุเคราะห์ประชุมชนภายหลัง,

อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

อะระหัง สัมมาสัมพุทธโธ ภาวะวา

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลส
เพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

พุทธีง ภาวะวันตั้ง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ฯ
(กราบ)

สวากขาโต ภาวะวะตา ธัมโม

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว

ธัมมัง นมัสสามิ. ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม ฯ

(กราบ)

สุปะฏิปันโน ภาวะวะโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว

สังขัง นมามิ. ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์ ฯ

(กราบ)

ปูพพะภาคะนะมะการะ

หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภาวะวะโต ปูพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส.

นะโม ตัสสะ ภาวะวะโต

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น

อะระหะโต ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส

สัมมาสัมพุทธัสสะ. ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ฯ

(ว่า ๓ หน)

พุทธาภิกุติ

หันทะ มะยัง พุทธาภิกุติง กะโรมะ เส.

โย โส ตะถาคะโต พระตถาคตเจ้าฉันั้น พระองค์ใด

อะระหัง เป็นผู้ไกลจากกิเลส

สัมมาสัมพุทธโธ เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

วิชชาจะระณะสัมปันโน เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ

สุคะโต เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี

โลกะวิทู เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง

อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้ อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า

สัตถา เทวะมะนุสสานัง เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

พุทธโธ เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ด้วยธรรม

ภะคะวา เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์

โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพรัทฺหะกัง,

สัสสะมะณะพราหฺมณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง

อะภิญญา สัจฉิกัตฺวา ปะเวเทสิ

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ได้ทรงทำความดับทุกข์ให้แจ้ง

ด้วยพระปัญญาอันยิ่งเองแล้ว, ทรงสอนโลกนี้พร้อมทั้งเทวดา

มาร พรหม, และหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณพราหมณ์,

พร้อมทั้งเทวดาและมนุษย์ให้รู้ตาม

โย ธัมมัง เทเสสิ

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ทรงแสดงธรรมแล้ว

อาทิกัลยาณัง

ไฟเราะในเบื้องต้น

มัชฌมกัลยาณัง

ไฟเราะในท่ามกลาง

परियोสานะกัลยาณัง

ไฟเราะในที่สุด

สาตถัง สะพัยัญชนะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทฐัง พรัหฺมัมะจะริยยัง
ปะกาเสลลิตี

ทรงประกาศพรหมจรรย์ คือแบบแห่งการปฏิบัติอันประเสริฐ
บริสุทธิ์ บริบูรณ์ สิ้นเชิง, พร้อมทั้งอรรถะ พร้อมทั้งพยัญชนะ

ตะมะหัง ภาคะวันตัง อะภิปูชะยามิ

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น

ตะมะหัง ภาคะวันตัง สิระสา นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น ด้วยเศียรเกล้า ฯ

(กราบ)

ธัมมาภิกุติ

หันทะ มะยัง ธัมมาภิกุติง กะโรมะ เส.

โย โส สัวากขาโต ภาคะวะตา ธัมโม

พระธรรมนั้นใด, เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ตรัสไว้ดีแล้ว

สันทิฏฐิโก

เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ พึงเห็นได้ด้วยตนเอง

อะกาลิโก

เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้และให้ผลได้ ไม่จำกัดกาล

เอหิปัสสิโก

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวแก่ผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูเถิด

โอปะนะยิโก

เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว

ปัจฉัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ

เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน

ตมะหัง ธัมมัง อะภิปุชะยามิ

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระธรรมนั้น

ตมะหัง ธัมมัง สิริสะสา นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระธรรมนั้น ด้วยเศียรเกล้า ฯ

(กราบ)

สังฆาภิกุต

หันทะ มะยัง สังฆาภิกุตติง กะโรมะ เส.

โย โส สุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น หมู่นี้, ปฏิบัติดีแล้ว

อุชุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่นี้, ปฏิบัติตรงแล้ว

ญายะปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่นี้, ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรม
เป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว

สามีจิปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่นี้, ปฏิบัติสมควรแล้ว

ยะทิทัง

ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่, นับเรียงตัวบุรุษได้ ๘ บุรุษ

เอสะ ภาคะวะโต สภาวะกะสังโฆ

นัันแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า

อาหุเนยโย

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา

ปาหุเนยโย

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ

ทักขิณเยโย

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน

อัญชะลีกะระณีโย

เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ

เป็นเนื่อบาบุญของโลก, ไม่มีบาบุญอื่นยิ่งกว่า

ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระสงฆ์หมู่ นั้น

ตะมะหัง สังฆัง สิริสะ นมะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์หมู่ นั้น ด้วยเศียรเกล้า ฯ

(กราบ)

ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถา

หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ

สังเวคะปะริกิตตะนะปาฐัญญูจะ ภาณามะ เส.

พุทโธ สุตฺตโธ กะรุณามะหัตถะโว

พระพุทธรเจ้าผู้บริสุทธิ์ มีพระกรุณาดุจดั่งดวงมรรณพ

โยจันตะสุทธานพะระญาณะโลจะโน

พระองค์ใด มีตาคือญาณอันประเสริฐหมดจดถึงที่สุด

โลกัสสะ ปาปุปะกิเลสฆาตะโก

เป็นผู้ฆ่าเสียซึ่งบาป และอุปกิเลสของโลก

วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนนะ ตัง

ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น โดยใจเคารพเอื้อเพื่อ

ธัมโม ปะทีโป วियะ ตัสสะ สัตถุโน

พระธรรมของพระศาสดา สว่างรุ่งเรืองเปรียบดวงประทีป

โย มัคคะปากามะตะเภทะภินนะโก

จำแนกประเภท คือ มรรค ผล นิพพาน, ส่วนใด

โลกุตตระโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน

ซึ่งเป็นตัวโลกุตตระ, และส่วนใดที่ชี้แนวแห่งโลกุตตระนั้น

วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนนะ ตัง

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น โดยใจเคารพเอื้อเพื่อ

สังโฆ สุเขตตาทักขะติเขตตะสังญญิตโต

พระสงฆ์เป็นนาบุญอันยิ่งใหญ่กว่านาบุญอันดีทั้งหลาย

โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพระโก

เป็นผู้เห็นพระนิพพาน, ตรัสรู้ตามพระสุคต, หมู่อิโธ

โลลัปปะทีโน อะริโย สุเมระโส

เป็นผู้ละกิเลสเครื่องโลเล เป็นพระอริยเจ้า มีปัญญาดี

วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนนะ ตัง

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น โดยใจเคารพเอื้อเพื่อ

อิจจะวะเมกัันตะภิปุชชะเนยยะกัง,

วัตถุตตะยัง วันทะยะตาทักขะตัง,

ปุญญัง มะยา ยัง มะมะ สัพพะปัททะวา,

มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะลิตถิยา.

บุญใดที่ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งวัตรสาม, คือพระรัตนตรัย
อันควรบูชายิ่งโดยส่วนเดียว, ได้กระทำแล้วเป็นอย่างยิ่งเช่นนี้ ๆ,
ขออุปัทวทั้งหลาย, จงอย่ามีแก่ข้าพเจ้าเลย,
ด้วยอำนาจความสำเร็จ อันเกิดจากบุญนั้น ๆ

สังเวคะปริกิตตะนะปาฐะ

อิระ ตะถาคะโต โลเก อุปันโน

พระตถาคตเจ้าเกิดขึ้นแล้ว ในโลกนี้

อะระหัง สัมมาสัมพุทธโธ

เป็นผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

ธัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก

และพระธรรมที่ทรงแสดง เป็นธรรมเครื่องออกจากทุกข์

อุปะสะมิโก ปะรินิพพานิโก

เป็นเครื่องสงบกิเลส, เป็นไปเพื่อปรินิพพาน

สัมโพธะคามิ สุคะตูปะเวทิตโต

เป็นไปเพื่อความรู้พร้อม, เป็นธรรมที่พระสุคตประกาศ

มะยันตัง ธัมมัง สุตฺวา เอวัง ชานามะ

พวกเราเมื่อได้ฟังธรรมนั้นแล้ว, จึงได้รู้อย่างนี้ว่า

ชาติปิ ทุกขา

แม้ความเกิดก็เป็นทุกข์

ชะราปิ ทุกขา

แม้ความแก่ก็เป็นทุกข์

มะระณัมปิ ทุกขัง

แม้ความตายก็เป็นทุกข์

โสกะประริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา

แม้ความโศก ความร่ำไรร่ำพัน ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ
ความคับแค้นใจ ก็เป็นทุกข์

อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข

ความประสบกับสิ่งไม่เป็นที่รักที่พอใจ ก็เป็นทุกข์

ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข

ความพลัดพรากจากสิ่งเป็นที่รักที่พอใจ ก็เป็นทุกข์

ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง

มีความปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้น นั่นก็เป็นทุกข์

สังขิตเตนะ ปัญญาปาทานักขันธา ทุกขา

ว่าโดยย่อ อุปาทานขันธทั้งห้า เป็นตัวทุกข์

เสยยะถิทัง ได้แก่สิ่งเหล่านี้ คือ

รูปูปาทานักขันโธ ขันธอันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือรูป

เวทนะอุปาทานักขันโธ ขันธอันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือเวทนา

สังญัญอุปาทานักขันโธ ขันธอันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือสังญา

สังขารูปาทานักขันโธ ขันธอันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือสังขาร

วิญญาณูปาทานักขันโธ ขันธอันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือวิญญาณ

เยสัง ปะริญญาเย

เพื่อให้สาวกกำหนดรอบรู้ อุปาทานขันธ เหล่านี้เอง

ธะระมานโณ โส ภาคะวา

จึงพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เมื่อยังทรงพระชนม์อยู่

เอวัง พะหุลัง สาวะเก วิเนติ

ย่อมทรงแนะนำสาวกทั้งหลาย เช่นนี้เป็นส่วนมาก

เอวัง ภาคา จะ ปะนัสสะ ภาคะวะโต สาวะเกสุ อานุสาสะนี พะหุลา ปะวัตตะติ

อนึ่ง คำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, ย่อมเป็นไป
ในสาวกทั้งหลาย, ส่วนมาก มีส่วน คือการจำแนกอย่างนี้ว่า

รูปัง อะนิจจัง	รูปไม่เที่ยง
เวทนา อะนิจจา	เวทนาไม่เที่ยง
สัญญา อะนิจจา	สัญญาไม่เที่ยง
สังขาร อะนิจจา	สังขารไม่เที่ยง
วิญญาณัง อะนิจจัง	วิญญาณไม่เที่ยง
รูปัง อะนัตตา	รูปไม่ใช่ตัวตน
เวทนา อะนัตตา	เวทนาไม่ใช่ตัวตน
สัญญา อะนัตตา	สัญญาไม่ใช่ตัวตน
สังขาร อะนัตตา	สังขารไม่ใช่ตัวตน
วิญญาณัง อะนัตตา	วิญญาณไม่ใช่ตัวตน
สัพเพ สังขาร อะนิจจา	สังขารทั้งหลายทั้งปวง ไม่เที่ยง
สัพเพ รัมมา อะนัตตาติ	ธรรมทั้งหลายทั้งปวง ไม่ใช่ตัวตน, ดังนี้
เต (ตา) มะยัง โอตินณามหะ	พวกเราทั้งหลายเป็นผู้ถูกรอบงำแล้ว
ชาติยา	โดยความเกิด
ชะรามะระณณะ	โดยความแก่และความตาย
โสเกหิ ประริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ	
	โดยความโศก ความร่ำไรรำพัน ความไม่สบายกาย
	ความไม่สบายใจ ความคับแค้นใจ ทั้งหลาย

ทุกโขติณณา เป็นผู้ถูกความทุกข์หยั่งเอาแล้ว
 ทุกชะปะเรตา เป็นผู้มีความทุกข์เป็นเบื้องหน้าแล้ว
อัปเปวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ
อันตะกิริยา ปัญญาเยถาติ.

ทำไฉน การทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้, จะพึงปรากฏชัด
 แก่เราได้ ฯ

(สำหรับพระภิกษุ สามเณร)

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภาวะวันตัง อุทิสสะ อะระหันตัง
สัมมาสัมพุทฺธัง

เราทั้งหลาย อุทิศเฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้ไกลจากกิเลส
 ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง, แม้ปรินิพพานนานแล้ว พระองค์นั้น

สัทธา อะคาร์สฺมา อะนะการิยัง ปัพพะชิตา

เป็นผู้มีศรัทธา ออกบวชจากเรือน ไม่เกี่ยวข้องด้วยเรือนแล้ว

ตัสฺมิง ภาวะวะติ พฺรหฺมะจะริยัง จะรามะ

ประพฤติดูอยู่ซึ่งพรหมจรรย์ ในพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น

ภิกขุณฺัง (สามเณรานฺัง) ลิกขาสาชีวะสะมาปันนา

ถึงพร้อมด้วยสิกขาและธรรมเป็นเครื่องเลี้ยงชีวิต ของภิกษุทั้งหลาย
 (สามเณรทั้งหลาย)

ตัง โน พฺรหฺมะจะริยัง อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ

อันตะกิริยาเยะ สังวัตตะตุติ.

ขอให้พรหมจรรย์ของเราทั้งหลายนั้น, จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุด
 แห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้ เทอญ ฯ

(สำหรับอุบาสก อุบาสิกา)

จิระประรินิพพุตัมปิ ตัง ภาคะวันตัง สาระณัง คตะตา

เราทั้งหลาย ผู้ถึงแล้วซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า,

แม้ปรินิพพานนานแล้วพระองค์นั้น เป็นสรณะ

ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ ถึงพระธรรมด้วย ถึงพระสงฆ์ด้วย

ตัสสะ ภาคะวะโต สาสะนัง ยะถาสะติ ยะถาพะลัง มะนะสิกะโรมะ

อะนุปะฏิปัชชามะ

จักทำในใจอยู่ ปฏิบัติตามอยู่

ซึ่งคำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น ตามสติกำลัง

สา สา โน ปะฏิปัตติ ขอให้ความปฏิบัตินั้น ๆ ของเราทั้งหลาย

อิมัสสะ เภวะลัสสะ ทุกข์ขันธัสสะ อันตะกิริยาเยะ สังวัตตะตุติ.

จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ ทั้งสิ้นนี้ เทอญ ฯ

บทนมัสการพระอรหันต์ ๘ กิต

หันทะ มะยัง สรรพะภัญญณะ พุทธะมังคะละคาถาโย ภาณามะ เส.

สัมพุทโธ ทิปะทัง เสฏฐโฐ

นิสินโน เจวะ มัชฌิเม

โกณฑัญโญ ปุพพะภาเค จะ

อาคะณยเย จะ กัสสะโป

สารีปุตโต จะ ทักขิณ

หะระติเย อูปาลี จะ

ปัจฉิเมปิ จะ อานันโท

พายัพเพ จะ คะวัมปะติ

โมคคัลลานะ จะ อุตตะเร

อิสานะปิ จะ ราชุโล

อิเม โข มังคะลา พุทธา

สัพเพ อิระ ปะติฏฐิตา

วันทิตา เต จะ อัมเหติ

สัฏฐกาเรหิ จะ ปุชิตา

เอเตสัง อานุกาเวนะ

สัพพะโสตถิ ภาวันตุ โน ฯ

อิจเจวะมัจฉันตะนะมัสสะเนยยัง

นะมัสสะมาโน ระตะนัตตะยัง ยัง

ปุญญาภิสันทัง วิปุลัง อะลัตถัง

ตัสसानุกาเวนะ หะตันตะราโย ฯ

ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขณะปาฐะ

หันทะ มะยัง ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขณะปาฐัง ภาณามะ เส.

(พิจารณาขณะใช้สอยเครื่องนุ่งห่ม)

ปะภูสิงขา โยนิโส จีวะรัง ปะภูเสวามิ

เราย่อมนพิจารณาโดยแยกคายแล้ว นุ่งห่มจีวร

ยวาทะวะ สีสัสสะ ปะภูฆาตายะ เพียงเพื่อบำบัดความหนาว

อุณ्हัสสะ ปะภูฆาตายะ เพื่อบำบัดความร้อน

ทังสะมะกะสะวาตาทะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะภูฆาตายะ

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด

และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย

ยวาทะวะ หิริโกปนะปะภูจฉาทะนัตถัง.

และเพียงเพื่อกปิดอวัยวะ อันให้เกิดความละอาย ฯ

(พิจารณาขณะบริโภคอาหาร)

ปะถีสั่งขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง ปะถิสเวามิ

เราย่อมพิจารณาโดยแยกกายแล้ว ฉันทิณฑะบาต

เนวะ ท้วายะ

ไม่ให้เป็นไปเพื่อความเพลิตเพลินสนุกสนาน

นะ มะทายะ

ไม่ให้เป็นไปเพื่อความเมามันเกิดกำลังพลังทางกาย

นะ มัณฑะนายะ

ไม่ให้เป็นไปเพื่อประดับ

นะ วิภูสะนายะ,

ไม่ให้เป็นไปเพื่อตกแต่ง

ยาวะทเวะ อิมัสสะ กายัสสะ จูติยา

แต่ให้เป็นไปเพื่อความตั้งอยู่ได้แห่งกายนี้

ยาปะนายะ

เพื่อความเป็นไปได้แห่งอัทภาพ

วิหิงสุปะระติยา

เพื่อความสิ้นไปแห่งความลำบากทางกาย

พรัหฺมะจะรียานุกะหะยะ

เพื่ออนุเคราะห์แก่การประพฤติพรหมจรรย์

อิตติ ปุรณันญจะ เวทะนัง ปะถิหังขามิ

ด้วยการทำอย่างนี้, เราย่อมระงับเสียได้ซึ่งทุกขเวทนาเก่าคือความหิว

นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ

และไม่ทำทุกขเวทนาใหม่ให้เกิดขึ้น

ยัตตรา จะ เม ภาวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ภาสุวิหาโร จาติ.

อนึ่ง ความเป็นไปโดยสะดวกแห่งอัทภาพนี้ด้วย,

ความเป็นผู้หาโทษมิได้ด้วย, และความเป็นอยู่โดยผาสุกด้วย,

จักมีแก่เรา, ดังนี้ ฯ

(พิจารณาขณะใช้สอยที่อยู่อาศัย)

ปะฏิสังขา โยนิโส เสนาसनัง ปะฏิเสวามิ

เราย่อมนพิจารณาโดยแยบคายแล้ว ใช้สอยเสนาสนะ

ยวาระเทวะ สัตถัสสะ ปะฏิฆาตายะ เพียงเพื่อบำบัดความหนาว

อุณ्हัสสะ ปะฏิฆาตายะ เพื่อบำบัดความร้อน

ทังสะมะกะสะวาตาทะปะสิริงสะปะสัมผัสสถานัง ปะฏิฆาตายะ

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด

และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย

ยวาระเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะฏิถัลลานารามัตถัง

เพียงเพื่อบรรเทาอันตรายอันจะพึงมีจากดิน ฟ้า อากาศ,

และเพื่อความเป็นผู้ยินดีอยู่ได้ในที่หลีกเลี่ยงสำหรับภาวนา

(พิจารณาขณะบริโภคน้ำรักษาโรค)

ปะฏิสังขา โยนิโส คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขารัง ปะฏิเสวามิ

เราย่อมนพิจารณาโดยแยบคายแล้ว

บริโภคน้ำเภสัชบริหารอันเกื้อกูลแก่คนไข้

ยวาระเทวะ อุปันนानัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ

เพียงเพื่อบำบัดทุกขเวทนาอันบังเกิดขึ้นแล้ว

มีอาหารต่าง ๆ เป็นมูล

อัพฺยาปัชฌะปะระมะตยาติ.

เพื่อความเป็นผู้ไม่มีโรคเบียดเบียน เป็นอย่างยิ่ง ดังนี้ ฯ

ธาทุปะฎีกุละปัจจะเวกขณะปาฐะ

หันทะ มะยัง ธาทุปะฎีกุละปัจจะเวกขณะปาฐัง ภาณามะ เส.

(บทพิจารณาขณะรับจีวร)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

สิ่งเหล่านี้เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น

กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนื่องนิত্য

ยะทิทัง จีวะรัง ตะทุปะฎุกุชะโก จะ ปุคคะโล

สิ่งเหล่านี้คือจีวร และบุคคลผู้ใช้สอยจีวรนั้น

ธาตุมัตตะโก

เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ

นิสสัตโต

มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน

นิชชีโว

มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล

สุญญโ

ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน

สัพพานิ ปะนะ อิมานิ จีวะรานิ อะชิคฺฉะนียานิ

ก็จีวรทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม

อิมัง ปุติกายัง ปัตฺวา

ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเนาอยู่เป็นนิจนี้แล้ว

อะตีวียะ ชิคฺฉะนียานิ ชายันติ.

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน ฯ

(บทพิจารณาขณะรับบิณฑบาต)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง

สิ่งเหล่านี้เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น

กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนื่องนิตย์

ยะทิทัง ปิณฑะปาโต ตะชุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล

สิ่งเหล่านี้คือบิณฑบาต และบุคคลผู้บริโภคนิณฑบาตนั้น

ธาตุมัตตะโก เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ

นิสสัตโต มิได้เป็นสัตว์ะอันยังยืน

นิชชีโว มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล

สุญโญ วางเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน

สัพโพ ปะนายัง ปิณฑะปาโต อะชิคฺฉะนีโย

ก็บิณฑบาตทั้งหมดนี้, ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม

อิมัง ปุติกายัง ปัตฺวา

ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเนาอยู่เป็นนิจนี้แล้ว

อะตีวิยะ ชิคฺฉะนีโย ชายะติ.

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน ฯ

(บทพิจารณาขณะรับเสนาสนะ)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง

สิ่งเหล่านี้เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น

กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนื่องนิত্য

ยะทิทัง เสนาสนะนัง ตะหุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล

สิ่งเหล่านี้คือเสนาสนะ และบุคคลผู้ใช้สอยเสนาสนะนั้น

ธาตุมัตตะโก เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ

นิสสัตโต มิได้เป็นสัตว์อันยั่งยืน

นิชชีโว มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล

สุญโญ วางเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน

สัพพานิ ปะนะ อิมานิ เสนาสนะนานิ อะชิคุจจะนียานิ

ก็เสนาสนะทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม

อิมัง ปุติกายัง ปัตตวา

ครั้งมาถูกเข้ากับกายอันเนาอยู่เป็นนิจนี้แล้ว

อะตีวิยะ ชิคุจจะนียานิ ชายันติ.

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน ฯ

(บทพิจารณาขณะรับศีลानเถาส)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง

สิ่งเหล่านี้เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น

กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนื่องนิตย์

ยะทิทัง คิลานะปัจจะยะเถาสชะปะริกขาโร

ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล

สิ่งเหล่านี้คือเถาสบริหารอันเกื้อกูลแก่คนไข้

และบุคคลผู้บริโภคะเถาสบริหารนั้น

ธาตุมัตตะโก เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ

นิสัสสโต มิได้เป็นสัตว์ะอันยังยืน

นิชชีโว มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล

สุญโญ วางเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน

สัพโพ ปะนายัง คิลานะปัจจะยะเถาสชะปะริกขาโร อะชิจฺฉะนีโย

ก็คิลานเถาสบริหารทั้งหมดนี้, ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม

อิมัง ปุติกายัง ปัตฺวา

ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเนาอยู่เป็นนิจนี้แล้ว

อะติวิยะ ชิจฺฉะนีโย ชายะติ.

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน ฯ

คำกรวดน้ำตอนเช้า

หันทะ มะยัง ปัตติทานะคาถาโย ภาณามะ เส.

ยา เทวะตา สันติ วิหาระวาสิณี

อุเป ฆะเร โปธิฆะเร ตะหิง ตะหิง

เทพยดาทั้งหลายเหล่าใด, มีปกติอยู่ในวิหาร
สิ่งสกลิตที่เรือนพระสถูป ที่เรือนโพธิ์ ในที่นั้น ๆ

ตา ธัมมะทาเนนะ ภาวันตุ ปุชิตา

โสตถิง กะโรนเตระ วิหาระมณฑะเล

เทพยดาทั้งหลายเหล่านั้น,
เป็นผู้อันเราทั้งหลายบูชาแล้วด้วยธรรมทาน,
ขอจงทำซึ่งความสวัสดิ์ ในมณฑลวิหารนี้

เถรา จะ มัชฌา นะวะกา จะ ภิกขะโว

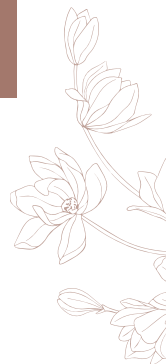
สารามิกา ทานะปะตี อุปาสะกา

พระภิกษุทั้งหลายที่เป็นเถระก็ดี,
ที่เป็นปานกลางก็ดี, ที่เป็นผู้บวชใหม่ก็ดี,
อุบาสกอุบาสิกาทั้งหลายที่เป็นทานาธิบตีก็ดี,
พร้อมด้วยอารามิกชนก็ดี

คามา จะ เทสา นิคะมา จะ อิสสะรา

สัปปาณะภูตา สุขิตา ภาวันตุ เต

ชนทั้งหลายเหล่าใด, ที่เป็นชาวบ้านก็ดี,
ที่เป็นชาวต่างประเทศก็ดี, ที่ เป็นชาวนิคมก็ดี,
ที่เป็นอิสระเป็นใหญ่ก็ดี, ขอชนทั้งหลายเหล่านั้นจงเป็นผู้มีสุขเกิด

ชะลาพูชา เยปิ จะ อันทะสัมภะวา

สังเสทะชาตา อะถะโวปะปาติกา

สัตว์ทั้งหลายที่เป็นชลาพูชะกำเนิดก็ดี, ที่เป็นอันทะชะกำเนิดก็ดี,
ที่เป็นสังเสทะชะกำเนิดก็ดี, ที่เป็นโอปปาติกะกำเนิดก็ดี

นียยานิกัง รัมมะวะรัง ปะฏิจจะ เต

สัพเพปิ ทุกข์สสะ กะโรนตุ สังขะยัง

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านั้น ได้อาศัยซึ่งธรรมอันประเสริฐ,
เป็นนียยานิกธรรม, อันนำผู้ปฏิบัติให้ออกไปจากสังสารทุกข์,
จงกระทำซึ่งความสิ้นไปพร้อมแห่งทุกข์เกิด

ฐาตุ จิรัง สะตัง รัมโม รัมมัทธะรา จะ ปุคคะลา

ขอธรรมของสัตบุรุษทั้งหลาย จงตั้งอยู่นาน,
ขอบุคคลทั้งหลายผู้ทรงไว้ซึ่งธรรม จงดำรงอยู่นาน

สังโฆ โหตุ สะมัคโค วะ อตถายะ จะ หิตายะ จะ

ขอพระสงฆ์จงมีความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน,
ในอันทำซึ่งประโยชน์ และสิ่งอันเกื้อกูลเกิด

อัมเห รักขะตุ สัทรัมโม สัพเพปิ รัมมะจาริโน

ขอพระสัทธรรมจงรักษาไว้ซึ่งเราทั้งหลาย,
แล้วจงรักษาไว้ซึ่งบุคคลผู้ประพฤติซึ่งธรรมแม้ทั้งปวง

วุฑฒิง สัมปาปุณเณยามะ รัมเม อะริยัปปะเวทิตะ

ขอเราทั้งหลายพึงถึงพร้อมซึ่งความเจริญในธรรม
ที่พระอริยเจ้าประกาศไว้แล้ว

ปะสันนา โหนตุ สัพเพปิ ปาณิโน พุทธะสาสะเน

ขอสรรพสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง, จงเป็นผู้เลื่อมใสในพระพุทธานุชาสนา

สัมมา ธารัง ปะเวจฉันโต กาลเ เทโว ปะวัสสะตุ

ขอฝนทั้งหลายจงหลั่งลงตกต้องตามฤดูกาล

วุฑฒิภาวายะ สัตตานิัง สะมิทัง เนตุ เมทะนิง

ขอฝนจงนำความสำเร็จมาสู่พื้นปฐพี,

เพื่อความเจริญแก่สัตว์ทั้งหลาย

มาตา ปิตา จะ อัคระชัง นิจจัง รักขันติ ปุตตะกัง

มารดาและบิดา ย่อมรักษาบุตร ที่เกิดในตนเป็นนิจ ฉันใด

เอวัง ธัมเมนะ ราชาโน ปะชัง รักขันตุ สัพพะทา.

ขอพระราชทานทั้งหลายจงปกครองประชาชน,

โดยชอบธรรมในกาลทุกเมื่อ ฉันนั้น เทอญ ฯ

คำแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา

สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนทุกข์
เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น

อะเวรา โหนตุ

จงเป็นสุข ๆ เถิด
อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัปยา ปิชฌา โหนตุ

จงเป็นสุข ๆ เถิด
อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีฆา โหนตุ

จงเป็นสุข ๆ เถิด
อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

สุขี อตตานัง परिหะรันตุ ฯ

จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด
ท่านทั้งหลายที่ท่านได้ทุกข์ ขอให้ท่านมีความสุข
ท่านทั้งหลายที่ท่านได้สุข ขอให้สุขยิ่ง ๆ ขึ้นไป เทอญ ฯ

คำแผ่ส่วนบุญกุศล

ข้าพเจ้าตั้งจิตอุทิศผล	บุญกุศลนี้แผ่ไปให้ไพศาล
ถึงบิดามารดาและครูอุปัชฌาย์อาจารย์	ทั้งลูกหลานญาติมิตรสนิทกัน
คนเคยร่วมทำงานการทั้งหลาย	มีส่วนได้ในกุศลผลของฉัน
ทั้งเจ้ากรรมนายเวรและเทวัญ	ขอให้ท่านได้รับกุศลผลนี้เทอญ ฯ

คาถาหลวงพ่อปาน (เรียกทรัพย์)

อิติสุคะโต พระอระระหังพุทธโธ นะโมพุทธายะ
 ปะฐะฐะวีคังคา พระพรหมมาเทวา ขะมามีหัง
 นาสังสิโม พรหมมา จะ มหาเทวา สัพพะยักขา ปะลาัยันติ
 พรหมมา จะ มหาเทวา อภิลากา ภาวันตุ เม
 มหาปุญญโณ มหาลาโภ ภาวันตุ เม
 มิเตพาหุหะติ พุทธะมะอะอุ นะโมพุทธายะ
 วิระทะโย วิระโคนายัง วิระหิงสา วิระทาสี วิระทาสา
 วิระอิตถิโย พุทธัสสะ มานีมามะ
 พุทธัสสะ สวาโหม สัมปะฏิจฉามิ
 เพ็ง เพ็ง พา พา หา หา ฤ ฤ

กราบพระ ๕ ครั้ง

อระระหัง สัมมาสัมพุทธโธ ภาคะวา

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลส
 เพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

พุทธัง ภาคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ฯ
 (กราบ)

สรวากขาโต ภาวะวะตา ธัมโม

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว

ธัมมัง นมัสตามิ. ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม ฯ

(กราบ)

สุปะฏิปันโน ภาวะวะโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว

สังฆัง นมะมามิ. ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์ ฯ

(กราบ)

มาตาปิตุคฺฉนัง อะหัง วันทามิ.

ข้าพเจ้ากราบวันทาบิดามารดา, ผู้มีพระคุณด้วยความเคารพ ฯ

(กราบ)

คุรุปัจชฌายาจะริยะคฺฉนัง อะหัง วันทามิ.

ข้าพเจ้ากราบวันทาครู อุปัชฌาย์ อาจารย์

ผู้มีพระคุณด้วยความเคารพ ฯ

(กราบ)

มุกุโห อตถํ น ชานาติ มุกุโห ธมมํ น ปสฺสตี
อนุธตมํ ตทา โหตี ยํ โมโห สหเต นรํ.

ผู้หลงย่อมนิไม่รู้หรือรณ ผู้หลงย่อมนิเห็นธรรม
ความหลงครอบงำคนใดเมื่อใด
ความมืดมิดย่อมนิมีเมื่อนั้น ๆ

(พุทธ) ขุ.อิติ. ๒๕/๒๙๖

ทำวัตรเย็น

[ดอกพวงแสด]

คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภาคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ

พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น พระองค์ใด, เป็นพระอรหันต์,
ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

สวากขาโต เยนะ ภาคะวตา ธัมโม

พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด,
ตรัสไว้ดีแล้ว

สุปฏิปันโน ยัสสะ ภาคะวโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด, ปฏิบัติดีแล้ว

ตัมมะยัง ภาคะวันตัง สะธัมมัง สะสังขัง

อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปุชะยามะ

ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอบูชาโดยเคารพ, ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า
พระองค์นั้น, พร้อมทั้งพระธรรม และพระสงฆ์, ด้วยเครื่องสักการะ
ทั้งหลายเหล่านี้, ที่ข้าพเจ้ายกขึ้นไว้ตามสมควรแล้ว

สาธุ โน ภันเต ภาคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ, แม้ปรินิพพานนานมาแล้ว

ปัจฉิมา ชะนะตานุกัมปะมานะสา

อิเม สักกาเร ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ปะภุคคัณหาตุ

จงรับซึ่งเครื่องสักการะอันเป็นบรรณาการของคนยากเหล่านี้,
ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, ด้วยพระหฤทัยอนุเคราะห์ประชุมชนภายหลัง,

อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภาวะะวา

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลส
เพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

พุทัง ภาวะะวันตัง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ฯ
(กราบ)

สวากขาโต ภาวะะวะตา ัมโม

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว

ัมมัง นะมัสสามิ. ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม ฯ
(กราบ)

สุปะฏิปันโน ภาวะะวะโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว

สังฆัง นะมามิ. ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์ ฯ
(กราบ)

ปุพพะภาคะนะมะการะ

หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภาวะะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส.

นะโม ตัสสะ ภาวะะวะโต

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น

อะระหะโต ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส

สัมมาสัมพุทธัสสะ. ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ฯ

(ว่า ๓ หน)

พุทธานุสสະติ

หันทะ มะยัง พุทธานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.

ตั้ง โข ปะนะ ภาคะวันตัง เอวัง กัลยาโณ กิตติสัทโท อัพภุคคะโต

ก็กิตติศัพท์อันงามของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น,
ได้ฟังไปแล้วอย่างนี้ว่า

อิติปิ โส ภาคะวา

เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น

อะระหัง

เป็นผู้ไกลจากกิเลส

สัมมาสัมพุทธโ

เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

วิชชาจะระณะสัมปันโน

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ

สุคะโต

เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี

โลกะวิทู

เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง

อะนุตตะโร ปุริสัทธัมมะสาระถิ

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้ อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า

สัตถา เทวะมะนุสสานัง

เป็นครูผู้สอน ของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

พุทธโ

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม

ภาคะวาติ.

เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรม

สั่งสอนสัตว์, ดังนี้ ๆ

พุทธานุภาคิต

หันทะ มะยัง พุทธานุภาคิตัง กะโรมะ เส.

พุทธานุภาคิตัง หันทะ มะยัง พุทธานุภาคิตัง กะโรมะ เส.

พระพุทธานุภาคิตังประกอบด้วยคุณ,

มีความประเสริฐแห่งอรหันตคุณเป็นต้น

สุทธานุภาคิตัง กะโรมะ เส.

มีพระองค์อันประกอบด้วยพระญาณ, และพระกรุณาอันบริสุทธิ์

โพนะสิ โย สุชณะตัง กะมะลังวะ สุโร

พระองค์ใด ทรงกระทำชนที่ดีให้เบิกบาน, ดุจอาทิตย์ทำบัวให้บาน

วันทามะหัง ตะมะระณัง สิริสา ชินนัง

ข้าพเจ้าไหว้พระชินสีห์ ผู้ไม่มีกิเลสพระองค์นั้น ด้วยเศียรเกล้า

พุทโธ โย สัพพะปาณินัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง

พระพุทธานุภาคิตัง เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย

ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิริเนหัง

ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธานุภาคิตัง

อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่หนึ่ง ด้วยเศียรเกล้า

พุทธานุภาคิตัง ทาโส (ทาสี) วะ พุทโธ เม สามีกิสสะโร

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระพุทธานุภาคิตัง,

พระพุทธานุภาคิตังเป็นนาย มีอิสระเหนือข้าพเจ้า

พุทโธ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธิตา จะ หิตัสสะ เม

พระพุทธานุภาคิตังเป็นเครื่องกำจัดทุกข์, และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า

พุทธัสสาหัง นิยามาเทมิ สหะรีรัญชีวิตัญจิหัง

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แต่พระพุทธรเจ้า

วันทันทโตะหัง (วันทันทตีหัง) จะริสสามิ พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม, ซึ่งความตรัสรู้ดี ของพระพุทธรเจ้า

นัตถิ เม สหะระณัง อัญญัญ พุทโธ เม สหะระณัง ะรัง

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี,

พระพุทธรเจ้าเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัชฌเมยยัง สัตถุสาสะเน

ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้, ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของพระศาสดา

พุทธีง เม วันทะมานะนะ (วันทะมานายะ) ยัง ปุญญัญ ปะสุตัง อิระ

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระพุทธรเจ้า, ได้ชวนถวายบุญใดในบัดนี้

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวงอย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น ๆ

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจาเย ะ ะ เจตะสา วา

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี

พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระพุทธรเจ้า

พุทโธ ปะฎีกคัณหะตุ อัจจะยันตัง

ขอพระพุทธรเจ้า จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น

กาลันตะเร สังวะริตุง ะ พุทเธ.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระพุทธรเจ้า ในกาลต่อไป ๆ

ธัมมานุสสละติ

หันทะ มะยัง ธัมมานุสสละตินะยัง กะโรมะ เส.

ส้วากขาโต ภาคะวะตา ธัมโม

พระธรรม เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ตรัสไว้ดีแล้ว

สันทิฏฐิโก เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ พึงเห็นได้ด้วยตนเอง

อะกาลิโก เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ ไม่จำกัดกาล

เอหิปัสสิโก เป็นสิ่งที่ควรกล่าวแก่ผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูเถิด

โอปะนะยิโก เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ.

เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน, ดังนี้ ฯ

ธัมมาภิคีติ

หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เส.

ส้วากขาตะตาทิกุณะโยคะวะเสนะ เสยโย

พระธรรมเป็นสิ่งที่ประเสริฐ เพราะประกอบด้วยคุณ, คือความที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสไว้ดีแล้ว เป็นต้น

โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะเภโท

เป็นธรรมอันจำเป็น มรรค ผล ปริยัติ และนิพพาน

ธัมโม กุโลกะปะตะนา ตะทะธาริธารี

เป็นธรรมทรงไว้ซึ่งผู้ทรงธรรม จากการตกไปสู่โลกที่ชั่ว

วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระธัมมะเมตัง

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมอันประเสริฐนั้น

อันเป็นเครื่องขจัดเสียซึ่งความมืด

ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง สาระณัง เขมะมุตตะมัง

พระธรรมใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย

ทุตยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น

อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่สอง ด้วยเศียรเกล้า

ธัมมัสสาหัสมิ ทาโส (ทาสี) วะ ธัมโม เม สามีกิสสะโร

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระธรรม,

พระธรรมเป็นนาย มีอิสระเหนือข้าพเจ้า

ธัมโม ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม

พระธรรมเป็นเครื่องกำจัดทุกข์, และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า

ธัมมัสสาหัง นียยาเทมิ สะริรัญชีวิตัญจิทัง

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แต่พระธรรม

วันทันโตหัง (วันทันตีหัง) จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม, ซึ่งความเป็นธรรมดีของพระธรรม

นัตถิ เม สาระณัง อัญญัง ธัมโม เม สาระณัง วะรัง

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี,

พระธรรมเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑฒะยยัง สัตถุสาสะเน

ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้, ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของพระศาสดา

ธัมมัง เม วันทะมานณะ (วันทะมานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ
 ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระธรรม, ได้ชวนชวายบุญใดในบัดนี้
 สัพเพปิ อันตระยาธา เม มาहेสุง ตัสสะ เตชะสา.
 อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น ฯ

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจาเย วะ เจตตะสา วา

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี

ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระธรรม

ธัมโม ปะฎิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง

ขอพระธรรม จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระธรรม ในกาลต่อไป ฯ

สังฆานุสสะติ

หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.

สุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติดีแล้ว

อุชุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติตรงแล้ว

ญายะปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด,
ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรม เป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว

สามิจิปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติสมควรแล้ว

ยะทิทัง ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่, นับเรียงตัวบุรุษ ได้ ๘ บุรุษ

เอสะ ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ

นั่นแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า

อาหุเนยโย เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา

ปาหุเนยโย เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ

ทักขิณเยโย เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน

อัญชะลีกะระณีโย เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ.

เป็นเนื่อบาบุญของโลก, ไม่มีบาบุญอื่นยิ่งกว่า, ดังนี้ ฯ

สังฆาคีติ

หันทะ มะยัง สังฆาคีติง กะโรมะ เส.

สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคณาทียุดโต

พระสงฆ์ที่เกิดโดยพระสัทธรรม,

ประกอบด้วยคุณ มีความปฏิบัติดีเป็นต้น

โยภุสฺสัพพะโธ อริยะะปุคคะละสังฆะเสฏฺฐโฐ

เป็นหมู่แห่งพระอริยบุคคลอันประเสริฐ ๘ จำพวก

สีลาทีธัมมะปะวะระราสะยะกายะจิตโต

มีกายและจิต อันอาศัยธรรมมีศีล เป็นต้น อันบวร

วันทามะหัง ตะมะรียานะคะณัง สุสุทธัง

ข้าพเจ้าไหว้หมู่แห่งพระอริยเจ้าเหล่านั้น อันบริสุทธิ์ด้วยดี

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง

พระสงฆ์หมู่ใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย

ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สีเรนะหัง

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น

อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่สาม ด้วยเศียรเกล้า

สังฆัสสาหัสฺมิ ทาโส (ทาสี) วะ สังโฆ เม สามิกิสสะโร

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระสงฆ์,

พระสงฆ์เป็นนาย มีอิสระเหนือข้าพเจ้า

สังโฆ ทุกข์สสะ ฆาตา จะ วิธาทา จะ หิตัสสะ เม

พระสงฆ์เป็นเครื่องกำจัดทุกข์, และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า

สังฆัสสหาหัง นิยยาเทมิ สรรีรัญชีวิตัญญูจิตัง

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แต่พระสงฆ์

วันทนต์โหหัง (วันทนต์ตีหัง) จะริสสามิ สังฆัสโสปะฏิป็นนะตัง

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม, ซึ่งความปฏิบัติดีของพระสงฆ์

นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง สังโฆ เม สรรณัง วะรัง

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี,

พระสงฆ์เป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัชฌเมยยัง สัตถุ สาสะเน

ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้, ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของพระศาสดา

สังฆัง เม วันทะมานะนะ (วันทะมานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระสงฆ์, ได้ชวนชวนบุญใดในบัดนี้

สัพเพปิ อันตะรายา เม, มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น ฯ

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจาเยนะ วะ เจตตะสา วา

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี

สังฆเ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้าได้กระทำแล้ว ในพระสงฆ์

สังโฆ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง

ขอพระสงฆ์ จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังฆเ.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระสงฆ์ ในกาลต่อไป ฯ

บทนมัสการพระอรหันต์ ๘ ทิศ

หันทะ มะยัง สรรระภัญญะนุช พุทธะมังคะละคาถาโย ภาณามะ เส.

สัมพุทโธ ทิปะทัง เสฏฐโฐ	นินนโน เจวะ มัชฌิเม
โกณฑัญญโญ ปุพพะภาเค จะ	อาคะณยะเย จะ กัสสะโป
สารีปุตโต จะ ทักขิณ	หะระติเย อุปาถี จะ
ปัจฉิเมปิ จะ อานันโท	พายัพเพ จะ คะวัมปะติ
โมคคัลลานะ จะ อุตตะเร	อิสานะปิ จะ ราหุโล
อิเม โข มังคะลา พุทธา	สัพเพ อีระ ปะติภุจिता
วันทิตา เต จะ อัมเหติ	สัkkาเรหิ จะ ปุชิตา
เอเตสัง อานุกาเวนะ	สัพพะโสตถิ ภาวันตุ โน ฯ

อิจเจวะมัจฉันตะนะมัสสะเนยยัง
 นะมัสสะมาโน ระตะนัตตะยัง ยัง
 ปุญญาภิสันทัง วิปลัง อะลัตถัง
 ตัสसानุกาเวนะ หะตันตะราโย ฯ

คาถาบูชาพระพุทธรูปลีหังค์

หันทะ มะยัง พุทธะปะสังสาคาถาโย พุทธะลีหังโค นามะ ภาณามะ เส.

อิติ ปะวะระลีหังโค

ยัตถะ กัตถะ จิตโตโส

สะกาละพุทธะสาสะนัง

สุระนะเรหิ มะหิโต

อุตตะมะยะโสปี เตโช

ลักกาโร อูปาโท

โชตะยันโตวะ ทีโป

ธะระมาโนวะ พุทธโรติ.

พุทธรูปลีหังคะ

ประเสริฐ ฐ เกริกไกร

เป็นที่เคารพน้อม

เปรียบเช่นชวาลา

เหมือนหนึ่งพระสัมพุทธ

แดนใดพระดำรง

ด้วยเดชสิทธิ์ศักดิ์

พระศาสน์บ่มีสูญ

ข้าฯ ขอเคารพน้อม

พิทักษ์ ฐ รักษา

ปวงข้าฯ จะประกาศ

ขอพระอภิบาล

อุบัติมา ณ แดนใด

ดูจกายพระศาสดา

มนุษย์พร้อมทั้งเทวา

ศาสนาที่ยินยง

สุวิสุทธิ์พระชนม์คง

พระศาสน์คงก็จำรูญ

ฐ พิทักษ์อนุกุล

พระเพิ่มพูนมหิทธา

วจีค้อมขึ้นบูชา

พระศาสน์มาตลอดกาล

พุทธศาสน์ให้ไพศาล

ชินมารนิรันดร เทอญ ฯ

อะตีตะปัจจะเวกขณะปาฐะ

หันทะ มะยัง อะตีตะปัจจะเวกขณะปาฐัง ภาณามะ เส.

(พิจารณาภายหลังใช้สอยเครื่องนุ่งห่ม)

อัสชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตฺวา ยัง จีวะรัง ปะริภุตฺตัง

จีวรใด อันเรานุ่งห่มแล้ว ไม่ทันพิจารณา ในวันนี้

ตัง ยาวะเทวะ สิตฺตัสสะ ปะภูฆาตายะ

จีวรนั้น เรานุ่งห่มแล้ว เพียงเพื่อบำบัดความหนาว

อุณหฺสสะ ปะภูฆาตายะ เพื่อบำบัดความร้อน

ทังสะมะกะสะวาตาทะปะสิริงสะปะสัมผัสฺตานัง ปะภูฆาตายะ

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด

และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย

ยาวะเทวะ หิริโกปิณะปะภูจฉาทะนัตถัง.

และเพียงเพื่อปกปิดอวัยวะ อันทำให้เกิดความละอาย ๆ

(พิจารณาภายหลังบริโภคอาหาร)

อัสชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตฺวา โย ปิณฑะปาโต ปะริภุตฺโต

บิณฑบาตใด อันเราฉันแล้ว ไม่ทันพิจารณา ในวันนี้

โส เนวะ ทฺวายะ

บิณฑบาตนั้น เราฉันแล้ว

ไม่ใช่เป็นไปเพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนาน

นะ มะทายะ ไม่ใช่เป็นไปเพื่อความเมามันเกิดกำลังพลังทางกาย

นะ มัณฑะนายะ ไม่ใช่เป็นไปเพื่อประดับ

นะ วิภูสะนายะ ไม่ใช่เป็นไปเพื่อตกแต่ง

ยวาระทเวะ อิมัสสะ กายัสสะ จูติยา

แต่ให้เป็นไปเพียงเพื่อความตั้งอยู่ได้แห่งกายนี้

ยาปะนายะ เพื่อความเป็นไปได้ของอัตภาพ

วิหิงสุปะระติยา เพื่อความสิ้นไปแห่งความลำบากทางกาย

พรัหฺมะจะรียานุกะหายะ

เพื่ออนุเคราะห์แก่การประพฤติพรหมจรรย์

อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะภูหังขามิ

ด้วยการทำอย่างนี้ เราย่อมระงับเสียได้ ซึ่งทุกขเวทนาเก่า คือความหิว

นะวัณฺจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ

และไม่ทำทุกขเวทนาใหม่ให้เกิดขึ้น

ยาดัตฺตรา จะ เม ภาะวิสสะติ อะนะวะชชะตา จะ ผาสสุวิหาโร จาติ.

อนึ่ง ความเป็นไปได้โดยสะดวกแห่งอัตภาพนี้ด้วย,

ความเป็นผู้หาโทษมิได้ด้วย, และความเป็นอยู่โดยผาสสุกด้วย,

จักมีแก่เรา, ดังนี้ ฯ

(พิจารณาภายหลังใช้สอยที่อยู่อาศัย)

อัสชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตฺวา ยัง เสนาสะนัง ปะริภุตฺตัง

เสนาสนะใด อันเราใช้สอยแล้ว ไม่ทันพิจารณา ในวันนี้

ตัง ยวาระทเวะ สิตฺตัสสะ ปะภูฆาตายะ

เสนาสนะนั้น เราใช้สอยแล้ว เพียงเพื่อบำบัดความหนาว

อุณฺหัสสะ ปะภูฆาตายะ เพียงเพื่อบำบัดความร้อน

ทั้งสหัสสะกะสะวาตาทะปะสิริงสะปะสัมผัส้านัง ปะภูฆาตายะ

เพื่อบำบัดสัมผัสอันกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลาน
ทั้งหลาย

ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะภูสิลลานารามัตถัง.

เพียงเพื่อบรรเทาอันตรายอันจะพึงมีจากดิน ฟ้า อากาศ
และเพื่อความเป็นผู้ยินดีอยู่ได้ ในที่หลีกเร้นสำหรับภาวณา ฯ

(พิจารณาภายหลังบริโภคนหารักษาโรค)

อัสชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตฺวา โย คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร ปะริภุตโต

คิลานะเภสัชชบริขารโต อันเราบริโภคนแล้ว ไม่ทันพิจารณา ในวันนี้

โส ยาวะเทวะ อุปันนानัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนानัง ปะภูฆาตายะ

คิลานะเภสัชชบริขารนั้น เราบริโภคนแล้ว เพียงเพื่อบำบัดทุกขเวทนา
อันบังเกิดขึ้นแล้ว มีอาพาธต่าง ๆ เป็นมูล

อัพฺยาปัสสมะปะระมะตยาติ.

เพื่อความเป็นผู้ไม่มีโรคเบียดเบียน เป็นอย่างยิ่ง ดังนี้ ฯ

เมตตานิสังสสุตตะปาฐุ

หันทะ มะยัง เมตตานิสังสสุตตะปาฐัง ภาณามะ เส.

เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ
 พหุสีกะตายะ ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ อะนุญญัติายะ ประริจิตายะ
 สุตตะมารัทธายะ เอกาทะสานิสังสา ปาฎีกังขา ฯ กะตะเม เอกาทะสะ ฯ
 สุขัง สุปะติ ฯ สุขัง ปะฏิพุชณะติ ฯ นะ ปาปะกัง สุปินัง ปัสสะติ ฯ
 มะนุสสานัง ปิโย โหติ ฯ อะมะนุสสานัง ปิโย โหติ ฯ เทวะตา
 รักษันติ ฯ นาสสะ อัคคิ วา วิสัง วา สัตถัง วา กะมะติ ฯ ตุวะมฺยัง
 จิตตัง สะมาธิยะติ ฯ มุขะวัณโณ วิปะสึหะติ ฯ อะสम्मุพฺโห กาลัง
 กะโรติ ฯ อุตตะริง อัมปะฏิวิชมันโต พรัหมะโลกุปะโค โหติ ฯ

เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ
 พหุสีกะตายะ ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ อะนุญญัติายะ ประริจิตายะ
 สุตตะมารัทธายะ อิมะ เอกาทะสานิสังสา ปาฎีกังขาติ ฯ

อิหะมะโวจะ ภาคะวา ฯ อัตตะมะนา เต ภิกขุ ภาคะวะโต
 ภาสิตัง อะภินันทุนติ ฯ

กรวดน้ำต่อนเอ็น อุททิสสะนาธิฏฐานะคาถา

หันทะ มะยัง อุททิสสะนาธิฏฐานะคาถาโย ภะณามะ เส.

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ	ด้วยบุญนี้ อุทิศให้
อุปัชฌายา คุณุตตะรา	อุปัชฌาย์ ผู้เลิศคุณ
อาจะริยุปะการา จะ	แลอาจารย์ ผู้เกื้อหนุน
มาตา ปิตา จะ ญาตะกา	ทั้งพ่อแม่แล ปวงญาติ
สุริโย จันติมา ราชา	สุรย์จันทร์ และราชา
คุณะวันตา นะราปี จะ	ผู้ทรงคุณ หรือสูงชาติ
พรัหฺมะมารา จะ อินทา จะ	พรหม มาร และอินทราช
โลกะปาลา จะ เทวะตา	ทั้งทวยเทพ และโลกบาล
ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ	ยมราช มนุษย์มิตร
มัชฌัตตา เเวริกาปี จะ	ผู้เป็นกลาง ผู้จงผลาญ
สัพเพ สัตตา สุปิ โหนตุ	ขอให้ เป็นสุขสานต์
	ทุกถ้วนหน้า อย่าทุกข์ท
ปุญญานิ ปะกะตานิ เม	บุญผอง ที่ข้าทำ จงช่วยอำนวย
สุขัง จะ ติวิธัง เทนตุ	ให้สุขสามอย่างล้น
ชิปปัง ปาเปละ โว มะตัง	ให้ลุลึง นิพพานพลัน

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ
 อิมินา อุททิสเณระ จะ
 ขิปปาหัง สุลละภเณ จะระ
 ตัณหุปาทานะเฉทะนัง
 เย สันตานิ หินา ธัมมา
 ยาวะ นิพพานะโต มะมัง
 นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ
 ยัตถะ ชาโต ภาเว ภาเว
 อุกุจิตตัง สะติปัญญา
 สัลเลโข วิริยัมหิโน

มารา ละภันตุ โนกาสัง
 กาทุญจะ วิริเยสุ เม

พุทธาธิปะวะโร นาโถ
 ธัมโม นาโถ ะรุตตะโม
 นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ
 สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง
 เตโสตตะมานุภาเวนะ
 มาโรกาสัง ละภันตุ มา ฯ
 (ทะสะปุญญานุภาเวนะ
 มาโรกาสัง ละภันตุ มา ฯ)

ด้วยบุญนี้ ที่เราทำ
 แลอุทิศ ให้ปางสัตว์
 เราพลันได้ ซึ่งการตัด
 ตัวตัณหา อุปาทาน
 สิ่งชั่ว ในดวงใจ
 กว่าเราจะ ถึงนิพพาน
 มลายสิ้น จากสันดาน
 ทุก ๆ ภาพ ที่เราเกิด
 มีจิตตรงและสติ ทั้งปัญญาอันประเสริฐ
 พร้อมทั้งความเพียรเลิศ
 เป็นเครื่องขุดกิเลสหาย
 โอกาสอย่าพึงมี แก่หมู่มารสิ้นทั้งหลาย
 เป็นช่องประทุษร้าย
 ทำลายล้างความเพียรจม
 พระพุทธ ผู้บวรนาถ
 พระธรรม ที่พึงอุดม
 พระปัจเจกพระพุทธสม-
 ทบพระสงฆ์ ที่พึงผยอง
 ด้วยอานุภาพนั้น
 ขอหมู่มาร อย่าได้ช่อง ฯ
 ด้วยเดชบุญ ทั้งสืบป้อง
 อย่าเปิดโอกาสแก่มาร เทอญ ฯ

คำแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา

สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนทุกข์
เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น

อะเวรา โหนตุ

จงเป็นสุข ๆ เถิด
อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัปยา ปิชฌา โหนตุ

จงเป็นสุข ๆ เถิด
อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีฆา โหนตุ

จงเป็นสุข ๆ เถิด
อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

สุขี อตตานัง परिहरันตุ ฯ

จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด
ท่านทั้งหลายที่ท่านได้ทุกข์ ขอให้ท่านมีความสุข
ท่านทั้งหลายที่ท่านได้สุข ขอให้สุขยิ่ง ๆ ขึ้นไป เทอญ ฯ

คำแผ่ส่วนบุญกุศล

ข้าพเจ้าที่ตั้งจิตอุทิศผล
บุญกุศลนี้แผ่ไปให้ไพศาล
ถึงบิดามารดาและครูอุปัชฌาย์อาจารย์
ทั้งลูกหลานญาติมิตรสนิทกัน
คนเคยร่วมทำงานการทั้งหลาย
มีส่วนได้ในกุศลผลของฉัน
ทั้งเจ้ากรรมนายเวรและเทวัญ
ขอให้ท่านได้รับกุศลผลนี้เทอญ ฯ

คาถาหลวงพ่อปาน (เรียกทรัพย์)

อิติสุคะโต พระอระระหังพุทโธ นะโมพุทธานะ
ปะฐะวีคังคา พระพรหมมาเทวา ขะมามีหัง
นาสังสีโม พรหมา จะ มหาเทวา สัพเพยักขา ปะลายันติ
พรหมา จะ มหาเทวา อภิลากา ภาวันตุ เม
มหาปุญโญ มหาลาโภ ภาวันตุ เม
มิเตพาหุหะติ พุทธะมะอะอุ นะโมพุทธานะ
วิระทะโย วิระโคนายัง วิระหิงสา วิระทาสี วิระทาสา
วิระอิตถิโย พุทธัสสะ มานีมามะ พุทธัสสะ สวาโหม สัมปะภีจจามิ
เพ็ง เพ็ง พา พา หา หา ฤ ฤ

กราบพระ ๕ ครั้ง

อะระหัง สัมมาสัมพุทธโธ ภาวะะวา

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลส
เพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

พุทธัง ภาวะะวันตัง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ฯ
(กราบ)

สวากขาโต ภาวะะวะตา ธัมโม

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว

ธัมมัง นะมัสสามิ. ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม ฯ

(กราบ)

สุปะฏิปันโน ภาวะะวะโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว

สังฆัง นะมามิ. ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์ ฯ

(กราบ)

มาตาปิตุคฺฉนัง อะหัง วันทามิ.

ข้าพเจ้ากราบวันทาบิดามารดา, ผู้มีพระคุณด้วยความเคารพ ฯ

(กราบ)

คุรุปัจชฌายาจะริยะคฺฉนัง อะหัง วันทามิ.

ข้าพเจ้ากราบวันทาครู อุปัชฌาย์ อาจารย์

ผู้มีพระคุณด้วยความเคารพ ฯ

(กราบ)

จิตฺเตน นียติ โลโก จิตฺเตน ปริกสฺสติ
จิตฺตสฺส เอกธมฺมสฺส สพฺเพว วสฺมนวคฺคู.

โลกถูกจิตนำไป ถูกจิตชักไป
สัตว์ทั้งปวงไปสู่อำนาจแห่งจิตอย่างเดียว ฯ

(พุทธ) สํ.ส. ๑๕/๕๔

พระปรีต

บทเจริญพระพุทธรูป

[ดอกพุทธรักษา]

บทชุมนุมเทวดา

สระรัชชัง สะเสนัง สะพันรุ้ง นะรินทัง
 ประริตตานุภาโว สะทา รักขะตุติ
 ณะริตวานะ เมตตัง สะเมตตา ภาทันตา
 อะวิกขิตตะจิตตา ประริตตัง ภาณันตุ

สัคเค กาเม จะ รูปะ คิริสิขะระตะเถ จันตะลิกเข วิมานะ
 ทีเป รัฎฐะ จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต
 ภูมมา จายันตุ เทวา ชะละละละวิสะเม ยักขะคันธัพพะนาคา
 ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโว เม สุณันตุ ฯ

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา ฯ

พระสูตรนี้มีเนื้อหาว่าด้วยการอัญเชิญเหล่าเทพยดาทุกสถานที่
 สิ่งสถิตสูงสุดอยู่บนสวรรค์ ต่ำสุดในหุบเหว มาประชุมกันที่สถานที่แห่งนี้
 ของนักปราชญ์สามารถแสดงธรรม เพราะเวลานี้เป็นฤกษ์งามยามดีที่จะ
 สดับรับฟังพระสัทธรรมพร้อมกัน เพราะฉะนั้น แม้ท่านผู้ประเสริฐยอดเยี่ยม
 กว่ามนุษย์และเทวดา ข้าพเจ้าก็อัญเชิญมาประชุมในสถานที่นี้ด้วย

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
 นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
 นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น ซึ่งเป็นผู้ไกล
 จากกิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ฯ

พุทฺธัง (ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง) สาระณัง คัจฉามิ
 ธัมมัง (ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง) สาระณัง คัจฉามิ
 สังฆัง (ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง) สาระณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ พุทฺธัง (ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง) สาระณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ ธัมมัง (ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง) สาระณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ สังฆัง (ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง) สาระณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ พุทฺธัง (ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง) สาระณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ ธัมมัง (ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง) สาระณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ สังฆัง (ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง) สาระณัง คัจฉามิ ฯ

ข้าพเจ้าขอเข้าถึงพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ ว่าเป็นสรณะ
 (ตราบจนชีวิตถึงพระนิพพาน)

แม้ครั้งที่สอง ข้าพเจ้าขอเข้าถึงพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์
 ว่าเป็นสรณะ (ตราบจนชีวิตถึงพระนิพพาน)

แม้ครั้งที่สาม ข้าพเจ้าขอเข้าถึงพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์
 ว่าเป็นสรณะ (ตราบจนชีวิตถึงพระนิพพาน) ฯ

นะมะการะสิทถิกาภา

โย จักขุมา โมหะมะลาปะกัฏฐโฐ
 สามัง วะ พุทโธ สุคะโต วิมุตโต
 มารัสสะ ปาสา วินิโมจะยันโต
 ปาเปสิ เขมัง ชะนะตัง วิเนยยัง ฯ
 พุทริัง ะรันตัง สิริสะ นะมามิ
 โลกัสสะ นาถัญจะ วินายะกัญจะ
 ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
 สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

ธัมโม ะโซ โย วียะ ตัสสะ สัตถุ
 ทัสเสสิ โลกัสสะ วิสุทธีมัคคัง
 นียยานิโก ธัมมะระรัสสะ ธารี
 สาทาวะโห สันติกะโร สุจิณโณ ฯ
 ธัมมัง ะรันตัง สิริสะ นะมามิ
 โมหัพปะทาลัง อุปะสันตะทาหัง
 ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
 สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

สัทธัมมะเสนา สุคะตานุโค โย
 โลกัสสะ ปาปุปะกิเลสะเซตา
 สันโต สะยัง สันตินิโยชะโก จะ
 ส้วากขาตะธัมมัง วิทิตัง กะโรติ ฯ
 สังขัง ะรันตัง สิริสะ นะ मामิ
 พุทธานุปุทธัง สะมะสีละทิฏฐิจัง
 ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
 สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

พระสูตรนี้มีเนื้อหา ว่าด้วยการกล่าวคำนอบน้อมถึงพระพุทธเจ้า ผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ทรงมีหลักธรรมที่บริสุทธิ์ มีปัญญาจัด มลทิน คือ โมหะ ทรงนำเวไนยสัตว์พ้นจากบ่วงมาร ทรงเป็นที่พึ่งของโลก และทรงทำลายโมหะระงับความเร่าร้อน ตลอดจนพระสงฆ์ ผู้ประพฤติปฏิบัติเพื่อรู้ตาม และประกาศพระสัทธรรมของพระพุทธเจ้า ด้วยการกล่าวคำนอบน้อมพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์นั้น ขอความสำเร็จแห่งชัยชนะจะมีแก่ท่าน หนึ่งสิ่งไม่ดีทั้งปวงของท่านจงถึงซึ่งความพินาศ

สัมพุทธ ๗

สัมพุทธ อัญฐะวีสังญจะ
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ
เตสัง รัมมัญจะ สังขัญจะ
นมะการานุกาเวนะ
อะเนกา อันตะรายาปิ

สัมพุทธ ปัญจะปัญญาสังญจะ
ทะสะสะตะสะหัสสานิ
เตสัง รัมมัญจะ สังขัญจะ
นมะการานุกาเวนะ
อะเนกา อันตะรายาปิ

สัมพุทธ นะวุดตะระสะเต
วีสะติสะตะสะหัสสานิ
เตสัง รัมมัญจะ สังขัญจะ
นมะการานุกาเวนะ
อะเนกา อันตะรายาปิ

ทวาทะสังญจะ สะหัสสะเก
นะ मामิ สิระสา อะหัง
อาทะระนะ นะ मामิ หัง
หัตตวา สัพเพ อุปัททะเว
วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

จะตุวีสะติสะหัสสะเก
นะ मामิ สิระสา อะหัง
อาทะระนะ นะ मामิ หัง
หัตตวา สัพเพ อุปัททะเว
วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

อัญฐะจัตตาฬิสะสะหัสสะเก
นะ मामิ สิระสา อะหัง
อาทะระนะ นะ मामิ หัง
หัตตวา สัพเพ อุปัททะเว
วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

พระสูตรนี้มีเนื้อหา ว่าด้วยการแสดงความนอบน้อม
พระพุทธเจ้าที่บังเกิดขึ้นในโลกทั้ง ๓ ล้าน ๕ แสน ๔ หมื่น ๑๙๒
พระองค์ พร้อมทั้งพระธรรมและพระสงฆ์ของพระพุทธเจ้าเหล่านั้น
โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ ด้วยอานุภาพแห่งการแสดงความนอบน้อมนั้น
ของขจัดเสียซึ่งอุปัทวะอันตรายทั้งปวงจงพินาศไปให้สูญสิ้น

นะโมการะอัญระกะคาถา

นะโม อะระหะโตะ สัมมา-	สัมพุทเธสสะ มะเหลสิโน
นะโม อุตตะมะธัมมัสสะ	สวากขาตัสเสวะ เตนิระ
นะโม มะหาสังฆัสสาปิ	วิสุทเธสีละทีฏฐิโน
นะโม โอมัตถยารัทธิสสะ	ระตะนัตถยัสสะ สาธุกัง
นะโม โอมะกาตัตถสสะ	ตัสสะ วัตถุตถยัสสะปิ
นะโมการัปปะภาเวนะ	วิคัจฉันตุ อูปัททเว
นะโมการานุภาเวนะ	สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา
นะโมการัสสะ เตเชนะ	วิริมีหิ โหมิ เตชะวา ฯ

พระสูตรนี้มีเนื้อหา ว่าด้วยการนอบน้อมแต่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระธรรมอันสูงสุดที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้วตลอดจนพระสงฆ์หมู่ใหญ่ ผู้มีศีลและทีฏฐิอันงดงามหมดจนตลอดจนพระรัตนตรัยทั้ง ๓ ที่เริ่มต้นด้วยคำว่า มะอะอุ อันลวงพันโทษต่ำช้าเสียได้ ด้วยอำนาจแห่งการกระทำความนอบน้อมนั้นขออุปัทวะอันตรายทั้งหลายจงปราศจากไป ขอความสวัสดีจงมีแก่เราตลอดกาลทุกเมื่อ และเราจงเป็นผู้มีเดชในมงคลพิธีนี้เถิด

มังคะละสูตร

อะเสวะนา จะ พาลานัง ปิณฑิตานัญญจะ เสวะนา
 ปุชา จะ ปุชชนียานัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 ปะฐวีรุปะเทสะวาโส จะ ปุพเพ จะ กะตะปุญญะตา
 อัตตะสัมมาปะณิธิ จะ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 พาหุสัจจัญญจะ สิปปัญญจะ วินะโย จะ สุลิกขิโต
 สุกาสิตา จะ ยา วาจา เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 มาตาปิตุอุปัฏฐานัง ปุตตะทารัสสะ สังกะโห
 อะนากุลา จะ กัมมันตา เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 ทานัญญจะ ธัมมะจะริยา จะ ญาตะกานัญญจะ สังกะโห
 อะนะวัชชานิ กัมมานิ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 อาระตี วิระตี ปาปา มัชชะปาณา จะ สัญญะโม
 อัปปะมาโท จะ ธัมเมสุ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 คาระโว จะ นิวาโต จะ สันตฺถุญฺญี จะ กะตัญญุตา
 กาเลนะ ธัมมัสสะวะนัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 ชันตี จะ โสวะจัสสะตา สะมะณานัญญจะ ทัสสะนัง
 กาเลนะ ธัมมะสากัจฉา เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 ตะโป จะ ฬรัทฺมะจะริยัญญจะ อะริยะะสัจจานะ ทัสสะนัง
 นิพพานะสัจฉิกิริยา จะ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 ผุฏฺฐัสสะ โลกะธัมเมหิ จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ
 อะโสกัง วิระชัง เขมมัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
 เอตาทิสานิ กัตถวานะ สัพพัตถะมะปะราชาชิตา
 สัพพัตถะ โสตถิง คัจฉันติ ตันเตสัง มังคะละมุตตะมันติ ฯ

พระสูตรนี้มีเนื้อหา ว่าด้วยการก่อให้เกิดสิริมงคลแก่ชีวิต พระสูตรนี้มีตำนานว่า สมัยหนึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงประทับที่ เขตวันมหาวิหาร มหาชนทั้งหลายและหญิงประชุมกันในที่ต่าง ๆ จำงคนรู้นิทานมาเล่านิทานให้ฟัง เช่น นิทานพระรามกับนางสีดา นิทานภารตยุทธ เป็นต้น เรื่องหนึ่ง ๆ เล่านานเป็นเดือนจึงจบก็มี

มีอยู่ครั้งหนึ่งที่พูดกันถึงเรื่องมงคล บ้างก็ว่ารูปที่เจริญตา เป็นมงคล บ้างก็ว่าเสียงไพเราะเป็นมงคล บ้างก็ว่ากลิ่นที่หอมเป็นมงคล เป็นต้น ถกเถียงกันไม่มีข้อยุติอยู่ถึง ๑๒ ปี จึงได้เข้าไปเฝ้าพระพุทธเจ้า พระองค์จึงทรงตรัสบอกสิ่งที่เป็นมงคลมีอยู่ ๓๘ ประการ ใครปฏิบัติ ตาม ๓๘ ข้อนั้น จะได้มงคลจากธรรมดาไปจนถึงที่สุด จึงนิยามเอามงคล สูตรนั้นมาสวด เพื่อให้คนฟังแล้วนำไปปฏิบัติตามก็จะได้มงคล แต่ถ้าฟังแล้วไม่ปฏิบัติตาม ก็จะไม่ได้มงคล คือ มงคลไม่เกิด

ระตะนะสุตตัง

ยังกิญจิ วิตตัง อีระ วา หุรัง วา
 สักเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณีตัง
 นะ โน สะมัง อັถถิ ตะถาคะเตนะ
 อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ชะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณีตัง
 ยะทังคะคา สักยะมุนี สะมาหิโต
 นะ เตนะ ธัมเมนะ สะมัตถิ กิญจิ
 อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยัมพุทเธเสฏฐโฐ ปะริวัณณะยิ สุจิง
 สะมาธิมานันตะริกัญญะมาหุ
 สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ
 อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

เย ปุคคะลา อัญญะ สะตัง ปะสัณฐา
 จัตตาริ เอตานิ ยุกานิ โหนติ
 เต ทักขิณะยยา สุคะตัสสะ สาวะกา
 เอเตสุ ทินนานิ มะหัพพะลานิ
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

เย สุปปะยุดตา มะนะสา ทัพพะเนะ
 นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ
 เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัยหะ
 ลัทธา มุธา นิพพุตัง ภูญชะมานา
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ
 ชีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง
 วิรัตตะจิตตายะติเก ภาวะสฺมิง
 เต ชีณะพีชา อะวิรุฬ्हินฺนทา
 นิพพันติ ธีรา ยะถายัมปะทีโป
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

มีเนื้อหาวาดด้วยการอ้างเอาความศักดิ์สิทธิ์ ของพระพุทธรัตนนะ พระธัมมะรัตนะ และพระสังฆะรัตนะ เพื่อบันดาลให้เกิดความสุข สวัสดิ์แก่ผู้ที่ได้รับความลำบาก

พระสูตรนี้มีตำนานกล่าวไว้ว่า สมัยหนึ่งเมืองไพศาลี เกิดความแห้งแล้ง ข้าวยากหมากแพง ประชาชนอดอยากล้มตาย โรคระบาด กระจายไปทั่วเมืองไพศาลี จึงทูลนิมนต์พระพุทธเจ้าเสด็จไปโปรดพร้อม กับพระอานนท์ พระพุทธองค์เสด็จไปถึงเท่านั้น ฝนก็ตกลงมาอย่างหนัก ชะล้างซากศพ และสิ่งปฏิกูลทั้งหมด บ้านเมืองก็สะอาด พระองค์ก็ทรงตรัสเรียกพระอานนท์ให้เข้ามาเรียนพระสูตรจากพระองค์ ไสโรคระบาดไล่ผี หนีออกจากเมืองไพศาลีด้วยรัตนสูตรนี้

กระณะนียะเมตตะสุดตัง

กระระณียะมัตถะกุสะเลนะ
 สักโก อุชฺฐ จะ สุหุชฺฐ จะ
 สันตฺสสะโก จะ สุภะโร จะ
 สันตินทริโย จะ นิปะโก จะ
 นะ จะ ขุททัง สะมาจะเร กิณฺณจิ
 สุชินโน วา เขมิโน โหนตฺ
 เย เกจิ ปาณะภูตฺตติ
 ทิฆา วา เย มะหันตา วา
 ทิณฺณฐา วา เย จะ อะทิณฺณฐา
 ภูตา วา สัมภะเวสี วา
 นะ ปะโร ปะรัง นิกุพเพถะ
 พฺยาโรสะนา ปะฐิฆะสัณฺญา
 มาตา ยะถา นียัง ปุตตัง
 เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ

เมตตัญจะ สัพพะโลกัสสิมิง
 อุทธัง อะโธ จะ ติริยัญจะ
 ตินฺนัญจะรัง นิสินโน วา
 เอตัง สะติง อะธิณฺเฐยยะ
 ทินฺนัญจะ อะนุปะคัมมะ
 กาเมสุ วิเนยยะ เคธัง

ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ
 สุวะโจ จัสสะ มุฑฺฐ อะนะติมานิ
 อัมปะปะกัจโจ จะ สัลละหุกะวุตติ
 อัมปะคัพโภ กุเลสุ อะนะนุคิทธิ
 เยนะ วิณฺณญฺ ปะเร อุปะวะเทยยุง
 สัพเพ สัตตา ภาวันตฺ สุขิตตฺตา
 ตะสา วา ภาวระรา วา อะนะวะเสสา
 มัชฌิมา รัสสะกา อะณุกะถุลา
 เย จะ ทูเร วัระสันติ อะวิทูเร
 สัพเพ สัตตา ภาวันตฺ สุขิตตฺตา
 นาติมัญญะถะ กัตถะจิ นัง กิณฺณจิ
 นาณญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเฉยยะ
 आयุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข
 มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
 มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
 อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง
 สะยานโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิทฺโธ
 พฺรหฺมะเมตัง วิหารัง อิตะมาหุ
 สีละวา ทัสสะเนนะ สัมปันโน
 นะ ทิ ชาตุ คัพพะเสยยัง ปุณะเรตตี ๑

ว่าด้วยการแผ่เมตตา พระสูตรนี้มีตำนานเล่าไว้ว่า พระภิกษุ ๕๐๐ รูป เรียนกรรมฐานจากสำนักพระบรมศาสดา แล้วพากันไปหาที่สงบ เพื่อเจริญภาวนา ได้ที่อยู่ในป่าช้าแห่งหนึ่งห่างจากหมู่บ้านพอเดินไป บิณฑบาตได้ ครั้นเข้าป่าในป่า พวกรุกขเทวดา (เทวดาที่สิงอยู่ตามต้นไม้ใหญ่) เกรงว่าพวกตนจะเดือดร้อน เพราะผู้มีศีลมาอยู่ใต้ต้นไม้จึง แสดงตนเป็นผีหัวขาดบ้าง เป็นผีมีครึ่งตัวบ้าง ส่งเสียงร้องโหยหวนน่า สะพรึงกลัว ตั้งแต่หัวค่ำยันสว่างบ้างพระภิกษุเหล่านั้นจับใช้หัวโกรน โดยไม่ต้องโกนผมไปตามๆ กัน จึงกลับไปทูลพระบรมศาสดาให้ทรง ทราบ พระองค์จึงประทานบทกรณียเมตตสูตรนี้ไปสวดและปฏิบัติตาม เนื้อหา นั้น พระภิกษุ ๕๐๐ รูป กลับไปดำเนินการตามพระสูตรนั้นแล้ว ก็ได้รับการต้อนรับปกป้องคุ้มครอง และบำรุงดูแลเป็นอย่างดีจากเทวดา เจ้าที่นั้น

ขันธะปะริตตะคาถา

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง	เมตตัง เอราปะเถหิ เม
ฉัพพะยาปุตเตหิ เม เมตตัง	เมตตัง กัณหาโคตะมะเถหิ จะ
อะปาทะเถหิ เม เมตตัง	เมตตัง ทิปาทะเถหิ เม
จะตุปปปะเทหิ เม เมตตัง	เมตตัง พะหุปปะเทหิ เม
มา มัง อะปาทะโก หิงสิ	มา มัง หิงสิ ทิปาทะโก
มา มัง จะตุปปะโท หิงสิ	มา มัง หิงสิ พะหุปปะโท
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา	สัพเพ ภูตา จะ เกวะลา
สัพเพ ภัทธานิ ปัสสันตุ	มา กิณฺจิ ปาปะมาคะมา

อัปปะมาโณ พุทโธ อัปปะมาโณ ธัมโม อัปปะมาโณ
 สังโฆ ปะมาณะวันตานิ สิริงสะปานิ อะหิ วิจฉิกา สะตะปะที
 อุณณานาภี สะระพู มุสิกา กะตา เม รักษา กะตา เม ปะริตตะ
 ปะฎีกะมันตุ ภูตานิ โสหัง นะโม ภาคะวะโต นะโม สัตตันนัง
 สัมมาสัมพุทธานัง ฯ

ว่าด้วยการผูกไมตรีจิตกับสัตว์เลื้อยคลานทุกประเภท มีตำนาน
 เล่าว่า สมัยหนึ่งภิกษุทั้งหลายประชุมกันที่ธรรมสภา (สถานที่ประชุม
 ธรรม) พูดกันถึงเรื่องงูก็คิดว่าถ้าภิกษุรูปหนึ่งถึงแก่ภรรณภาพ พระพุทธ
 องค์ทรงทราบเรื่องแล้วเสด็จมาตรัสบอกว่า พวกเธอทั้งหลายคงไม่ได้
 แผ่เมตตาให้พญางู ๔ ตระกูล คือ พญางูตระกูลวิรูปักษ์ พญางูตระกูล
 เอรापถ พญางูตระกูลฉัพยาบุตร พญางูตระกูลกัณหาโคตมกะ ถ้าเธอ
 ทั้งหลายแผ่ไมตรีไปยังพญางูเหล่านี้ พวกเธอจะปลอดภัยจากอสรพิษ
 ทุกจำพวก และพระองค์ก็ทรงประทานพระสูตรบทนี้ เพื่อให้พระภิกษุ
 ทั้งหลายสวดแผ่เมตตาไปยังอสรพิษตระกูลต่างๆ แต่นั้นมาไม่ปรากฏ
 ว่าอสรพิษทำอันตรายภิกษุรูปใดอีกเลย

โมระปริตตั้ง

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา
 หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
 ตั้ง ตั้ง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
 ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ ทิวะสัง
 เย พรัหมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
 เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
 นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
 นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตตिया
 อิมัง โส ปะริตตัง กัตถวา โมโร จะระติ เอสะนา ฯ

อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา
 หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
 ตั้ง ตั้ง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
 ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ รัตติง
 เย พรัหมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
 เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
 นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
 นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตตिया
 อิมัง โส ปะริตตัง กัตถวา โมโร วาสะมะกัปปะยิตติ ฯ

พระสูตรนี้มีเนื้อหา ว่าด้วยการช่วยให้รอดพ้นจากกัณฑ์ หรือ เครื่องพันธนาการทั้งมวล มีตำนานเล่าว่า สมัยหนึ่งพระโพธิสัตว์เสวย พระชาติเป็นนกยูงมีตัวงดงามมาก พญานกยูงทองนี้มีคาถาสวดประจำ คือ อุเทตะยัญจักขุมา เป็นต้น ทำให้รอดพ้นจากบ่วงของนายพราน ทั้งปวง วันหนึ่งพระเจ้าแผ่นดินเมืองพาราณสีทรงทราบเรื่องนี้ จึงตรัส สั่งนายพรานไปจับเอามาให้ได้ นายพรานไม่รู้จะทำอย่างไร จึงคิดได้ว่า ควรเอานกยูงสาวไปปล่อยให้ติดบ่วงก็ทำได้สำเร็จ เพราะพญานกยูงทอง พอเห็นนกยูงสาวเลยเกิดอารมณ์ ลืมสวดคาถา โฉบลงมาหาทันที เลยติดบ่วงดังนี้

วฏฏะกะปะริตตัง

อัทถิ โลเก สีละคุณ

เตนะ สัจเจนะ กาทามิ

อาวัชชิต์วา ธัมมะพะลัง

สัจจะพะละมะวัสสาเย

สันติ ปักขา อะปัตตะนา

มาตา ปิตา จะ นิกขันตา

สะหะ สัจเจ กะเต มัยหัง

วัชเชสิ โสพะสะ กะรีสานิ

สัจเจนะ เม สะโม นัตถิ

สัจจัง โสเจยยะนุททะยา

สัจจะกิริยะมะนุตตะรัง

สะริต์วา ปุพพะเก ชิเน

สัจจะกิริยะมะกาสะหัง

สันติ ปาทา อะวัญจะนา

ชาตะเวทะ ปะฎีกกะมะ

มะหาปัชชะลิตโต ลีซี

อุทะกัง ปัต์วา ยะถา ลีซี

เอสา เม สัจจะปาละมีติ ฯ

พระสูตรนี้ว่าด้วยการป้องกันไฟไหม้ มีตำนานเล่าว่า สมัยหนึ่ง พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นนกคุ่ม เมื่อเป็นลูกอ่อนอยู่ในรังของพ่อแม่ ขณะที่พ่อแม่ไปหาเหยื่ออยู่นั้น ได้เกิดไฟป่าไหม้เข้ามาใกล้รังนกคุ่ม ลูกนกคุ่มตัวก็ยังไม่โต ขาและปีกก็ยังไม่แข็งแรง ยังช่วยตัวเองไม่ได้ และที่สำคัญพ่อแม่ก็ไม่อยู่ พระโพธิสัตว์จึงนึกถึงคาถาบทนี้ แล้วไฟป่าก็ดับลง ลามมาไม่ถึงรังนกคุ่ม

อาถรรพณ์ปะริตตัง

วิปัสสิสสะ นะมัตถุ	จักขุมนัตสสะ สิริมะโต
สิขิสสะปิ นะมัตถุ	สัพพะภูตานุกัมปิโน
เวสสะภุสสะ นะมัตถุ	นัหาตะกัสสะ ตะปัสสิโน
นะมัตถุ กะกุสันธัสสะ	มาระเสนัปปะมัททิโน
โกนาคะมะนัสสะ นะมัตถุ	พรัหมะณัสสะ วุสิมะโต
กัสสะปัสสะ นะมัตถุ	วิปปะมุตตัสสะ สัพพะธิ
อังคีระสัสสะ นะมัตถุ	สัักยะปุตตัสสะ สิริมะโต
โย อิมัง ธัมมะมะเทเสสิ	สัพพะทุกขาปะนุทธะนัง
เย จาปิ นิพพุตา โลเก	ยะถาภูตัง วิปัสสิสุง
เต ชะนา อะปิสุณา	มะหันตา วิตะสาระทา
หิตัง เทวะมะนุสสานัง	ยัง นะมัสสันติ โคตะมัง
วิชชาจะระณะสัมปันนัง	มะหันตัง วิตะสาระทัง
(วิชชาจะระณะสัมปันนัง	พุทธัง วันทามะ โคตะมันติ) ฯ

นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

พุทโธ เม สระระณัง ะรัง
โหตุ เต ชะยะมังคะลัง

ธัมโม เม สระระณัง ะรัง
โหตุ เต ชะยะมังคะลัง

สังโฆ เม สระระณัง ะรัง
โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ

ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก
ระตะนัง พุทธะระมะมัง นัตถิ

ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก
ระตะนัง ธัมมะระมะมัง นัตถิ

ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก
ระตะนัง สังฆะระมะมัง นัตถิ

วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ตัสส์มา โสตถิ ะวันตุ เต

วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ตัสส์มา โสตถิ ะวันตุ เต

วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ตัสส์มา โสตถิ ะวันตุ เต ฯ

สัkkัตฺวา พุทธะระตะนัง
หิตัง เทวะมะนุสสานัง

นัสสันตุปัททะวา สัพเพ
สัkkัตฺวา ธัมมะระตะนัง

ปะริหาหุปะระมะนัง
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ

สัkkัตฺวา สังฆะระตะตัง
อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง

นัสสันตุปัททะวา สัพเพ

โอะสะถัง อุตตะมัง ะรัง
พุทธะเตเชนะ โสตถินา

ทุกขา วุปะระสะเมนตุ เต
โอะสะถัง อุตตะมัง ะรัง

ธัมมะเตเชนะ โสตถินา
ภะยา วุปะระสะเมนตุ เต

โอะสะถัง อุตตะมัง ะรัง
สังฆะเตเชนะ โสตถินา

โรคา วุปะระสะเมนตุ เต ฯ

พระสูตรนี้มีเนื้อหาว่า ด้วยการป้องกันภูตผี ปีศาจ และสามารถป้องกันอุบัติเหตุร้ายทั้งปวงได้ มีตำนานเล่าว่า สมัยหนึ่งทำวจตุโลกบาลทั้ง ๔ คือ ท้าวธตรัฐ ท้าววิรุฬหก ท้าววิรูปักษ์ และท้าวกุเวร หรือ ท้าวเวสสุวรรณ พากันคิดจะไปเฝ้าสมเด็จพระผู้มีพระภาค แต่พากันหวังว่าพวกอสูรจะเข้ามาบุกชั้นดาวดึงส์ จึงพากันตั้งทหาร ๔ กองพลไว้ทั้ง ๔ ทิศ ครั้นตั้งกองทหารเฝ้าชั้นดาวดึงส์แล้ว ก็พากันมาประชุมที่อาณานาถียนคร ผูกอาณานาถียปรีตรขึ้นเพื่อป้องกันเมือง จึงพากันไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าพร้อมบริวาร ครั้นไปแล้ว พวกบริวารยักษ์ นาค ภูมภัณฑ์ ผี ปีศาจบางพวกก็เคารพ บางพวกก็ไม่เคารพ ท้าวเวสสุวรรณ จึงกราบทูลพระพุทธองค์ว่า บริวารของข้าพระองค์บางพวกก็เป็นสัมมาทิฐิ (เห็นถูก) บางพวกก็เป็นมิจฉาทิฐิ (เห็นผิด) พวกมิจฉาทิฐิจะรบกวนเวลาพระสงฆ์ไปเจริญภาวนาในป่าช้า เพื่อป้องกันการรบกวนนี้ ข้าพระพุทธองค์ขอถวายอาณานาถียปรีตรนี้ไว้ให้พระสงฆ์สวดจะได้ไม่ต้องถูกพวกภูตผีปีศาจรบกวน

อังคฺลีมาละปะริตตัง

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยาเย ชาติยา ชาโต นาภิขานามิ
สัจฺจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา ฯ เตะนะ สัจเจนะ โสตถิ เต
โหตุ โสตถิ คัมภัสสะ ฯ

พระสูตรนี้ ว่าด้วยการให้ความสวัสดิแก่หญิงมีครรภ์ มีตำนานเล่า
ไว้ว่า อองคฺลีมาลเป็นบุตรชายของบุโรหิตของพระเจ้าปเสนทิโกศล ในวันที่
องคฺลีมาลเกิดมีกลางสังฆรณ์ คือ อาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ ในคลังส่องแสง
โชติช่วง โหรทำนายว่า จะเป็นโจรฆ่าคน จึงตั้งชื่อแก่เคล็ดให้ว่า อหิงสกะ
กุมาร แปลว่า ผู้ไม่เบียดเบียนใคร ครั้นเจริญวัยขึ้นมา ได้ไปเรียนหนังสือ
และเรียนเก่งกว่าเพื่อน จึงถูกเพื่อนจ้างให้อาจารย์กลั่นแกล้ง หลอกให้ไป
ฆ่าคนเอาหัวมือมาคนละ ๑ นิ้ว จำนวน ๑,๐๐๐ คน ผู้คนเดือดร้อน
จนพระพุทธองค์เสด็จออกไปโปรดแล้วนำมาบวช ในตอนแรกๆ ท่านไป
บิณฑบาตที่ไหน คนก็วิ่งหนีไปหมดไม่มีใครตักบาตร วันหนึ่งได้มีหญิง
มีครรภ์คนหนึ่งจะไปใส่บาตร ครั้นรู้ว่าเป็นองคฺลีมาล จึงวิ่งหนีไป แต่ติดที่
ช่องเสารั้วแคบๆ ด้วยความกลัวเธอจึงดันอย่างแรง ลูกเลยคลอตออก
จากท้องโดยไม่มีใครช่วย อองคฺลีมาลซึ่งยืนอยู่ บอกเธอว่า ยะโตหัง ภคินิ
เป็นต้น ซึ่งแปลว่า น้องสาวบัดนี้ หลวงพี่เกิดใหม่ในชาติพระอรียเจ้าแล้ว
การฆ่าสัตว์หรือปลงชีวิตใครไม่มีอีกแล้ว ด้วยสัจจะวาจา นี้ ขอน้องสาว
จงมีความปลอดภัยได้ความสวัสดิเกิด พระสูตรบทนี้นิยมสวดทำนํ้ามนต์
ให้คลอดลูกง่าย

โพชฌังคะปริตตัง

โพชฌังโค สติสังขาโต	ธัมมานัง วิจะโย ตะธา
วิริยัมปีติปัสสัทธิ-	โพชฌังคา จะ ตะธาปะเร
สมาธูปะกัชชะโพชฌังคา	สัตเตเต สัพพะทัสสินา
มุณีนา สัมมะทักขาทา	ภาวิตา พะหุสิกะตา
สังวัตตันติ อะภิญญาเย	นิพพานายะ จะ โพธิยา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
เอกัสมิง สะมะเย นาโถ	โมคคัลลันญจะ กัสสะปัง
คิลานะ ทุกขิตะ ทิสัวา	โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ
เต จะ ตัง อะภินันทิตัวา	โรคา มุจจิงสุ ตังขะณ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
เอกะทา ธัมมะราชาปี	เคสิญญะนาภิปิโธ
จุนทัตถะเรนะ ตัญญะวะ	ภะณาเปตังวานะ สาทะรัง
สัมโมทิตัวา จะ อาพารา	ตัมหา วุฏฐาสสิ ฐานะโส
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
ปะหีนา เต จะ อาพารา	ติณณันนัมปิ มะเหลสีนัง
มัคคาหะตะกิเลสา ะ	ปัตตานุปัตติธัมมะตัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

พระสูตรนี้ ว่าด้วยการเตือนสติให้ผู้ป่วยรู้จักปลง รู้จักปล่อยวาง ไม่ยึดมั่นถือมั่นทำให้อาการป่วยทุเลาหรือหายไปได้ในที่สุด พระสูตรนี้มีตำนานเล่าไว้ว่า สมัยหนึ่งพระมหากัสสปเถระ อาพาธหนัก ที่ปิณฑลิกูหา พระบรมศาสดาจึงเสด็จไปเยี่ยมแล้วแสดงโพชฌังคกถาให้ฟัง พระมหากัสสปเถระครั้งนั้นได้ฟังแล้วก็หายป่วย เมื่อพระโมคคัลลานะเถระ อาพาธหนักพระพุทธรองค์ก็แสดงโพชฌังคกถาให้ฟัง พระโมคคัลลานะเถระก็หายอาพาธ เมื่อพระบรมศาสดาประจวรหนัก พระองค์ก็ทรงตรัสสั่งให้พระมหาจุนทะ มาแสดงโพชฌังคกถานี้ให้ฟัง ครั้นทรงฟังแล้วก็ทรงหายจากพระประจวร

อะระหะปะริตตัง

ยันทุนนิมิตตัง อะระหังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุนัสสะ สัทโธ
ปาปคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

ยันทุนนิมิตตัง อะระหังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุนัสสะ สัทโธ
ปาปคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

ยันทุนนิมิตตัง อะระหังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุนัสสะ สัทโธ
ปาปคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

พระสูตรนี้ ว่าด้วยการสวดแก่นิมิตหรือฝันร้ายให้กลายเป็นดี พระสูตรนี้มีตำนานเล่าไว้ว่า ครั้งหนึ่งพระเจ้าปเสนทิโกศลทรงพระสุบิน ๑๖ ข้อ ก่อให้เกิดความกลัวต่อความฝันนั้น จึงทรงเล่าพระสุบินนั้น ให้พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทราบ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ภัยจะเกิดมี แก่พระเจ้าปเสนทิโกศลก็หาไม่ และได้ทรงพยากรณ์ถึงเหตุการณ์ที่จะ เกิดขึ้น ในอนาคตกาลโดยแจ่มแจ้ง และให้ทรงระลึกถึง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่ง ก็จะกำจัดความกลัวได้

บทขัดธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสูตรตั้ง

อะนุตตะรัง อะภิสัมโพธิง	สัมพุชฉิตฺวา ตะถาคะโต
ปะฐะมัง ยัง อะเทเสสิ	ธัมมะจักกัง อะนุตตะรัง
สัมมะเทวะ ปะวัตเตนโต	โลเก อัมปะภุวัตติยัง
ยัตถากขาตา อุโภ อันตา	ปะภุปัตติ จะ มัชฌิมา
จะตุสฺวาริยะสัจเจสุ	วิสุทฺธัง ญาณะทัสสะนัง
เทสิตัง ธัมมะราเชนะ	สัมมาสัมโพธิกิตตะนัง
นาเมนะ วิสสุตัง สุตตัง	ธัมมะจักกัปปะวัตตะนัง
เวยยากะระณะปาฐุณะ	สังคิตันตัมภะณามะ เส ฯ

ธัมมะจักกัปปวัตตนะสุตตัง

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภาคะวา พาราณะสิยัง วิหะระติ
อิสิปะตะเน มิคะทาเย ฯ ตัตถะ โข ภาคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขุ
อามันเตสิ ฯ

เทวเม ภิกขเว อันทา ปัพพะชิตนะ นะ เสวิตัพพา โย จายัง
กาเมสุ กามะสุขัลลิกานุโยโค ทิโน คัมโม โปถุชชะนิโก อะนะริโย
อนัตถะสัจญ์หิโต โย จายัง อัตตะกิละมะถานุโยโค ทุกโข อะนะริโย
อนัตถะสัจญ์หิโต ฯ

เอเต เต ภิกขเว อุโภ อันเต อะนุปะคัมมะ มัชฌิมา ปะฏิปะทา
ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา จักขุกระระณี ญาณะกระระณี อุปะสสะมาเย
อะภิญญาเย สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

กะตะมา จะ สทา ภิกขเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ
อะภิสัมพุทธา จักขุกระระณี ญาณะกระระณี อุปะสสะมาเย อะภิญญาเย
สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัญ्ञัญจิกโก มัคโค ฯ เสยยะถิทัง ฯ สัมมาทิฏฐิ
สัมมาสังกัปปो สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวาयाโม
สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ

อะยัง โข สทา ภิกขเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ
อะภิสัมพุทธา จักขุกระระณี ญาณะกระระณี อุปะสสะมาเย อะภิญญาเย
สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง ฯ ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ
ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ

ทุกขา อัมปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปะโยโค ทุกโข ยัมปิจฉัง
นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง สัจจิตเตนะ ปัญฺจูปาทานักขันธา ทุกขา ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสะมุททะโย อะริยะสัจจัง ฯ ยายัง
ตฺถหา โปโนพภะวิกา นันทิราคะสะหะคะตา ตตฺตระ ตตฺตราภินันฺธิเน ฯ
เสยยะถิทัง ฯ กามะตฺถหา ภะวะตฺถหา วิภะวะตฺถหา ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะ อะริยะสัจจัง ฯ โย ตัสสาเยวะ
ตฺถหายะ อะเสสะวิราคะนิโรธะ จาโค ปะภฺนิสสัคโค มุตติ อะนาละโย ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินี ปะภฺนิปะทา
อะริยะสัจจัง ฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัญฺจคิโก มัคโค ฯ เสยยะถิทัง ฯ สัมมาทิฏฺฐิ
สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวายาโม
สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ (หยุด)

(ขึ้น) อิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจันฺติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ
ธัมเมสุ จักขุง อุทปะปาติ ญานัง อุทปะปาติ ปัญฺญา อุทปะปาติ วิชชา
อุทปะปาติ อาโลโก อุทปะปาติ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญะยันฺติ เม ภิกขะเว
ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทปะปาติ ญานัง อุทปะปาติ
ปัญฺญา อุทปะปาติ วิชชา อุทปะปาติ อาโลโก อุทปะปาติ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญะตฺถันฺติ เม ภิกขะเว
ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทปะปาติ ญานัง อุทปะปาติ
ปัญฺญา อุทปะปาติ วิชชา อุทปะปาติ อาโลโก อุทปะปาติ ฯ

อิทัง ทุกขะสะมุททะโย อะริยะสัจจันฺติ เม ภิกขะเว ปุพเพ

อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุ อุตะปาที ญานัง อุตะปาที ปัญญา
อุตะปาที วิชชา อุตะปาที อาโลโก อุตะปาที ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะะสัจจัง ปะหาตัพพันติ
เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุ อุตะปาที ญานัง
อุตะปาที ปัญญา อุตะปาที วิชชา อุตะปาที อาโลโก อุตะปาที ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะะสัจจัง ปะหีนันติ เม
ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุ อุตะปาที ญานัง
อุตะปาที ปัญญา อุตะปาที วิชชา อุตะปาที อาโลโก อุตะปาที ฯ

อิทัง ทุกขะนิโรธะ อะริยะะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ
อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุ อุตะปาที ญานัง อุตะปาที ปัญญา
อุตะปาที วิชชา อุตะปาที อาโลโก อุตะปาที ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะ อะริยะะสัจจัง สัจฉิกาตัพพันติ เม
ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุ อุตะปาที ญานัง
อุตะปาที ปัญญา อุตะปาที วิชชา อุตะปาที อาโลโก อุตะปาที ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะ อะริยะะสัจจัง สัจฉิกะตันติ เม
ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุ อุตะปาที ญานัง
อุตะปาที ปัญญา อุตะปาที วิชชา อุตะปาที อาโลโก อุตะปาที ฯ

อิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะะสัจจันติ เม
ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุ อุตะปาที ญานัง
อุตะปาที ปัญญา อุตะปาที วิชชา อุตะปาที อาโลโก อุตะปาที ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะะสัจจัง
ภาเวตัพพันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุ
อุตะปาที ญานัง อุตะปาที ปัญญา อุตะปาที วิชชา อุตะปาที
อาโลโก อุตะปาที ฯ

ตั้ง โข ปะนิทัง ทุกขณะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง
ภาวิตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ฐัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ
ญฺณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ยาวะกั๊วญจะ เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตุสุ อะริยะสัจเจสุ เอวันติ
ปะริวัฏฏัง ทวาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง นะ สุวิสุทัง
อะโหสิ ฯ

เนวะ ตาวาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรัทัมมะเก
สัสสะมะณะพรัทัมมะณิยา ปะชาเย สะเทวะมะนุสสาเย อะนุตตะรัง
สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจฉัญญาสิง ฯ

ยะโต จะ โข เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตุสุ อะริยะสัจเจสุ เอวันติ
ปะริวัฏฏัง ทวาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง สุวิสุทัง
อะโหสิ ฯ

อะถาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรัทัมมะเก
สัสสะมะณะพรัทัมมะณิยา ปะชาเย สะเทวะมะนุสสาเย อะนุตตะรัง
สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจฉัญญาสิง ฯ

ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อุทะปาทิ อะกุปปา เม วิมุตติ
อะยะมันติมา ขาติ นัตถิทานิ ปุนัพพะวัตติ ฯ

อิทะมะโวจะ ะคะวา ฯ อัตตะมะนา ปญจะวัคคิยา ภิกขุ
อะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง ฯ อิมัสมิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัสสัม
ภัญญะมาเน อายัสมะโต โภณทัญญัสสะ วิระชัง วีตะมะลัง ฐัมมะจักขุง
อุทะปาทิ ยังกิญฺจิ สะมุทะยะธัมมัง สัพพันตัง นิโรธะธัมมันติ ฯ

ปะวัตติเต จะ ะคะวะตา ฐัมมะจักเก ภูมมา เทวา
สัททะมะนุสสาเวสุง เอตัมอะคะวะตา พาราณะสิยัง อิติปะตะเน

มิคะทาเย อะนุตตะรัง ฐัมมะจักกัง ปะวัตตัตถัง อัมปะภูมิตถียัง
 สมะเณนะ วา พรัหมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา
 พรัหมุณา วา เกนะจิ วา โลกัสมินติ ฯ (หยุด)

(ขึ้น) ภูมมานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

จาตุมมะหาราชิกา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

จาตุมมะหาราชิกานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

ดาวะติงสา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

ดาวะติงसानัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

ยามา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

ยามานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

ตุลิตา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

ตุลิตานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

นิมมานะระตี เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

นิมมานะระตีนัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

ปะระนิมิตะวะสะวัตตี เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

ปะระนิมิตะวะสะวัตตีนัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

(ถ้าสวดย่อใช้ พรัหมะกายิกา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ)

แล้วลง เอตัมกะคะวะตา พาราณะสิยัง ฯ เหมือนกันไปจนจบ)

พรัหมะปารีสัชชา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

พรัหมะปารีสัชชานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

พรัหมะปะโรหิตา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

พรัหมะปะโรहितานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

มะหาพรัหมมา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

มหาพริ้งมานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

 ปะริตตภา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

ปะริตตภานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

 อัปปะมาณภา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

อัปปะมาณภานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

 อาภัสสะรา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

อาภัสสะรานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

 ปะริตตะสุภา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

ปะริตตะสุภานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

 อัปปะมาณะสุภา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

อัปปะมาณะสุภานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

 สุภะกิณ्हะกา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

สุภะกิณ्हะกานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

 เวหัพพะลา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

เวหัพพะลานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

 อะวิหา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

อะวิหานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

 อะตฺปปา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

อะตฺปปานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

 สุทฺตสา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

สุทฺตสานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

 สุทฺตสี เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

สุทฺตสีนัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา

 อะกะนิฏฐะกา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ฯ

เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิติปะตะเน มิคะทาเย
อะนุตตะรัง ฐัมมะจักกััง ปะวัตติตัง อัมปะฏิวัตติยัง สมะเณนะ วา
พรัหมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พรัหมุณา วา เกนะจิ วา
โลกัสมินติ ฯ (หยุด)

(ขึ้น) อิติหะ เตะนะ ขะเณนะ เตะนะ มุหุตตะนะ ยาวะ พรัหมะโลกา
สัทโท อัมภุคคัจฉิ ฯ อะยัญจะ ทะสะสะหัสสี โลกะธาตุ สังกัมปิ
สัมปะกัมปิ สัมปะเวริ ฯ อัมปะมาโณ จะ โอฬาโร โอภาโส โลก
ปาตุระโหสิ อะติกัมเมวะ เทวานัง เทวานุภาวัง ฯ

อะละโข ภะคะวา อุทานัง อุทานะสิ อัญญาสิ ะตะ โภ
โกณฑัญโญ อัญญาสิ ะตะ โภ โภณฑัญญโณติ ฯ

อิตินัง आयัสมะโต โภณฑัญญัสสะ อัญญาโกณฑัญญเฑวะ
นามัง อะโหสิติ ฯ

พระสูตรนี้มีที่มาว่า สมัยหนึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า ประทับอยู่ที่
ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ทรงตรัสสอนพระปัญจวัคคีย์ (พระ ๕ รูป) ว่า
ที่สุด ๒ อย่างนี้ อันบรรพชิต (พระภิกษุ) ไม่ควรเสพ (กระทำ) คือ การ
ประกอบตนให้พัวพันในกาม เพราะเป็นธรรมอันเลว เป็นเหตุให้เกิด
ทุกข์ เป็นของผู้มีกิเลสหนา เป็นเหตุให้ตั้งบ้านเรือน และการทรมานตน
ให้ลำบาก เป็นความทุกข์อย่างเดียวไม่สามารถทำให้ผู้ทรมานตนออก
ไปจากข้าศึกคือกิเลสได้ ข้อปฏิบัติที่ทำให้ออกจากทุกข์คือ ทางสาย
กลาง เพราะไม่เข้าไปใกล้ที่สุด ๒ ทางนั้น อันพระตถาคตเจ้าตรัสรู้ด้วย
พระปัญญาอันยิ่ง กระทำดวงตา คือ ญาณเป็นเครื่องรู้ ทางสายกลางนั้น

ยอมเป็นไปเพื่อความเข้าไปสงบระงับเพื่อความรู้อย่างยิ่ง เพื่อความรู้ดี เพื่อความดับทุกข์ คือ มรรค (ทาง) มีองค์ ๘ เป็นเครื่องออกไปจากข้าศึก คือ กิเลส ได้แก่สิ่งเหล่านี้คือ ปัญญาอันเห็นชอบ ความดำริชอบ วาจาชอบ การงานชอบ การเลี้ยงชีวิตชอบ มีความเพียรชอบ มีความระลึกรู้ชอบ มีความตั้งจิตชอบ ทั้งหมดนี้แหละเป็นทางสายกลาง ย่อมเป็นไปเพื่อความสงบระงับ เพื่อความรู้อย่างยิ่ง เพื่อความรู้ดี เพื่อความดับทุกข์ เป็นต้น ในครั้งนั้น พระอัญญาโกณฑัญญะ ได้ดวงตาเห็นธรรม (บรรลุโสดาบัน) และขอบวช จึงเป็นภิกษุรูปแรกในพระพุทธศาสนา

พระคาถาชินบัญชร

ของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัดระฆังโฆสิตาราม

ปุตตะกาโม ละเภ ปุตตัง	ธนะกาโม ละเภ ธนัง
อติกาเยกายะญายะ	เทวานัง ปิยะตัง สุตฺวา
๑. ชะยาสะนากะตา พุทธา	เซตฺวา มารัง สะวาหะนัง
จะตุสัจจาสะกัง ระสัง	เย ปิวิงสุ นระสาสะภา
๒. ตัณหังกะราทะโย พุทธา	อัญฺฐะวีสะติ นายะกา
สัพเพ ปะติฏฺฐิตา มัยหัง	มัตถะเก เต มุนิสสะรา
๓. สีเส ปะติฏฺฐิตอ มัยหัง	พุทฺโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน
สังโฆ ปะติฏฺฐิตอ มัยหัง	อุเร สัพพะคุณากะโร
๔. ทะทะเย เม อะนุรุทฺโธ	สารีปุตฺโต จะ ทักขิณ
โกณฑัญญโณ ปิฏฺฐิภาคฺสฺมิง	โมคคัลลานो จะ วามะเก

๕. ทักขิณเณ สะวะเน มัยหัง
กัสสะโป จะ มะหاناโม
๖. เกสโต ปิฏฐิภาคัสมิง
นิสินโน สิริสัมปันโน
๗. กุมาระกัสสะโป เถโร
โส มัยหัง วะทะเน นิจจัง
๘. ปุณโณ อังคฺลิมาโล จะ
เถรา ปัญฺจะ อิเม ชาตา
๙. เสสาสีติ มะหาเถรา
เอเตสีติ มะหาเถรา
ชะลันตา สีละเตเชนะ
๑๐. ระตะนัง ปุระโต อาสิ
ระชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ
๑๑. ชันธะโมระปะริตตัญจะ
อากาเส ฉะทะนัง อาสิ
๑๒. ชินา นานาวะระสังยุตตา
วาตะปิตตาทิสัญชาตา
๑๓. อะเสสา วินะยัง ยันตุ
วะสะโต เม สะกิจเจนะ
๑๔. ชินะปัญฺชะระมัชฌัมหิ
สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ
๑๕. อิจเจวะมันโต
ชินานุกาเวนะ

อาสูง อานันทะราหุโล
 อูภาสูง วามะโสตะเก
 สุริโย วะ ปะกังกะโร
 โสภิตो มุณีปุงคะโว
 มะเหสี จิตตะวาทะโก
 ปะติฏฐาสิ คุณากะโร
 อูปาลีนันทะสีวะลี
 นะลาญฺเฏ ติละกา มะมะ
 วิชิตา ชินะสาวะกา
 ชิตะวันโต ชิโนระสา
 อังคะมังคะสุ สันฐิตา
 ทักขิณเณ เมตตะสุตตะกัง
 วาเม อังคฺลิมาละกัง
 อาภานาภฺยิสสุตตะกัง
 เสสา ปาการะสัณฐิตา
 สัตตปปาการะลึงกะตา
 พาหิรัชฌัตตูปัททะวา
 อะนันตะชินะเตชะสา
 สะทา สัมพุทระปัญฺชะเร
 วิหะรันตัง มะหิตะเล
 เต มะหาปฺริสาสะภา
 สุกฺคโต สุรักโข
 ชิตูปัททะโว

ธัมมานุภาเวนนะ

ชิตาริสังโฆ

สังฆานุภาเวนนะ

ชิตันตะราโย

สัทธัมมานุภาวะपालิโต

จะรามิ ชินะปัญชะเรติ ฯ

เนื้อหาในคาถาชินบัญชร จะเป็นการอัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาสถิตอยู่กับผู้สวด โดยมีพุทธคุณ ๙ ประการ คือ เมตตา มหานิยม แคล้วคลาด ปราศจากโรค ได้ลาภ ได้ยศ ค้ำขายดี มีวิชาความรู้ เจริญรุ่งเรือง

เทเวตาอุยโยชะนะคาถา

ทุกข์ปัดตา จะ นิททุกขา	ภะยัปัดตา จะ นิพภะยา
โสภักปัดตา จะ นิสโสกา	โหนตุ สัพเพปิ ปาณินโน
เอตตาวะตา จะ อัมเหติ	สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง
สัพเพ เทวานุโมทนต์ุ	สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
ทานัง ทะทนต์ุ สัทธายะ	สีลัง รักขันตุ สัพพะทา
ภาวะนาภิระตา โหนตุ	คัจฉันตุ เทวะตาคะตา ฯ
สัพเพ พุทธา พระลัปัดตา	ปัจเจกานัญญจะ ยัง พระลััง
อะระหันตานัญญจะ เตเชนะ	รักขัง พันธามิ สัพพะโส ฯ

พระสูตรว่าด้วยการแผ่กรุณาด้วยพรหมวิหาร ด้วยการให้ส่วนบุญและการตักเตือนมนุษย์ทั้งหลาย ให้ประกอบออบการกุศล พร้อมอัญเชิญเทวดากลับ

เนื้อหาสำคัญ คือ ขอสัตว์ทั้งปวงที่ประสบทุกข์ โศก ภัย จงพ้น

จากทุกข์ โศก ภัย และขอให้เทวดาจงอนุโมทนาซึ่งบุญสมบัติของเรา
ทั้งหลาย เพื่อความสำเร็จแห่งสมบัติทั้งปวง และขอให้มนุษย์ทั้งหลาย
จงให้ทานรักษาศีล และเจริญภาวนาด้วยใจศรัทธาเถิด และเทพยดา
ทั้งหลายที่มาชุมนุมกันในที่นี้ ขอเชิญกลับเถิด พระพุทธเจ้าทั้งหลาย
ล้วนทรงพระกำลังทั้งหมด กำลังอันใดแห่งพระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหลาย
ด้วย แห่งพระอรหันต์ทั้งหลายด้วย ข้าพเจ้าขอความคุ้มครองรักษา
ความดี ด้วยเดชแห่งกำลังทั้งหลายเหล่านั้น โดยประการทั้งปวง

บทถวายพรพระ (พหุง)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะฯ

(ว่า ๓ จบ)

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทธโ วิชชาจรณะ-
สัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา-
เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ ฯ

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก
โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ ฯ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต
สาวะกะสังโฆ สามิฉิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิณเยโย
อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ ฯ

พาหุง สะหัสสะมะภินิมิตเตสาธุธันตัง
 คีรีเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
 ทานาธิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ
 มาราทิเรกะมะภियุชฌิตะสัพพะรัตติง
 โฆรัมปะนาฬะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง
 ขันตีสุทนต์ะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ
 นาฬาคีริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
 ทาวักคิจักกะมะสะนีวะ สุทาร์ณันตัง
 เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ
 อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทาร์ณันตัง
 ธาวันตีโยชะนะปะถังคฺฤติมาละวันตัง
 อิทธิภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ
 กัตถวานะ กัณฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินียา
 จิณฺญายะ พุณฺณวะจะนัง ชะนะกายะมัชฌเณ
 สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

สัจจัง วิหาเย มะตีสัจจะกะวาพะเกตุง
 วาทาภิโรปีตะมะนัง อะตีสันธะภูตัง
 ปัญญาปะทีปะชะลิตโต ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

นันทโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง
 ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต
 อิทฐปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

ทุกคาหะทีฏฐิภุชะเคนะ สุกัฏฐะหัตถัง
 ฬรัหมัง วิสุทธิชุติมิทธิพะกาภิธานัง
 ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

เอตาปี พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา
 โย วาจะโน ทินะทีเน สะระเต มะตันที
 หิต்வานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ
 โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปะณัญญา ฯ

มหาการุณิโก นาโถ
 ปุเรตฺวา ปาละมี สัพพา
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
 ชะยฺนโต โพธิยา มูเล
 เอวัง ต்வัง วิชะโย โหหิ
 อะปะราชิตะปัลลังกะ
 อะภิสเสก สัพพะพุทธานัง
 สุนักขัตตัง สุมังคะลัง
 สุขะโณ สุขุหุตโต จะ
 ปะทักขิณัง กายะกัมมัง
 ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง
 ปะทักขิณานิ กัตถวานะ

ภาวะตุ สัพพะมังคะลัง
 สัพพะพุธานุภาเวนะ
 ภาวะตุ สัพพะมังคะลัง
 สัพพะธัมมานุภาเวนะ
 ภาวะตุ สัพพะมังคะลัง
 สัพพะสังฆานุภาเวนะ

หิตายะ สัพพะปาณินัง
 ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
 โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ
 สักยานัง นันทิวัทธะโน
 ชะยฺสสุ ชะยะมังคะเล
 สีเส ปะฐะวีโปกชะเร
 อัคคฺปัตโต ปะโมทะติ ฯ
 สุปะภาตัง สุหุณฺฐิตัง
 สุกฺขิณฺฐัง ฬริทฺมะจาริสุ
 วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
 ปะณิธี เต ปะทักขิณา
 ละภันตฺตเถ ปะทักขิเณ ฯ

รักขันตุ สัพพะเทวะตา
 สะทา โสตถิ ภาวันตุ เต ฯ
 รักขันตุ สัพพะเทวะตา
 สะทา โสตถิ ภาวันตุ เต ฯ
 รักขันตุ สัพพะเทวะตา
 สะทา โสตถิ ภาวันตุ เต ฯ

<p>บทที่ ๑ พาหุงฯ แก่คนทั้งหลาย ให้สูญหาย</p>	<p>บทภาวนา แก่คุณภุตผิ หมดสิ้นราคะ</p>	<p>มีคุณหนักหนา ทั้งปีศาจร้าย</p>
<p>บทที่ ๒ มาราวา ทั้งสะเดาะโรค จะสรรพรรยาย</p>	<p>เมื่อจะกินยา สิ้นโสกราคะ</p>	<p>ให้เสกทุกที มีคุณเหลือที่</p>
<p>บทที่ ๓ นาพาคิริฯ มवलสัตว์นานา จะได้ภาวนา</p>	<p>เมื่อจะเข้า ไม่กล้าเข้าใกล้</p>	<p>สูดงพงไพร เกรงเดชมากมาย</p>
<p>บทที่ ๔ อุกขิตตะฯ จงเร่งภาวนา ฝูงชนเห็นหน้า ลาภจะเลื่อนลอย สิ้นทุกราตรี</p>	<p>เมื่อไปต่างเมือง อุกขิตตะบทนี้ รักใคร่ไมตรี เหมือนดังวาริ ลาภจะเกิดมี</p>	<p>จะให้รุ่งเรือง แสนดีหนักหนา หมั่นเจริญบ่อยๆ ถ้าได้บูชา ทุกวันเวลา</p>
<p>บทที่ ๕ กัถวานะฯ จุโถมปีธา บทกัถวา</p>	<p>ถ้ามีศรัทธา จงให้รำพึง ว่าให้ชื่นใจ</p>	<p>มาทำข่มขู่ ถึงพระคาถา ศัทรูใจโหด</p>

จะเกิดประโยชน์
สมัครรักใคร่

ชื่นชมฤทัย
เป็นมิตรต่อไป

เคยเกลียดกลับรัก
ตราบเท่ามรณา

บทที่ ๖ สัจจังๆ
ดีนักดีหนา
ไม่มีกังขา

ภาวนาบทนี้
เขาจะเชื่อฟัง
ระวางแคลงใจ

คุณค่าย่อมดี
ถ้อยคำนานา

บทที่ ๗ นันโทฯ
ได้โดยฉับไว
แก้ได้ตั้งใจ

บทนี้ศักดิ์สิทธิ์
ไม่เลือกว่าฤทธิ
ด้วยบทนันโท

สำหรับดับพิษ
อสรพิษใดๆ

บทที่ ๘ ทุคคาหะฯ
ได้ตั้งมะโน
วาที่ชัยโย

เมื่อจะผจญ
จะแก้ปัญหา
ต้องมีแก้เรา

กับเหล่าปวงชน
หรือว่าจะโต้

อพฺยาปชฺโณ สิยา เอวํ สจฺวาที จ มาณโว
อสมฺมา โลกา ปรั โลกํ เอวํ เปจฺจ น โสจติ.

พึงเป็นคนไม่เบียดเบียน (ผู้อื่น) และกล่าวคำสัตย์อย่างนี้
ละไปจากโลกนี้ ไปสู่โลกอื่นแล้ว ย่อมไม่เศร้าโศก ฯ

(พุทธ) ชุ.ชา. มหา. ๒๘/๓๓๒

อนุโมทนาคาถา

อะนุโมตะนารัมภะคาถา

ยะถา วาวิระหา ปุรา ประริปุเรนติ สาคะรัง

ห้วงน้ำที่เต็มย่อมยังสมุทรสาครให้บริบูรณ์ได้ฉับใด

เอวะเมวะ อีโต ทินนัง เปตานังอุปะกัปปะติ

ทานที่ท่านอุทิศให้แล้วแต่โลกนี้

ย่อมสำเร็จประโยชน์แก่ผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้วได้ฉับนั้น

อิจฉิตัง ปัตถิตัง ตุมหัง

ขออริกฐผลที่ท่านปรารภมาแล้วตั้งใจแล้ว

ชิปปะเมวะ สะมิชณะตุ

จงสำเร็จโดยฉับพลัน

สัพเพ ปุเรนตุ สังกัปปา

ขอความดำริทั้งปวงจงเต็มที่

จันโท ปันณะระโส ยะถา

เหมือนพระจันทร์วันเพ็ญ

มะณิ โชติระโส ยะถา

เหมือนแก้วมณีอันสว่างไสวควรยินดี ฯ

สามัญญาอะนุโมตะนาคาถา

สัพพีติโย วิวัชขันตุ

ความจัญไรทั้งปวง จงบำราศไป

สัพพะโรโค วินัสสะตุ

โรคทั้งปวงของท่านจงหาย

มา เต ะวัตวันตะรายโ

อันตรายอย่ามีแก่ท่าน

สุชี ทีฆายุกุ ะวะ

ท่านจงเป็นผู้มีความสุขมีอายุยืน

อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจัจัง วุฑฒาปะจายีโน

จัตตารุ อัมมา วัชฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง ฯ

ธรรมสี่ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ, ย่อมเจริญแก่บุคคล
ผู้มีปรกติไหว้กราบ, มีปรกติอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่เป็นนิตย์ ฯ

โกชะนะกานานุโมทะนาคาถา

อายุโท พละโท ธีโร ผู้มีปัญญา ให้อายุ ให้กำลัง
 วัณณะโท ปะฏิภาณะโท ให้วรรณะ ให้ปฏิภาณ
 สุขัสสะ ทาทา เมธาวิ ผู้มีปัญญาให้ความสุข
 สุขัง โส อะธิกัจฉะติ ย่อมได้ประสพสุข
 อายุง ทัตถวา พะลัง วัณณัง สุขัญจะ ปะฏิภาณะโท
 บุคคลผู้ให้อายุ พละ วรรณะ สุขะแลปฏิภาณ
 ทิฆายุ ยะสะวา โหติ ยัตถะ ยัตถูปะปัชชะตีติ ฯ
 บังเกิดในที่ใด ๆ ย่อมเป็นผู้มีอายุยืน มียศในที่นั้น ๆ ดังนี้ ฯ

อัคคัปปะสะทะสุตตะคาถา

อัคคะโต เว ปะสันนानัง อัคคัง ธัมมัง วิชานะตัง
 เมื่อบุคคลรู้จักกรรมอันเลิศ เลื่อมใสแล้วโดยความเป็นของเลิศ
 อัคเค พุทธะ ปะสันนानัง เลื่อมใสแล้วในพระพุทธเจ้าผู้เลิศ
 ทักขิณยะเย อะนุตตะเร ซึ่งเป็นทักษิณยะบุคคลอันเยี่ยมยอด
 อัคเค ธัมเม ปะสันนानัง เลื่อมใสแล้วในพระธรรมอันเลิศ
 วิวราคูปะสะเม สุขะ
 ซึ่งเป็นธรรมปราศจากราคะแอสวบระงับเป็นสุข
 อัคเค สังฆะ ปะสันนानัง เลื่อมใสแล้วในพระสงฆ์ผู้เลิศ
 ปุญญักเขตเต อะนุตตะเร ซึ่งเป็นบุญเขตอย่างยอด
 อัคคัสมิง ทานัง ทะทะตัง ถวายทานในท่านผู้เลิศนั้น

อัครัง ปุญญัง ปะวัฑฒะติ บุญที่เลิศก็ย่อมเจริญ
 อัครัง อายุ จะ วัฒนโณ จะ อายุ วรรณะ ที่เลิศ
 ยะโส กิตติ สุขัง พะลัง

แลยศเกียรติคุณ สุขะ พละ ที่เลิศย่อมเจริญ

อัครัสสะ ทาทา เมธาวิอัคระธัมมะสะมาหิโต

ผู้มีปัญญาตั้งมั่นในธรรมอันเลิศแล้ว

ให้ท่านแก่ท่านผู้เป็นบุญเขตอันเลิศ

เทวะภูโต มะนุโส วา

จะไปเกิดเป็นเทพดาหรือไปเกิดเป็นมนุษย์ก็ตาม

อัครปปัตโต ปะโมทะตติ ฯ

ย่อมถึงความเป็นผู้เลิศบันเทิงอยู่ ดังนี้แล ฯ

อาภาณาภิยะปะริตตัง (ย่อ)

สัพพะโรคะวินิมุตโต

จงพ้นจากสรรพโรคทั้งปวง

สัพพะสันตาปะวัชชีโต

จงพ้นจากความเดือดร้อนทั้งปวง

สัพพะเวระมะติกันโต

จงล่วงเสียซึ่งเวรทั้งปวง

นิพพุโต จะ ตูวัง ภาวะะ ฯ

จงดับเสียซึ่งทุกข์ทั้งปวงแก่ท่านทั้งหลาย ฯ

สัพพีติโย วิวัชขันตุ

ความจัญไรทั้งปวง จงบำราศไป

สัพพะโรคะ วินัสสะตุ

โรคทั้งปวงของท่านจงหาย

มา เต ภาวะัตวันตะราโย

อันตรายอย่ามีแก่ท่าน

สุขี ทีฆายุกะ ภาวะะ

ท่านจงเป็นผู้มีความสุข มีอายุยืน

อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจัจัง วุฑฒาปะจาโยโน

จัดตาโร ธัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง ฯ

ธรรมสี่ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ, ย่อมเจริญแก่บุคคล
ผู้มีปรกติไหว้กราบ, มีปรกติอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่เป็นนิตย์ ฯ

มงคลจักรวาลน้อย

สัพพะพุทธานุภาเวนะ ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง

สัพพะธัมมานุภาเวนะ ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง

สัพพะสังฆานุภาเวนะ ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง

พุทธระระตะนัง ธัมมะระตะนัง สังฆะระตะนัง ตินณัง ระตะนानัง
อานุภาเวนะ

ด้วยอานุภาพแห่งรัตนะสาม คือ พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ
สังฆรัตนะ

จะตุรสีติสะหัสสะธัมมิกขันธานุภาเวนะ

ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมชั้นแปดหมื่นสี่พัน

ปิฎกัตตะยานุภาเวนะ ด้วยอานุภาพแห่งพระไตรปิฎก

ชินะสาวะกานุภาเวนะ ด้วยอานุภาพแห่งพระสาวกของพระชินเจ้า

สัพเพ เต โรคาสัพเพ เต ภะยา

สรรพโรคทั้งหลายของท่าน สรรพภัยทั้งหลายของท่าน

สัพเพ เต อันตะรายา สัพเพ เต อุปัตทะวา

สรรพอันตรายทั้งหลายของท่าน สรรพอุปัทวะทั้งหลายของท่าน

สัพเพ เต ทุนนิमितตา สัพเพ เต อะวะมังคะลา วินัสสันตุ

สรรพนิมิตร้ายทั้งหลายของท่าน สรรพอวมงคลทั้งหลาย
ของท่าน จงพินาศไป

อายุวัชณะโก ฐานะวัชณะโก ความเจริญอายุ ความเจริญทรัพย์
สิริวัชณะโก ยะสะวัชณะโก ความเจริญศิริ ความเจริญยศ
พะละ วัชณะโก วัณณะวัชณะโก ความเจริญกำลัง ความเจริญวรรณะ
สุชะวัชณะโก โหตุ สัพพะทา

ความเจริญสุข จงมีแก่ท่านในกาลทั้งปวง
ทุกชะโรคะภะยา เวรา โสกา สัตตุ จุปัททะวา

ทุกข์โรครภัยและเวรทั้งหลาย ความโศกศัตถุ และอุปัทวะทั้งหลาย
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ จะ เตชะสา

ทั้งอันตรายทั้งหลายเป็นอนอก จงพินาศไปด้วยเดช

ชะยะสิทธิ ะนัง ลากัง โสทธิ ภาคัยัง สุขัง พะลัง

ความชนะ ความสำเร็จ ทรัพย์ ลาก ความสวัสดิ์ ความมีโชค
ความสุข กำลัง

สิริ อายุ จะวัณโณ จะ โภคัง วุฑฒิ จะ ยะสะวา

ศิริ อายุ วรรณะ โภคะ ความเจริญ และความเป็นผู้มียศ
สะตะวัสสา จะ อายุ จะ และอายุยืนร้อยปี

ชีวะสิทธิ ะวันตุ เต ฯ และความสำเร็จกิจในความเป็นอยู่
จงมีแก่ท่าน ฯ

มงคลจักรวาลน้อย (ย่อ)

ระตะนัตตะยานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะเตชะสา

ด้วยอานุภาพแห่งพระรัตนตรัย ด้วยเดชแห่งพระรัตนตรัย

ทุกขะโรคะภะยา เวรา โสกา สัตตุ จุปัททะวา

ทุกข์โรครภัยและเวรทั้งหลาย ความโศกศัตถ์ และอุปัทวะทั้งหลาย

อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต

ทั้งอันตรายทั้งหลายเป็นอเนก จงพินาศไปไม่เหลือ

ชะยะสิทธิ ธะนัง ลากัง โสตถิ ภาคังยง สุขัง พะลัง

ความชนะ ความสำเร็จ ทรัพย์ ลาภ ความสวัสดิ์ ความมีโชค

ความสุข กำลัง

สิริ อายุ จะวันโณ จะ โภคัง วุฑฒิ จะ ยะสะวา

สิริ อายุ วรรณะ โภคะ ความเจริญ และความเป็นผู้มียศ

สะตะวัสสา จะ อายุ จะ และอายุยืนร้อยปี

ชีวะสิทธิ ะวันตุ เต ฯ และความสำเร็จกิจในความเป็นอยู่

จงมีแก่ท่าน ฯ

ติโรกृतตะกัณตะคาถา

อะทาสิ เม อะกาสิ เม ญาติमितตา สะชา จะ เม

บุคคลมาระลึกอุปการะอันท่านได้ทำแก่ตนในกาลก่อนว่า

ผู้นี้ได้ให้สิ่งนี้แก่เรา ผู้นี้ได้ทำกิจนี้ของเรา

ผู้นี้เป็นญาติ เป็นมิตร เป็นเพื่อนของเรา ดังนี้

เปตานิ้งทักขินัง ทักขชา ปุพเพ กะตะมะนุสสะรัง

ก็ควรให้ทักษิณาทาน เพื่อผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้ว

นะ ทิ รุณณัง วา โสโก วา ยาวัญญา परिทะนา

การร้องไห้ก็ดี การเศร้าโศกก็ดี หรือการรำไรรำพันอย่างอื่นก็ดี
บุคคลไม่ควรทำทีเดียว

นะตัง เปตานะมัตถายะ เอวัง ติฏฐันติ ญาตะโย

เพราะว่าการร้องไห้เป็นต้นนั้น ไม่เป็นประโยชน์แก่ญาติทั้งหลาย
ผู้ละโลกนี้ไปแล้ว ญาติทั้งหลายย่อมตั้งอยู่อย่างนั้น

อะยัญจะ โข ทักขินา ทินนา สังฆัมหิ สุปะติฏฐิตา

ก็ทักษิณานุปทานนี้แล อันท่านให้แล้ว
ประดิษฐานไว้ดีแล้วในสงฆ์

ทีฆะรัตตัง หิตายัสสะ ฐานะโส อุกัปปปะติ

ย่อมสำเร็จประโยชน์แก่ผู้ละโลกนี้ไปแล้วนั้น
ตลอดกาลนาน ตามฐานะ

โส ญาติธัมโมจะ อะยัง นิตัสสิโต

ญาติธรรมนี้นั้น ท่านได้แสดงให้ปรากฏแล้ว

เปตานะปุชา จะ กะตา อุพารา

และบูชาอันยิ่ง ท่านก็ได้ทำแล้ว แก่ญาติทั้งหลายผู้ละโลกนี้ไปแล้ว

พะลัญจะ ภิกขุณะมะนุปะปะทินนัง

กำลังแห่งภิกษุทั้งหลาย ชื่อว่าท่านได้เพิ่มให้แล้วด้วย

ตุर्मเหติ ปุญญัง ปะสุตัง อะนัปปะกัณติ ฯ

บุญไม่น้อย ท่านได้ชวนชวายเป็นแล้ว ดังนี้แล ฯ

ชะยะปะริตตัง (ย่อ)

โส อตตะลัทโธ สุขิโต	ท่านชาย จงเป็นผู้มีประโยชน์ อันได้แล้ว ถึงแล้วซึ่งความสุข
วิรุฬโห พุทธะสาสะเน อะโรโค สุขิโต โหหิ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ ฯ	เจริญในพระพุทธานุชา ไม่มีโรคถึงแล้วซึ่งความสุข พร้อมกับด้วยญาติทั้งหลาย ฯ
สา อตตะลัทธา สุขิตา	ท่านหญิง จงเป็นผู้มีประโยชน์ อันได้แล้ว ถึงแล้วซึ่งความสุข
วิรุฬหา พุทธะสาสะเน อะโรคา สุขิตา โหหิ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ ฯ	เจริญในพระพุทธานุชา ไม่มีโรคถึงแล้วซึ่งความสุข พร้อมกับด้วยญาติทั้งหลาย ฯ
เต อตตะลัทธา สุขิตา	ท่านทั้งหลาย ทั้งชายและหญิง จงเป็นผู้มีประโยชน์อันได้แล้ว ถึงแล้วซึ่งความสุข
วิรุฬหา พุทธะสาสะเน อะโรคา สุขิตา โหหะ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ ฯ	เจริญในพระพุทธานุชา ไม่มีโรคถึงแล้วซึ่งความสุข พร้อมกับด้วยญาติทั้งหลาย ทั้งชายและหญิง จงรักษาศีลให้บริบูรณ์ ฯ

กาละกานะสุตตะคาถา

กาลเถ ทะทันติ สะปัญญา ะทัญญู วีตะมัจฉะรา,
 นรชนผู้ใดมีปัญญาประกอบด้วยศรัทธาเป็นอันดี
 มีตระหนี่อันปราศไปจากแล้ว ได้บริจาคทาน
 ในกาลเมื่อปฏิบัติหกขัตตสนมีความปรารถนาเช่นนี้

กาลนะทินนัง อะริเยสุ อุกุญเตสุ ตาทิสู
 ทานที่ท่านผู้บริจาคได้ให้แล้วในพระอริยเจ้าทั้งหลาย
 ผู้ปฏิบัติซื่อตรงด้วยดีต่อธรรมวินัยอยู่เสมอ
 ไม่เสื่อมจากคุณที่ได้แล้ว

วิปะสันนะมะนา ตัสสะ วิปูลา โหติ ทักขิณา
 ทานเครื่องเจริญความสุขของท่านผู้นั้น
 เป็นที่ของบุคคลทั้งหลายควรมีใจชื่นชมยินดี
 เพราะว่าเป็นทักษิณาทานที่เต็มไปด้วยวิบากกรรมสมบัติ
 อันพิเศษ ไพบูลย์ยิ่งนัก

เย ตัตถะ อะนุโมทนติ เวยยาวัจจิง กะโรนติ วา
 ชนทั้งหลายที่ไม่ใช่เจ้าของทาน เป็นแต่มีความยินดี
 ไร่เรงบันเทิงจิตตาม ในกองทานนั้นก็ดี
 และบุคคลที่ช่วยกระทำการขวนขวายในทานนั้นก็ดี

นะ เตะนะ ทักขิณา โอนา เตปิ ปุญญัสสะ ภาคิโน
 ย่อมเป็นผู้ได้ส่วนบุญด้วยอนุโมนามัยและไวยาวัจจมัยในทานนั้น
 ส่วนทักษิณาทานนั้นเล่า ก็มีได้บงพร่องไปด้วยเหตุนี้

ตัสมา ทะเท อปัปะฏิวานะจิตโต ยัตถะ ทินนัง มะหัพพะลัง

ตั้งนั้น บัณฑิตชนผู้มีศรัทธามั่น

พึงทำความดีในทักษิณาทานที่ตนได้บริจาคแล้วนั้นเถิด

เพราะว่าผลของทานนั้นใหญ่หลวงยิ่งนัก

บุญญานิ ประระโลกัสมิง ปะติฏฐา โหนติ ปาณินันติ ฯ

ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย

กุศลบุญที่ท่านทั้งหลายได้ทำไว้แล้วนั้น

ย่อมเป็นที่พึงแห่งท่านทั้งหลาย ในโลกเบื้องหน้าดังนี้แล ฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง

ขอสรรพมงคล จงมีแก่ท่าน

รักขันตุสัพพะเทวะตา

ขอเหล่าเทวดาทั้งปวง จงรักษาท่าน

สัพพะพุทธานุภาวนะ

ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง

สัพพะธัมมานุภาวนะ

ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง

สัพพะ สังฆานุภาวนะ

ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง

สะทา โสตถิ ภาวันตุ เต ฯ

ขอความสวัสดิ์ทั้งหลาย

จงมีแก่ท่านทุกเมื่อ ฯ

สหพพปาปสฺส อกรรม กุสลสฺสุปสมปทา
สจิตตปริโยทปนํ เอตํ พุทฺธานสาสนํ.

การไม่ทำบาปทั้งปวง การยังกุศลให้ถึงพร้อม
การทำจิตของตนให้ผ่องแผ้ว
๓ ข้อนี้เป็นคำสั่งสอนของท่านผู้รู้ทั้งหลาย ฯ

(พุทธ) ขุ.ธ. ๒๕/๓๙

บทพิจารณาสังขาร

บทสวดมนต์พิเศษ

[ดอกอัญชัน]

กัณฑ์ตึงสาการะปาฐะ

หันทะ มะยัง ทะวัตตึงสาการะปาฐัง ภาณามะ เส.

อะยัง โข เม กาโย กายของเรานี้แล
 อุธัง ปาทะตะลา เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา
 อะโร เกสมะตตะกา เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป
 ตะจะปะริยันโต มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุตรอบ
 ปุโร นานัปปะการัสสะ อะสุจิโน

เต็มไปด้วยของไม่สะอาด มีประการต่างๆ

อัทถิ อิมัสมิง กาเย	ในร่างกายนี้มี
เกสา ผมทั้งหลาย	โลมา ขนทั้งหลาย
นะขา เล็บทั้งหลาย	ทันตา ฟันทั้งหลาย
ตะโจ หนัง	มังสัง เนื้อ
นะหารู เอ็นทั้งหลาย	อัญฐิ กระดูกทั้งหลาย
อัญฐิมิถุขัง เยื่อในกระดูก	วักกัง ม้าม
หะทะยัง หัวใจ	ยะกะนัง ตับ
กิโลมะกัง พังผืด	ปีหะกัง ไต
ปัพผาสัง ปอด	อันตัง ลำไส้ใหญ่
อันตะคุณัง ลำไส้ย่อย	อุทะริยัง อาหารใหม่
กะรีสัง อาหารเก่า	ปีตตัง น้ำดี
เสมหัง น้ำเสลด	ปุพโพ น้ำเหลือง
โลหิตัง น้ำเลือด	เสโท น้ำเหลือง
เมโท น้ำมันชั้น	อัสสุ น้ำตา

วสะ	น้ำมันเหลว	เขโฬ	น้ำลาย
สิงฆาณิกา	น้ำมูก	ละลิกา	น้ำไขข้อ
มุตตัง	น้ำมูตร		
มัตถะเก	มัตถะลุงคัง		เยื่อในสมอง (ในกระโหลกศีรษะ)
เอวะมะยัง	เม กาโย		กายของเรานี้
อุทรัง	ปาทะตะลา		เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา
อะโร	เกสะมัตถะกา		เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป
ตะจะปะริยันโต			มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุตรอบ
ปุโร	นानัปปะการัสสะ	อะสุจิโน	ฯ

เต็มไปด้วยของไม่สะอาด มีประการต่างๆ อย่างนี้แล ฯ

ภาเรสุตตะคาถา

หันทะ มะยัง ทะวัตติงสาการะปาฐัง ภาณามะ เส.

ภารา หะเว ปัญจักขันธา

ขันธทั้งห้า เป็นของหนักหนอ

ภาระหาโร จะ ปุคคะโล

บุคคลแหละ เป็นผู้แบกของหนักพาไป

ภาราทานัง ทุกขัง โลเก

การแบกถือของหนัก เป็นความทุกข์ ในโลก

ภาระนิกเขปะนัง สุขัง

การสลัดของหนักทิ้งลงเสีย เป็นความสุข

นิกขิปิต์วา คะรุง ภารัง

พระอริยเจ้า สลัดทิ้งของหนัก ลงเสียแล้ว

อัญญัง ภารัง อะนาทียะ

ทิ้งไม่หยาบฉวยเอาของหนักอันอื่น ขึ้นมาอีก

สะสมลัง ตัณห์หัง อัพพุยหะ

ก็เป็นผู้ถอนตัณหาขึ้นได้ กระทบราก

นิจฉาโต परिนิพพุโต.

เป็นผู้หมดสิ่งปรารถนา ดับสนิทไม่มีส่วนเหลือ ๆ

โอวาทะปาติโมกขะคาถา

หันหะ มะยัง โอวาทะปาติโมกขะคาถาโย ภาณามะ เส.

สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง

การไม่ทำบาปทั้งปวง

กุสะลัสสุปะสัมปะทา

การทำกุศลให้ถึงพร้อม

สะจิตตะปะริโยทะปะนัง

การชำระจิตของตนให้ขาวรอบ

เอตัง พุทธานะสาสะนัง

ธรรมสามอย่างนี้ เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

ขันตี ประระมัง ตะโป ตีติกขา

ขันตี คือความอดกลั้น เป็นธรรมเครื่องเผากิเลสอย่างยิ่ง

นิพพานัง ประระมัง วัตันตี พุทธา

ผู้รู้ทั้งหลาย กล่าวพระนิพพานว่าเป็นธรรมอันยิ่ง

นะ หิ ปัพพะชิตโต ปะรุปะฆาตี

ผู้กำจัดสัตว์อื่นอยู่ ไม่ถือว่าเป็นบรรพชิตเลย

สละโมณ โทติ ประรัง วิเหฐะยันโต

ผู้ทำสัตว์อื่นให้ลำบากอยู่ ไม่ถือว่าเป็นสมณะเลย

อะนูปะวาโท อะนูปะฆาโต

การไม่พูดร้าย, การไม่ทำร้าย

ปาติโมกเข จะ สังวะโร

การสำรวมในปาติโมกข์

มัตตัญญูตา จะ ภัตตัสสัมมัง

ความเป็นผู้รู้ประมาณในการบริโภค

ปันทัญญจะ สะยะนาสะนัง

การนอน การนั่ง ในที่อันสงัด

อะริจิตเต จะ อาโยโค

ความหมั่นประกอบในการทำจิตให้ยิ่ง

เอตัง พุทธฐานะสาสะนัง.

ธรรมหกอย่างนี้

เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ฯ

อภิณหะปัจจะเวกขณะปาฐะ

หันทะ มะยัง อภิณหะปัจจะเวกขณะปาฐัง ภาณามะ เส.

ชะราธัมโมर्मหิ ชะรัง อะนะตีโต (อะนะตีตา)

เรามีความแก่เป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้

พฺยาริธัมโมर्मหิ พฺยาริง อะนะตีโต (อะนะตีตา)

เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้

มะระณะธัมโมर्मหิ มะระณัง อะนะตีโต (อะนะตีตา)

เรามีความตายเป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้

สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว

เราจะละแวงเป็นไปต่างๆ คือว่าเราจะต้องพลัดพราก

จากของรักของเจริญใจทั้งหลายทั้งปวง

กัมมัสสะโกมฺหิ กัมมะทายา โท (ทา) กัมมะโยนิ กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสสะระ โณ (ณา)

เรามีกรรมเป็นของ ๆ ตน มีกรรมเป็นผู้ให้ผล

มีกรรมเป็นแดนเกิด มีกรรมเป็นผู้ติดตาม มีกรรมเป็นที่พึงอาศัย
ยัง กัมมัง กะริสสามิ กัลลยานัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายา
โท (ทา) ะวิสสามิ

เราทำกรรมอันใดไว้ เป็นบุญหรือบาป

เราจะเป็นทายาท คือว่าเราจะต้องได้รับผลของกรรมนั้นๆ สืบไป
เอวัง อัมเหติ อะภินฺหัง ปัจจะเวกขิตฺัพพัง ฯ

เราทั้งหลายควรพิจารณาอย่างนี้ทุกวันๆ เกิด ฯ

ปัจฉิมะพุทฺโธวาทะปาฐะ

หันทะ มะยัง ปัจฉิมะพุทฺโธวาทะปาฐัง ะณามะ เส.

หันทะทานิ ภิกขะเว อามันตะยามิ โว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, บัดนี้, เราขอเตือนท่านทั้งหลายว่า
วะยะธัมมา สังขารา

สังขารทั้งหลาย มีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา

อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถะ

ท่านทั้งหลาย จงทำความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด

อะยัง ตะถาคะตัสสะ ปัจฉิมา วาจา.

นี้เป็นพระวาจามีในครั้งสุดท้าย ของพระตถาคตเจ้า ฯ

คาถาโพธิบาท

๑. *บูรพาจารย์* พระพุทธะคุณัง *บูรพาจารย์* พระธัมเมตัง
บูรพาจารย์ พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวิญชัยเย สัพพะทุกข์
 สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร
 วิวิญชัยเย สัพพะระนัง สัพพะลาภัง ภาวันตุ เม รักขันตุ สຸรักขันตุ ฯ

รอบต่อไปเปลี่ยน *บูรพาจารย์* เป็น ดังนี้

๒. <i>อาคะเนยร์จารย์</i>	๓. <i>ทักษิณจารย์</i>	๔. <i>หฤตีจารย์</i>
๕. <i>ปัจฉิมจารย์</i>	๖. <i>พายัพจารย์</i>	๗. <i>อุดรจารย์</i>
๘. <i>อีสานจารย์</i>		

อากาสจารย์ พระพุทธะคุณัง *อากาสจารย์* พระธัมเมตัง
อากาสจารย์ พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวิญชัยเย หายทุกข์
 หายโศก หายโรค หายภัย หายเคราะห์ เสนียดจัญไร หายเวทนต์
 สัพพะระนัง สัพพะลาภัง ภาวันตุ เม รักขันตุ สຸรักขันตุ ฯ

ปะฐะวีร์จารย์ พระพุทธะคุณัง *ปะฐะวีร์จารย์* พระธัมเมตัง
ปะฐะวีร์จารย์ พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวิญชัยเย หายทุกข์
 หายโศก หายโรค หายภัย หายเคราะห์ เสนียดจัญไร หายเวทนต์
 สัพพะระนัง สัพพะลาภัง ภาวันตุ เม รักขันตุ สຸรักขันตุ ฯ

คาถาโพธิบาท ๘ กิต

(สะเดาะเคราะห์ให้กับผู้สวดโดยอาศัยอำนาจพระรัตนตรัย)

๑. **บูรพาจารย์** พระพุทธคุณั่ง **บูรพาจารย์** พระธัมเมตัง
บูรพาจารย์ พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวิญชัยเย สัพพะทุกข์
สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย

สัพพะเคราะห์ถ้วนอก สัพพะเคราะห์ถ้วนใน สัพพะเคราะห์ถ้วน
ใดๆ ขอให้กลายเป็นดี เคราะห์ปี เคราะห์วัน เคราะห์เดือน เคราะห์
วันปี ขอให้เคลื่อน เคราะห์เดือน ขอให้คลาย เคราะห์วัน ขอให้หาย
เหมือนน้ำดับไฟ อภิวัญชัยเย รักขันตุ สຸรักขันตุ ฯ

รอบต่อไปเปลี่ยน **บูรพาจารย์** เป็น ดังนี้

๒. อาคะเนย์จารย์	๓. ทักขิณจารย์	๔. ทหรจารย์
๕. ปัจฉิมจารย์	๖. พายัพจารย์	๗. อุตรรจารย์
๘. อีสานจารย์		

คาถามงคลจักรวาล ๘ กิต

อิมส์มิง มงคลจักรวาลทั้งแปดทิศ ประสิทธิ จงมาเป็น
กำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบ ท้าวอนัตตา
ราชาเสมานาเขตเต สะมันตา สะตะโยชนะนะสะตะสะหัสสานิ
พุทธะชาละปะริกเขตเต รักขันตุ สຸรักขันตุ ฯ

หมายเหตุ : รอบต่อไปเปลี่ยน พุทธชਾਲะปะริกเขตเต เป็น ดังนี้

๑. รัมมะชालะปะริกเขตเต
๒. ปัจเจกะพุทธชาละปะริกเขตเต
๓. สั้งฆะชาละปะริกเขตเต

บทสวดบารมี ๓๐ กัศ

๑. ทานะปาระมี สัมปันโน, ทานะอุปะปาระมี สัมปันโน,
 ทานะปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน, เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา
 อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน, อิติปิ โส ณะคะวา

หมายเหตุ : รอบต่อไปเปลี่ยน ทานะ ดังนี้

๒. สีสะ	๓. เนกขัมมะ
๔. ปัญญา	๕. วิริยะ
๖. ขันตี	๖. สัจจะ
๘. อะธิฏฐานะ	๙. เมตตา
๑๐. อุเปกขา	๑๐. ทะสะ

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

รัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

สั้งฆัง สะระณัง คัจฉามิ นะมามิหัง ฯ

บทเจริญพระกรรมฐาน ฉบับวัดเทพศิรินทย์

หันทะ มะยัง กัมมัฏฐานัง กะโรมะ เส.

ข้าพเจ้าจักเจริญ	พระกรรมฐานภาวนา
บูชาคุณพระรัตนตรัยอุดม	สร้างสมทศบารมีธรรม
บำเพ็ญอิทธิบาททั้ง ๔	บ่มอินทรีย์ให้แก่โดยกาล
สังหารนิวรณ์ ๕ ให้หาย	สืบสายวิตกวิจารณ์ปีติ
สิริรวมสุขเอกัคคะตา	ต่อมาให้ถึงฌาณ ๔
พร้อมด้วยวสีทั้ง ๕	เจริญมรรคาสังโยชน์ทั้งปวง
ล่วงถึงประโยชน์ยิ่งใหญ่	ขอคุณพระรัตนตรัย
จงมาเป็นที่พึ่งแก่ข้าพเจ้า	บรรเทาทุกข์ร้อนให้เหือดหาย
ทำลายมาร ๕ ให้พินาศ	ปราศจากภยันตรายนิรันดร์
เกษมสันต์ประสพสิ่งเสมอใจ	สมดังมุ่งหมาย ณ กาลบัดนี้ เทอญ ฯ

บทเจริญพระกรรมฐาน แบบที่ ๒

อิมาหัง ภันเต ภาคะวา อตตะภาวัง ตุมหากัง ปริจจะชามิ ฯ
ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ขอมอบกาย
ถวายชีวิตนี้ ต่อคุณพระรัตนตรัย คือ คุณพระพุทธ คุณพระธรรม และ
คุณพระสงฆ์

อิมาหัง ภันเต อัจจะริยัง อัตตะภาวัง ตุมหากัง ปริจจะชามิ ฯ
 ข้าแต่ท่านอาจารย์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าขอมอบกายถวายตัว
 ต่อครูอาจารย์ เพื่อเจริญวิปัสสนากรรมฐาน

นิพพานัสสะ เม ภันเต สัจฉิกระณัตถายะ กัมมัฏฐานัง เทหิ ฯ
 ข้าแต่ท่านอาจารย์ผู้เจริญ ขอท่านจงให้กรรมฐานแก่ข้าพเจ้า
 ณ โอกาสนี้ เพื่อกระทำให้แจ้ง ซึ่งมรรคผล นิพพาน ในอนาคตต่อไป ฯ

คำกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล

อิหัง เม ญาตินัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย ฯ
 ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า
 ขอให้ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า จงมีแต่ความสุขเถิด ฯ

คำแผ่เมตตาให้ตนเอง

อะหัง สุขิโต โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า มีความสุขกาย สุขใจ
อะหัง นิททุกโข โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงปราศจากความทุกข์
อะหัง อะเวโร โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงปราศจากเวร
อะหัง อัပ္พยาปัชโณ โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงปราศจากความลำบาก
อะหัง อะนีโฆ โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงปราศจากอุปสรรค
สุขี อุตตานัง ปะริหะรามิ ฯ	ขอให้ข้าพเจ้า รักษาตนของตน ให้มีความสุข ตลอดกาลนานเทอญ ฯ

คำแผ่เมตตาทั่วไป

สัพเพ สัตตา

สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนทุกข์
เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น

อะเวรา โหนตุ

จงเป็นสุข ๆ เกิด
อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัปฺยา ปิชฺฌา โหนตุ

จงเป็นสุข ๆ เกิด
อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีฆา โหนตุ

จงเป็นสุข ๆ เกิด
อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

สุขี อุตฺตานิํง ปะริหะรันตุ ฯ

จงมีความสุขกายสุขใจ
รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

ท่านทั้งหลายที่ท่านได้ทุกข์ ขอให้ท่านมีความสุข
ท่านทั้งหลายที่ท่านได้สุข ขอให้สุขยิ่ง ๆ ขึ้นไป เทอญ ฯ

คำอธิษฐานจิต

ขอเดชะตั้งจิตอธิษฐาน ด้วยอำนาจแห่งบุญกุศล
ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาแล้วนี้ จงมาเป็นพลวระปัจจัย
เป็นนิสัยตามสง ให้เกิดปัญญาญาณ ทั้งชาตินี้และชาติหน้า
ตลอดชาติอย่างยิ่ง จนถึงความพ้นทุกข์ คือ พระนิพพาน เทอญ ฯ

บทสวดสรรเสริญพระรัตนตรัย กำหนดสรภัญญ์

บทพุทธคุณ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชาจะระณะ-
สัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ
สัสตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ ฯ

องค์ใดพระสัมพุทธ

ตัดมูลเกลสมาร

หนึ่งในพระทัยท่าน

ราศี บ่ พันพัว

องค์ใดประกอบด้วย

โปรดหมู่ประชากร

ชี้ทางบรรเทาทุกข์

ชี้ทางพระนฤพาน

พร้อมเบญจพิธจัก-

เห็นเหตุที่ใกล้ไกล

กำจัดน้ำใจหยาบ

สัตว์โลกได้ฟังฟัง

ข้าฯ ขอประณตน์อม

สัมพุทธการุญ-

สุวิสุทธสันดาน

บ่ มิหม่นมิหมองมัว

ก็เบิกบานคือดอกบัว

สุวคนธกำจร

พระกรุณาตั้งสาคร

มละโอฆะกัณดาร

และชี้สุขเกษมसानต์

อันพ้นโศกวิโยคภัย

ชุจรัสวิมลใส

ก็เจนจบประจักษ์จริง

สันดานบาปแห่งชายหญิง

มละบาปบำเพ็ญบุญ

ศิระเกล้าบังคมคุณ

ณ ภาพนั้นนिरันดร ฯ

(กราบ ๑ หน้า)

บทธรรมคุณ

ส้วากขาโต ภาวะวะตา ธัมโม สันติภูริโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก
โอบณะโยโก ปัจฉัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ ฯ

ธรรมะคือคุณากร	ส่วนชอบสาคร
ดุจดวงประทีปชัชวาล	
แห่งองค์พระศาสดาจารย์	ส่องสัตว์สันดาน
สว่างกระจ่างใจมล	
ธรรมใดนับโดยมรรคผล	เป็นแปดพึงยล
และแก้กับทั้งนฤพาน	
สมญาโลกอุดรพิสดาร	อันลึกไอบาร
พิสุทธิ์พิเศษสุกใส	
อีกธรรมต้นทางครรไล	นามขนานขานไช
ปฏิบัติปริยัติเป็นสอง	
คือทางดำเนินดุจคลอง	ให้ล่องลุปอง
ยังโลกอุดรโดยตรง	
ข้าฯ ขอโอนอ่อนอุตมงค์	นบธรรมจำนง
ด้วยจิตและกายวาจา ฯ	

(กราบ ๑ หน้า)

บทสังฆคุณ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต
 สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามิจิปะฏิ
 ปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ
 ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย
 ทักขิณเยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ ฯ

สงฆ์ใดสาวกศาสดา รัับปฏิบัติมา

แต่องค์สมเด็จพระวันต์

เห็นแจ้งจตุสัจเสรีจบรร- ลุทางที่อัน
 ระงับและดับทุกข์ภัย

โดยเสด็จพระผู้ตรัสไตร ปัญญาส่องใส
 สะอาดและปราศมัวหมอง

เห็นห่างทางข้าศึกปอง บ่ มีลำพอง
 ด้วยกายและวาจาใจ

เป็นเนื่อนาบุญอำไพ- ศาลแต่โลกัย
 และเกิดพิบูลย์พูนผล

สมญาเอารสทศพล มีคุณอนนต์
 อเนกจะนับเหลือตรา

ข้าฯ ขอนบหมู่พระศรา- พกทรงคุณา-
 นุคุณประดุจรำพัน

ด้วยเดชบุญข้าอภิวันท์ พระไตรรัตนอัน
 อุดมดิเรกนิรัตติสัย

จงช่วยขจัดโผยภัย อันตรายใดใด
 จงดับและกลับเสื่อมสูญ ฯ

(กราบ ๑ หน้า)

บทชยลิกธิคาถา

พาหุง สหสสะมะภินิมิตะสาวุธันตัง

คฺรีเมชะลํ อุตตะโฆระสะเสนะมารัง

ทานาภิธัมมะวิธินา ชิตฺวา มุนินโท

ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะลิตฺธิ นิจจํ ฯ

ปางเมื่อ พระองค์ประระมะพุท ธิวิสุทธศาสดา

ตรัสรู้อนุตตะระสะมา-

ธิ ณ โภธิบัลลังก์

ขุนมารสหัสสะพหุพา-

หุวิชาวิชิตขลัง

ชีคฺรีเมชะละประทัง

คชะเหยี่ยมกระเทิมหาญ

แสร้างเสกสราวุระประดิษฐ์

กละคิดจะรอนราญ

รุมพลพหลพะยุหะปาน

พระสมุทททะนองมา

หวังเพื่อผจญวะระมุนิน-

ทะสุชินนะราชา

พระปราบพหลพะยุหะมา-

ระมะเลื่องมะลายสุญ

ด้วยเดชะองค์พระทศพล

สุวิมลละไพบุลย์

ทานาภิธรรมมะวิธิกุล

ชนะน้อมมนเอนตาม

ด้วยเดชะสัจจะวะจะนา

และนะ मामิองค์สาม

ขอจงนิกรพละสยาม

ชนะลิตฺธิทุกวาร

ถึงแม้จะมีอริวิเศษ

พละเดชะเทียมมาร

ขอไทยผจญพิชิตตะผลาญ

อริแม่นมุนินทร

(กราบ ๑ ทน)

บทปลงสังขาร (โอ้อ่าอนิจจาสังขารเอ๋ย)

โอ้อ่าอนิจจาสังขารเอ๋ย
เมื่อหมดหวังครั้งสุดท้ายไม่หายใจ
นอนตัวแข็งและสลดเมื่อหมดชีพ
สู่ป่าช้าสิ้นเชื้อเหลือแต่นาม
นี่แหละหนอมนุษย์เรามีเท่านั้น
วิญญูณปราศขาดลดับดับจากกาย

เมื่อชีวิตเรานี้มีลมอยู่
ทั้งภาวณาทำใจหัดให้เคย
เมื่อสิ้นลมจิตพราวจากโลกนี้
อย่าทำบาปน้อยนิดให้ติดพัน
สู่รกรอกเวจีที่มีดมิต
ต้องทนทุกข์สยดสยองในกองไฟ
หมั่นสวดมนต์ภาวนารักษาศีล
ให้รู้จักเคารพนบพระธรรม

เราเกิดมาเพื่อตายมิใช่อยู่
เมื่อเกิดมาเป็นคนได้ทั้งที
เพื่อจะได้เป็นสุขไม่ทุกข์ยาก

มาลงเอยสิ้นสุดหยุดเคลื่อนไหว
ธาตุลมไฟน้ำดินก็สิ้นตาม
เขาตราสังใส่หีบสี่คนหาม
ใครจะถามเรียกเรากี่เปล่าตาย
หมดลมแล้วก็ไม่มีซึ่งความหมาย
หยุดวุ่นวายทุก ๆ สิ่งนอนนิ่งเลย
จงเร่งรู้ศีล ทาน นะท่านเอ๋ย
อย่าละเลยความดีทุกวัน
จะได้พาความดีไปสวรรค์
เพราะบาปนั้นจะเป็นเงาตามเราไป
สุดที่ใครจะตามติดไปช่วยได้
ตามแต่กรรมของผู้ใดที่ได้ทำ
สอนลูกหลานให้เคยชินทุกเข้าคำ
อย่าลืมคำที่พระสอนวอนให้ดี
ทุกทุกคนจะต้องสู่ความเป็นผี
ก็ควรสร้างความดีติดตัวไป
ไม่คับแค้นลำบากเมื่อเกิดใหม่

ใครทำดีย่อมสุขแท้จงแนใจ

เร่งบำเพ็ญทานศีลภาวนา

ทรัพย์ภายนอกเป็นของโลกไศกระคน

อันความตายชายนารีหนีไม่พ้น

ถึงแสนรักก็ต้องร้างห่างทันที

ยศและลาภหาบไปไม่ได้แน่

ทรัพย์สมบัติทิ้งไว้ให้ปวงชน

อย่าแบ่งชั้นวรรณะเลยมนุษย์

หลุมฝังศพกลบสิ้นซากอินทรีย์

ใครทำชั่วทุกข์ยากไร้ยอมถึงตน

แสวงหาแต่สิ่งบุญกุศล

ทรัพย์ภายในประดับตนพันทุกข์เอยฯ

จะมีจนก็ต้องวายตายเป็นผี

ไม่วันนี้ก็วันหน้าจริงหนาเรา ฯ

มีเพียงแต่ต้นทุนบุญกุศล

แม้ร่างตนเขาก็เอาไปเผาไฟ ฯ

ต่างที่สุดจุดสุดท้ายกลายเป็นผี

ไพร่ผู้ดีมีจนไม่พ้นตาย ฯ

บทปลงสังขาร (มนุษย์เราเอย)

มนุษย์เราเอย

เกิดมาทำไม

นิพพานมีสุข

อยู่ใยมิไป

ตัณหาหน่วงหนัก

หน่วงชักหน่วงไว้

ฉันทไปมิได้

ตัณหาผูกพัน

ห้วงนั้นพันผูก

ห้วงลูกห้วงหลาน

ห้วงทรัพย์สินศงคาร

จงสละเสียเถิด

จะได้ไปนิพพาน

ข้ามพ้นภพสาม

ยามหนุ่มสาวน้อย

หน้าตาเข้มซ้อย

งามแล้วทุกประการ

แก่เฒ่าหนังยาน

แต่ล้วนเครื่องเหม็น

เอ็นใหญ่เก้าร้อย

เอ็นน้อยเก๋าพัน

มันมาทำเชื้อใจ

ให้ร้อนให้เย็น

เมื่อยขบทั้งตัว

ขนคิ้วก็ขาว

นัยน์ตาก็มัว

เส้นผมบนหัว

ดำแล้วกลับหงอก

หน้าตาแว่วอก

ดูน่าบัดสี

จะลูกก็โอย

จะนั่งก็โอย

เหมือนดอกไม้โรย

ไม่มีเกสร

จะเข้าที่นอน

ฟังสอนภาวนา

พระอนิจจัง	พระอนัตตา	เราท่านเกิดมา	รังแต่จะตาย
ผู้ดีเข็ญใจ	ก็ตายเหมือนกัน	เงินทองทั้งนั้น	มิติดตัวไป
ตายไปเป็นผี	ลูกเมียผู้รัก	เขาชักหน้าหนี	เขาเหม็นซากผี
เปื่อยเน่าพุงพอง	หมู่ญาติพี่น้อง	เขาหามเอาไป	เขาวางลงไว้
เขานั่งร้องไห้	แล้วกลับคืนมา	อยู่แต่ผู้เดียว	ป่าไม้ชายเขียว
เหลียวไม่เห็นใคร	เห็นแต่ฝูงแร้ง	เห็นแต่ฝูงกา	เห็นแต่ฝูงหมา
ยื้อแย่งกันกิน	ดูน่าสมเพช	กระดุกเราเอ๋ย	เรียรายแผ่นดิน
แร้งกาหมากิน	เอาเป็นอาหาร	เที่ยงคืนสงัด	ตื่นขึ้นมีน่าน
ไม่เห็นลูกหลาน	พี่น้องเผ่าพันธุ์	เห็นแต่นกเค้า	จับเจ้าเรียงกัน
เห็นแต่นกแสก	ร้องแรกแหกขั้วญ	เห็นแต่ฝูงผี	ร้องให้หากัน
มนุษย์เราเอ๋ย	อย่าหลงนึกเลย	ไม่มีแก่นสาร	อุตส่าห์ทำบุญ
คำจุนเอาไว้	จะได้ไปสวรรค์	จะได้ทันพระพุทเจ้า	จะได้เข้านิพพาน

อะหัง วันทามิ สัพพะโส

อะหัง วันทามิ นิพพานะปัจจะโย โหตุ ฯ

บทปลงสังขาร (เกศาพมหงอก)

เกศาพมหงอก	บอกว่าตัวเฒ่า	พินปางผมเผ้า
แก่แล้วทุกประการ	ตามืดหูหนวก	ร้ายนักสาธารณ์
บ่มีเป็นแก่นสาร	ไข่ตัวตนของเรา	แต่ล้วนเปื่อยเน่า
เครื่องประดับกายเรา	โสโครกทั้งตัว	แข่งขามีอสูน
เส้นสายพันพัว	เห็นหน้าเกลียดกลัว	อยู่ในตัวของเรา
ให้มันให้เมื่อย	ให้เจ็บให้เหนื่อย	ไปทุกขุมชน
แก่แล้วโรคา	เข้ามาหาตน	ได้ความทุกข์ทน

โศกาอาวรณ์
 เหมือนดอกไม้โรย
 เข้ามาวิงวอน
 ครั้นสิ้นลมปาก
 ลูกรักพี่ (เมีย) รัก
 เปื่อยเน่าพุพอง
 เขาไปได้ต้อง
 มือเท้าเขามัด
 ทิ้งไว้ป่าช้า
 ตนอยู่เอกรา
 ทรัพย์สินของตน
 ไม่ใช่ของเรา
 เดียวนี้เป็นของเขา
 ไปแต่ตัวเปล่า
 ได้ยินเสียงนก
 ร้องให้ครวญคราง
 มีหมุ่นกแสด
 เหลียวไม่เห็นใคร
 รำพึงถึงตัว
 ทิ้งไว้หน้ากล่ว
 รำพึงถึงตัว
 ยิ่งแลยิ่งลับ
 เมตตาทาภาวนา
 ศีลทานมาช่วย

จะนั่งก็โอย
 ไม่มีเกสร
 ได้ความทุกข์ร้อน
 กลับกลายหายจาก
 เขาชักหน้าหนี
 เขาเสียไม่ได้
 เกล็ดดกถ้วนักหนา
 รัตริ่งตรึงตรา
 เขากลับคืนมา
 อยู่กับหมูหมา
 ขนมาปนกัน
 เมื่อตนยังอยู่
 แต่เงินใส่ปาก
 เน่าทั่วสรรพางค์กาย
 กีกก้องดงยาง
 ใจจิตอ้างว้าง
 บินมาร้องแรก
 ออกใจวังเวง
 ตายไปเป็นผี
 ยิ่งคิดยิ่งปล้น
 อยู่ในป่าช้า
 ไม่เห็นตามมา
 ตามเลี้ยงรักษา
 ได้เป็นเพื่อนม้วย

จะลุกก็โอย
 แก่แล้วโรคา
 ทั่วกายอินทรี
 เรียกกันว่าผี
 เขาว่าซากผี
 เขาไปเยี่ยมมอง
 เขาผูกคอรัด
 เขาหามเอาไป
 สู่เหี่ยวาเรือนพลัน
 ยื้อคร่าพัลวัน
 ข้าวของทั้งนั้น
 เรียกว่าของกู
 เขายังควักล้วงเอา
 อยู่ในป่ารก
 ได้ยินหมาใน
 วิเวกวังเวง
 แหกขวัญของตน
 ให้อยู่ครั้นตรง
 เขาไม่ไยดี
 กายสิ้นระริว
 ผัวมึงสินทรัพย์
 เห็นแต่ศีลทาน
 อุ้นเนื้ออุ้นใจ
 เมื่อตนตายไป

ตบแต่งสมบัติ

อัสตะกิเลสมากมี

ประเสริฐโฉมศรี

ขับกล่อมดีดสี

แก้วแก่นาวรัตน์

ที่ตนนับถือ

พระสงฆ์องค์อารีรัก

เอออวยสมบัติ

ประเสริฐเพริดเพราะ

รักเขาเสียเปล่า

ไปหลงรักเขา

จำศีลภาวนา

ให้พ้นสงสาร

ผู้ใดใจपाल

เป็นห่วงค้นหา

นพรัตน์โพยภัย

ศีลพาไปเกิด

นางฟ้าแห่ล้อม

ฟังเสียงบรรเลง

นับน้อยไปหรือ

พระธรรมนั้นหรือ

มาเป็นปิ่นปัก

นพรัตน์โอฬาร

ลูกแก้ว (เม็ย) ที่รัก

เขามิตามช่วย

เห็นไม่เป็นการ

บำเพ็ญศีลทาน

ลูถึงสถาน

หลงรักลูกหลาน

เข้ามารับรอง

ตกจตุรบาย ฯ

เลิศล้ำอำไพ

ได้วิมานเลิศ

ห้อมล้อมมากมี

บรรเลงสมบัติ

คุณพระทศพล

สั่งสอนทุกวัน

พระกรรมฐาน

ดีกว่าลูกหลาน

บมิเป็นตำหนัก

เพื่อนม้วยด้วยเรา

รักตนดีกว่า

จะได้ช่วยตน

ได้วิมานทอง

จะต้องจำจง

ตายไปจะต้อง

ผลานมिव ปกุกานั ปาโต ปตนโต ภัย
เอวี่ ซาตาน มจจันนั นิจจัน มรณโต ภัย.

ภัยของสัตว์ผู้เกิดมาแล้ว ย่อมมีเพราะต้องตายแน่นอน
เหมือนภัยของผลไม้สุก ย่อมมีเพราะต้องหล่นในเวลาเช้า ฉะนั้น ๆ

(พุทธ) ขุ.สุ. ๒๕/๔๔๘

ขุ.มหา. ๒๗/๑๔๕

ศาลนพิตี

คำอาราธนา คำสมาทาน
คำถวายทาน

[ดอกเฟื่องฟ้า]

คำบูชาพระรัตนตรัย

อิมิณา สักกาเรนะ พุทัง อะภิปูชะยามิ
 อิมิณา สักกาเรนะ ธัมมัง อะภิปูชะยามิ
 อิมิณา สักกาเรนะ สังฆัง อะภิปูชะยามิ ฯ
 (ถ้าหลายคนให้ว่า อะภิปูชะยามะ)

คำอาราธนาและรับศีล ๕

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ
 ติสระระณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ
 ทุตติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ
 ติสระระณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ
 ตะตติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ
 ติสระระณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ ฯ
 (ถ้าคนเดียวให้ว่า อะหัง แทน มะยัง และ ยาจามิ แทน ยาจามะ)

(ฟังว่าต่อไปตามพระ)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทโธสสะ ฯ

(กล่าว ๓ จบ)

พุทัง สาระณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สาระณัง คัจฉามิ

สังฆัง สาระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทฺธัง สรรณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ ฐัมมัง สรรณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ สังฆัง สรรณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ พุทฺธัง สรรณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ ฐัมมัง สรรณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ สังฆัง สรรณัง คัจฉามิ ฯ

(พระสงฆ์ว่า) ติสฺสระณะคะมะณัง นิฏฐิตัง
 (รับพร้อมกันว่า) อามะ ภันเต
 กล่าวตามพระต่อไปดังนี้

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๒. อหิงสาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๓. กาเมสุมิจฉาจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อิมานิ ปัญจะ สิกขาปะทานิ

สีเลนะ สุคะติง ยันติ, (รับว่า สาธุ) สีเลนะ โภคะสัมปะทา, (รับว่า สาธุ)
 สีเลนะ นิพพุติง ยันติ, ตัสมา สีลัง วิโสระเย ฯ (รับว่า สาธุ)

คำอาราธนาและรับศีล ๘

มะยัง ภันเต ทิสระณนระ สะหะ อัญฺฐะ สีสานิ ยาจามะ
 ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต ทิสระณนระ สะหะ อัญฺฐะ สีสานิ ยาจามะ
 ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต ทิสระณนระ สะหะ อัญฺฐะ สีสานิ ยาจามะ ฯ
 (ถ้าคนเดียวให้ว่า อะหัง แทน มะยัง และ ยาจามิ แทน ยาจามะ)

(ฟังว่าต่อไปตามพระ)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ

(กล่าว ๓ จบ)

	พุทฺธัง	สละระณัง	คัจฉามิ
	ธัมมัง	สละระณัง	คัจฉามิ
	สังฆัง	สละระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	พุทฺธัง	สละระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	ธัมมัง	สละระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	สังฆัง	สละระณัง	คัจฉามิ
ตะติยัมปิ	พุทฺธัง	สละระณัง	คัจฉามิ
ตะติยัมปิ	ธัมมัง	สละระณัง	คัจฉามิ
ตะติยัมปิ	สังฆัง	สละระณัง	คัจฉามิ ฯ

(พระสงฆ์ว่า) ทิสระณะคะมะณัง นิฏฺฐิตัง

(รับพร้อมกันว่า) อามะ ภันเต

กล่าวตามพระต่อไปดังนี้

๑. **ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท
คือเว้นจากการฆ่าสัตว์ด้วยตนเอง และใช้ให้คนอื่นฆ่า
๒. **อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท
คือเว้นจากการลักทรัพย์ด้วยตนเอง และใช้ให้คนอื่นลัก
๓. **อะพรัหฺมจาริยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท
คือเว้นจากการประพฤติผิดพรหมจรรย์คือร่วมประเวณี
๔. **มุสาวาธา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือเว้นจากการพูดเท็จ
๕. **สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง
สะมาทิยามิ**
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท
คือเว้นจากการดื่มน้ำเมา และสิ่งเสพติดทุกชนิด
๖. **วิกาละโภชนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท
คือเว้นจากการบริโภคอาหารในเวลาวิกาล
๗. **นัจจะคีตาวาทิตะวิสุกะทัสสะนา**
มาลาคันธะวิเลปะนะ ธาระนะ มัณฑะนะ วิภูสะณัฏฐานา
เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท
คือเว้นจากการฟ้อนรำขับร้อง ประโคมดนตรี ดูการละเล่นต่าง ๆ
ตลอดจนลูบไล้ทักทรงประดับตกแต่งร่างกาย ด้วยเครื่องหอม
เครื่องย้อม เครื่องทาทุกชนิด

๘. อัจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวะระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทียามิ
 ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท
 คือเว้นจากการนอนบนที่นอนอันสูงใหญ่ภายในยัดด้วยนุ่นและสำลี

อิมานิ อัญฺฐะ สิกขาปะทานิ สะมาทียามิ ฯ (ว่า ๓ ครั้ง)

สีเลนะ สุคะติง ยันติ, (รับว่า สาธุ)

สีเลนะ โภคะสัมปะทา, (รับว่า สาธุ)

สีเลนะ นิพพุติง ยันติ, ตัสมา สีสัง วิโสระเย ฯ (รับว่า สาธุ)

คำอาราธนาพระปริตร

วิปัตติปะฎิพาหายะ

สัพพะสัมปัตติสิทธิยา

สัพพะ ทุกขะ วินาสายะ

ปะริตตัง พุรุณะ มังคะลัง

วิปัตติปะฎิพาหายะ

สัพพะสัมปัตติสิทธิยา

สัพพะ ภะยะ วินาสายะ

ปะริตตัง พุรุณะ มังคะลัง

วิปัตติปะฎิพาหายะ

สัพพะสัมปัตติสิทธิยา

สัพพะ โรคะ วินาสายะ

ปะริตตัง พุรุณะ มังคะลัง ฯ

คำอาราธนาธรรม

พรั้มมา จะ โลกาธิปะตี สหัมปะตี
กัตถัญชะลี อ้นธิวะรัง อะยาจะละ
สันตีระ สัตตาปปะระชั๊กชะชาติกา
เทเสตุ รัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง ฯ

คำบูชาข้าวพระพุทธร

อิ้มัง สุปะพัยัญชะนะสัมปันนัง สาลีนัง
โกชะนัง อุทะกัง วะรัง พุทธัสสะ ปุเชมิ ฯ

คำลาข้าวพระพุทธร

เสสัง มังคะลัง ยาจามิ ฯ

คำอธิษฐานตักบาตร

ข้าวของข้าพเจ้า ขาวตั้งดอกบัว ยกขึ้นเหนือหัว บูชาพระพุทธร
บูชาพระธรรม บูชาพระสงฆ์ จิตใจจำนง ตรงต่อพระนิพพาน
ขอให้ถึงดวงแก้ว ขอให้แคล้วบ่วงมาร ขอให้พบพระศรีอาริย์
ในอนาคตกาล เบื้องหน้านี้ เทอญ ฯ

คำอธิษฐานถวายทาน

สุทินนัง วัตะเต เม ทานนัง อะโห ทานนัง
อาสะวัคคะยวาวะหัง นิพพานัง มัยหัง โหตุ ๑

คำถวายสังฆทาน (ทั่วไป)

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆ์สสะ
โธโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ
สะปะริวารานิ ปะฐักคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ
สุขายะ ๑

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งภัตตาหาร
พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์
จงรับซึ่งภัตตาหาร พร้อมทั้งของอันเป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้า
ทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนาน
เทอญ ๑

คำถวายผ้าป่า

อิมานิ มะยัง ภันเต ปังสุกุลละจีวะราณี สะปะริวารานี
ภิกขุสังฆัสสะ โอนโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ
ปังสุกุลละจีวะราณี สะปะริวารานี ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง
หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าบังสุกุลจีวร
กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับ
ผ้าบังสุกุลจีวร กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย
เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

คำชักผ้าป่า

อิมัง ปังสุกุลละจีวะรัง อัสสามิกัง มัยหัง ปาปุณาติ ฯ

คำลาสิกขา

สิกขัง ปัจจักขามิ คิหิตี มัง ธาเรถะ ฯ

ข้าพเจ้าขอลาสิกขา ซึ่งกรรมบถ ๑๐ ข้อ คือ ๒๒๗ ข้อ
ท่านทั้งหลายจงจำข้าพเจ้าไว้ว่า เป็นคฤหัสถ์นับแต่บัดนี้เป็นต้นไป

อนนโท พลโท โหติ วตถโท โหติ วณณโท
ยานโท สุขโท โหติ ทีปโท โหติ จกขุโท.

ผู้ให้ข้าว ชื่อว่าให้กำลัง
ผู้ให้ผ้า ชื่อว่าให้ผิวพรรณ
ผู้ให้ยานพาหนะ ชื่อว่าให้ความสุข
ผู้ให้ประทีปโคมไฟ ชื่อว่าให้จักขุ ฯ

(พุทธ) ส.ส. ๑๕/๔๔

บทสวดสรภัญญ์

คุณพระรัตนตรัย คุณบิดามารดา คุณครูบาอาจารย์

[ดอกอินทนิล]

บทสวดระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย

หันทะ มะยัง ระตะนະคุณัง กะโรมะ เส.

อิมินา สักกาเรนะ
องค์สมเด็จพระศาสดา
ทรงสง่าด้วยราชา
ทรงมีพระเมตตาเกื้อหนุน
ท่านเป็นประทีปดวงสดใส
องค์แห่งรัตนะ มีสาม
องค์พระพุทธรชินศรี
ชาวพุทธทุกคนจงจดจำ
ทุกคนจะเกิดเลื่อมใส
ผู้แนะนำซึ่งคำสอน
มวลหมู่พระภิกษุสงฆ์
ลูกขอก้มกราบวันทา

ข้าขอน้อมสักการะบูชา
ผู้ทรงปัญญาและบารมี
ประเสริฐเลิศดีมีพระคุณ
แผ่บุญค้ำจุน ให้พ้นภัย
ให้กำเนิดรัตนตรัย ดวงงาม
ระปือนามไป ท้าวธานี
ตรัสรู้ชอบดีในพระธรรม
ช่วยกันแนะนำ ให้แพร่ไป
พระธรรมนำสุขใจ สถาพร
คือศิษย์พระชินวร ทุกพระองค์
ได้ดำรงพระศาสนา
พุทธศาสนาจงถาวร เทอญ ฯ

บทสวดระลึกถึงคุณบิดามารดา

หันทะ มะยัง มาตาปิตุคุณัง กะโรมะ เส.

อิมินา สักกาเรนะ
อันพระบิดามารดา
ท่านมีเมตตาการุณย์

ลูกข้าขอกราบสักการะบูชา
อันลูกยาขอน้อมระลึกคุณ
อุปการะคุณต่อบุตรธิดา

ได้ให้กำเนิดลูกมา
ถึงแม้ลำบากขึ้นชม
ท่านไม่เคยจะหวั่นไหว
พระคุณของท่านล้นฟ้า
ลูกขอบูชาเป็นอาจิณ
ขอปวงเทพให้รักษา

ทั้งการศึกษาและอบรม
ทุกข์ระทมสักเพียงไร
ต่อสิ่งใดที่ได้เลี้ยงมา
ยิ่งกว่าธाराและแผ่นดิน
ตราบจนสิ้นดวงชีวา
พระบิตรมารดาของข้าเทอญ ฯ

บทสวดระลึกถึงคุณครูอาจารย์

หันทะ มะยัง อาจะริยะคุณัง กะโรมะ เส.

อิมินา สักกาเรนะ
แต่อาจารย์อุปชฌายา
เริ่มจากวัยประถม
เพิ่มพูนสติปัญญา
ท่านชี้ทางสว่างสดใส
ศิษย์ที่ดีต้องหมั่นฝึกฝน
จงสังวรสำรวมเอาไว้
ตั้งจิตไว้ให้เที่ยงตรง
ขอผลบุญโปรดจงเกื้อหนุน

เกล้าขอน้อมคารวะบูชา
ผู้ให้การศึกษาและอบรม
ให้วิทยาคมเสมอมา
อีกวิชาศีลธรรมประจำใจ
ทั้งระเบียบวินัยประจำตน
ประพฤติดนแต่ดีตลอดไป
ทั้งกายใจของเราให้มั่นคง
เพื่อจรโรลงในพระคุณ
อาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่านเทอญ ฯ

บทสวดสรภัญญ์ กราบไหว้พระคุณบิดามารดา

ข้าขอรกราบไหว้คุณ
เลี้ยงลูกเฝ้ารักษา
แสนยากลำบากกาย
ในใจให้กังวล
ยามกินถ้าลูกร้อง
ยามนอนไม่เต็มตา
ตัวเรือดยุงไรหมด
อดกินอดนอนสู้
คุณพ่อแม่มากนัก
แผ่นดินทั้งหมดเอา
เหลือที่จะแทนคุณ
เว้นไว้แต่เรียนธรรม
สอนธรรมที่จริงใจ
แล้วจึงแสดงคุณ
นั้นแหละจึงนับได้
แทนข้าวที่ป้อนมา
แทนคุณประการอื่น
อย่างใดก็ไม่สิ้น

พระบิดาและมารดา
แต่ก่อนมาจึงเป็นคน ๆ
ไม่คิดยากลำบากตน
อยู่ด้วยลูกทุกเวลา ๆ
ก็ต้องวางวิ้งมาหา
พอลูกร้องก็ต้องดู ๆ
จะกวนกายรีบอุ้มชู
ทนลำบากหนักไม่เบา ๆ
เปรียบน้ำหนักยิ่งภูเขา
เปรียบคุณท่านไม่เท่าทัน ๆ
ของท่านนั้นใหญ่อนันต์
เอามาสอนพ่อแม่อบุญ ๆ
รูปไม่เที่ยงไว้เป็นทุน
ให้เห็นจริงตามทำนอง ๆ
ว่าสนองซึ่งคุณนา
และน้ำนมที่ดื่มกิน ๆ
ร้อยพันหมื่นเป็นอาจิณ
พระคุณนั้นอนันต์เอ๋ย ๆ

บทสวดสรภัญญ์ ขอขมาโทษคุณครูและอาจารย์

รูปเทียนและดอกไม้	มาตั้งไว้เพื่อขอขมา
กราบไหว้คุณครูบา	ที่สอนมาด้วยความเพียร ๆ
ท่านมีจิตเมตตา	พรั่สอนมาให้เล่าเรียน
ท่านสอนให้อ่านเขียน	จนนักเรียนได้เข้าใจ ๆ
ท่านเป็นบิดามารดา	มีเมตตาคอยอาลัย
ยามเจ็บหรือป่วยไข้	ท่านอยู่ใกล้ไม่ห่างหาย ๆ
ยามนอนก็ไม่นอน	ท่านอาทรศิษย์ทั้งหลาย
ทุ่มเททั้งใจกาย	เพื่อจะได้เห็นศิษย์ดี ๆ
พระคุณของท่านนั้น	สุดจะพรรณเป็นนวลี
ดินฟ้าเป็นสักขี	ก็ไม่มีจะเท่าทัน ๆ
เหลือที่จะแทนคุณ	ของท่านนั้นใหญ่อนันต์
ดินฟ้ามารวมกัน	ไม่เท่าทันพระคุณหนา ๆ
บัดนี้ศิษย์กราบกราน	ต่ออาจารย์ขอขมา
กรรมใดที่ทำมา	พวกผู้ข้าผิดพลาดไป ๆ
โปรดให้อภัยเถิด ๆ	

หอมศีล

(กำหนดองสรกัญญ์อีสาน)

กลิ่นศีลหอมไปไกล (ซ้า)	ถึงเทพไท้และเทวา
เป็นของพระสัตถา (ซ้า)	บัญญัติมาเป็นแก่นสาร
มีศีลใจเบิกบาน (ซ้า)	กายสังขารก็สดใส
ดอกไม้ไม่นานาพันธุ์ (ซ้า)	หอมไม่นานาก็โรยรา
กลิ่นศีลพระสัมมา (ซ้า)	หอมจากป่าเข้าถึงเมือง
เป็นเรื่องอัศจรรย์ (ซ้า)	หอมอยู่นานสองพันปี
หอมไปได้ทุกที่ (ซ้า)	ผู้ใดมีไม่ตรอมตรม
หอมทวนกระแสดม (ซ้า)	คนนิยมหากมีศีล
เทวินและอินทร์พรหม (ซ้า)	ก็ชื่นชมโมทนา
กษัตราราชินี (ซ้า)	ก็ยอมมีประดับกาย
ชนชาติภาษาใด (ซ้า)	ไม่มีภัยหากมีศีล
สมเด็จพระมุนิน (ซ้า)	อาศัยศีลถึงนิพพาน
กลิ่นศีลหอมอยู่นาน (ซ้า)	ปัจจุบันยังหอมดี
ขอเชิญเหล่านารี (ซ้า)	เอาของดีไปรักษา
เป็นของพระสัมมา (ซ้า)	ไปรักษาปฏิบัติ
กำจัดตัวตัณหา (ซ้า)	กายวาจาเป็นสุขี
ขอบอกกล่าวเพียงเท่านั้น (ซ้า)	สวัสดิ์ทุกท่านเทอญ ฯ

"แม่" มิตรในเรือน

แม่เป็นครู	ผู้สอน	แต่ตอนต้น
แม่ทุกคน	อุดม	พรหมวิหาร
แม่มีเมตตา	กรุณา	มุทิตาการ
แม่มีญาณ	อุเบกขา	เป็นอารมณ์
แม่เหมือนพระ	อรหัตต์	อันสูงสุด
แม่หวังบุตร	ธิดา	อย่าชื่นชม
แม่กับลูก	ผูกมิตร	จิตชื่นชม
แม่จึงสม	ภาชิต	มิตรในเรือน
มีเพื่อนอื่น	หมิ่นแสน	ไม่แม่นแม่
เป็นเพื่อนแท้	แม่เกล้า	เฝ้าอุปถัมภ์
เป็นทั้งแม่	เพื่อนครู	อยู่ประจำ
ทุกเช้าค่ำ	รักหวง	ดังดวงใจ
ให้กำหนด	เกิดกาย	สายโลหิต
แม่ไม่คิด	หน่ายรัก	พลิกผลักใส
เป็นแม่พระ	แม่เรือน	แม่เพื่อนใจ
แม่เหมือนนัย	ธรรมสุคต	สุดบูชา
อันมวลมิตร	อื่นใด	หาไม่ยาก
หาลำบาก	ยิ่งแท้	แม่มาตรฐาน
ผู้เป็นพรหม	เป็นพระ	บูรพาจารย์
ควรแก่การ	เทิดไว้	ไหว้บูชา
หมดอื่นอื่น	หมดไป	หาใหม่แก้
หากหมดแม่	แล้วไม่มี	ที่จักหา

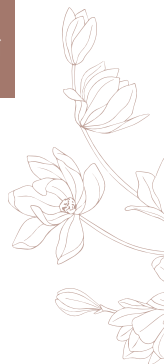
เป็นทั้งมิตร	แม่ประเสริฐ	แต่เกิดมา
ร่วมชายคา	เรือนตน	แม่คนเดียว
อันมารดา	เป็นมิตร	สนิทนัก
ในเรือนจัก	หาใครเทียบมา	เปรียบหนอ
ยามเราทุกข์	ท่านปลอบใจ	ไม่รีรอ
สุขพะนอ	พลอยยินดี	ปลื้มปรีดา
คนทั้งโลก	เกลียดเรา	ไม่เอาเรื่อง
แม่ประเทือง	ยังรัก	เราหนักหนา
ท่านสละ	ความสุข	ทุกเวลา
ควรรบชา	เนื่องนิത്യ	ยอดมิตรในเรือน
แม่เป็นมิตร	ชิดใกล้	กว่าใครอื่น
มิตรแสนหมั่น	มิเทียบ	เปรียบแม่ได้
พระคุณหลากหลาย	มากยิ่งขึ้น	กว่าสิ่งใด
เกียรติเกินไกล	ล้นฟ้า	ท่วมธานี
เรือนที่เรา	เนาใน	ได้อบอุ่น
เพราะท่านจุน	เจือจิ่ง	ซึ่งสุขศรี
มิตรใดใด	ในหล้า	บรรดามี
จะหาที่	เทียบทัน	นั้นไม่เลย
เมื่อลูกเกิด	กายแม่เจ็บ	เหมือนเหน็บศร
เมื่อลูกมรณ	แม่เจ็บใจ	เหมือนใครหยาม
ตอนลูกอยู่	แม่ช่วยชู	ให้เด่นงาม
เห็นลูกทราวม	แม่ห่วงนัก	คอยตักเตือน
หากลูกทุกข์	แม่พลอยทุกข์	ไปกับเจ้า
ลูกหายเศร้า	แม่สุขใจ	ใครจักเหมือน

แม่กับลูก	ผูกพันจิต	มิตรในเรือน
เป็นทั้งเพื่อน	เป็นทั้งแม่	มิตรแท้เอย
แม่มีอยู่	คู่เรือน	เหมือนเพื่อนแก้ว
รักลูกแน่น	แน้มิห่าง	จางเหือดหาย
ยามลูกทุกข์	ทุกข์ด้วย	ช่วยผ่อนคลาย
ลูกสบาย	สุขเกษม	แม่เปรมปรีดี
ยามลูกจะ	ไปหนใด	ใจแม่ช่วย
เหมือนไปด้วย	ช่วยคุ้มครอง	ป้องเกศี
อวยพรให้	ลูกพิพัฒน์	สวัสดิ์
ทุกวันนี้	แม่เป็นเพื่อน	อุ่นเรือนใจ
มีมิตรอื่น	หมิ่นแสน	มิแม่นแม่
เป็นมิตรแท้	ของบุตร	สุดจักหา
เป็นมิตรตั้ง	แต่ตลอด	ตลอดมา
รักลูกยา	สุดใจหา	ใครปาน
ยามบุตรตน	คนใดเกิด	เจ็บไข้ป่วย
แม่ทุกข์ด้วย	ลูกยา	น่าสงสาร
มาตรแม่นลูก	อิมเอม	เกษมสำราญ
แม่ขึ้นบาน	เช่นกัน	ทุกวันนี้ ๗

สำนึกพระคุณแม่

พระคุณแม่	เลิศฟ้า	มหาสมุทร
พระคุณแม่	สูงสุด	มหาศาล
พระคุณแม่	เลิศกว่า	สุธาธาร
ใครจะปาน	แม่ฉัน	นั่นไม่มี
อันพระคุณ	ใครใคร	ในพิภพ
ยังรู้จบ	แจ้งคำ	มาพริ่ชาน
แม่และพ่อ	มีคุณต่อบุตร	สุดประมาณ
ขอกราบกราน	ระลึกถึง	ซึ่งพระคุณ
เจ้าข้าเอ๋ย	ใครหนอใคร	ให้กำเนิด
จึงก่อเกิด	เติบโตใหญ่	ด้วยไออุ่น
ทั้งกลมเกลี้ยง	เลี้ยงลูกมา	ด้วยการบุญ
ช่วยค้ำจุน	ให้รอดพ้น	เป็นคนมา
ถึงลำบาก	ร่างกาย	ใจห่วงลูก
ด้วยพันผูก	ดวงใจ	ให้ห่วงหา
ห้วงใคร	จะอุ่นเท่า	อีกเล่านา
คอยปลอบเช็ด	น้ำตา	คราระทม
เป็นแดนใจ	ใสสะอาด	ปราศกิเลส
เป็นสรระเพ็ชฌ์	ของบุตร	พิสุทธิสม
ความรัก	เปี่ยมเตตา	น่านิยม
ประดุจลม	โชยเย็น	ใครเห็นดี
หอบสังขาร	ทำงาน	เลี้ยงลูกน้อย
เกรงจะด้อย	ใจทราวม	ต่ำศักดิ์ศรี

จึงส่งให้	ได้ศึกษา	วิชามี
ให้ได้ดี	กว่าแม่พ่อ	หวังรอคอย
เหมือนนกกา	หาเหยื่อ	มาเพื่อลูก
เปรอความสุข	หาทรัพย์ไว้	ให้ใช้สอย
ยามไกลพราภ	จากอูรา	ตั้งตาคอย
ใจละห้อย	นอนสะอื้น	ชื่นชมทรง
กว่าลูก ๆ	จะสำนึก	พระคุณท่าน
ช่างเนิ่นนาน	บ้างชีวา	ลาลับล่วง
บ้างก็ป่วย	จนแทบ	สิ้นแดดวง
ลูกจึงห้วง	เอาใจใส่	ในกายา
อย่าให้รอ	ใกล้ตาย	จึงกราบไหว้
เป็นศพไป	จึงรู้บุญ	คุณท่านหนา
ยามท่ามอยู่	ควรรู้ชัด	สร้างศรัทธา
ตอบแทนคุณ	มารดา	บิดาเอย ๆ

สำนึกบาป ขอขมาแม่

ขอน้อมนอบ	หมอบกราบแท้	พระแม่แก้ว
สำนึกแล้ว	ความเลว	เคยเหลวไหล
ลูกซึ่งแล้ว	แนววิถี	ที่เป็นไป
แม่เข้าใจ	เพราะลูกมา	จนซาชิน
ลูกสร้างกรรม	ทำบาป	กราบเท้าแม่
ซึ่งใจแท้	เมื่อภัย	ให้หมดสิ้น
น้ำตาแม่	แต่ละหยด	ที่รดริน
ลูกถวิล	ดั่งน้ำกรด	รดหัวใจ ๆ

สำนึกถึงวันเกิด

งานวันเกิด	ยิ่งใหญ่	ใครคนนั้น
ฉลองกัน	ในกลุ่ม	ผู้ล้มลง
หลงลาภยศ	สรรเสริญ	เพลिनทง
วันเกิดส่ง	ชีพสั้น	เร่งวันตาย
อีกมุมหนึ่ง	ซึ่งเหงา	น่าเศร้าแท้
หญิงแก่แก่	นั่งหงอย	และคอยหาย
โอ้วันนั้น	เป็นวัน	อันตราย
แม่คลอดสาย	โลหิต	แทบปลิดชนม์
วันเกิดลูก	เกือบคล้าย	วันตายแม่
เจ็บท้องแท้	เท่าไร	มิได้บ่น
กว่าอุ้มท้อง	กว่าจะคลอด	รอดเป็นคน
เติบโตจน	บัดนี้	นี่เพราะใคร
แม่เจ็บเจียน	ขาดใจ	ในวันนั้น
กลับเป็นวัน	ลูกฉลอง	กันผ่องใส
ได้ชีวิต	แล้วก็เหลือ	ระเริงใจ
ลืมผู้ให้	ชีวิต	อนิจจา
ไหนจึง	เรียกกัน	ว่า "วันเกิด"
“วันผู้ให้	กำเนิด”	จะถูกกว่า
คำอวยพร	ที่เขียน	ควรเปลี่ยนมา
ให้มารดา	คุณเป็นสุข	จึงถูกแท้
เลิกจัดงาน	วันเกิด	กันเถิดนะ
ควรแต่จะ	คุกเข่า	กราบเท้าแม่
รำลึกถึง	พระคุณ	อบอุ้นแด
อย่ามัวแต่	จัดงาน	ประจานตัว ๆ

ไม้คบคนพาล คบบัณฑิต

ไม่ควรคบคนพาลสันดานชั่ว
 ถูกตำหนิติฉินอย่างสิ้นดี
 คบบัณฑิตไว้เถิดประเสริฐนัก
 รู้ผิดชอบชั่วดีชูศรีตน
 คบคนพาลพาลไปหาผิด
 สุนทรภู์กล่าวไว้ให้ปวงชน
 จะคบคนให้ดูหน้าท่านว่าชาน
 คบบัณฑิตเถิดหนา ค่าเชิดชู
 อันคนพาลอุปมาดังปลาเน่า
 คบคนพาลพายากมากลำเค็ญ
 ส่วนบัณฑิตอุปมาบุปผาหอม
 คบบัณฑิตผลไพบูลย์คุณอนันต์
 แม้ปราศรัยกับคนพาลสันดานชั่ว
 แต่ถ้าคบบัณฑิตพาจิตเบา
 ผลที่ได้นั้นไซ้ไรไม่เหมือนกัน
 คบกับพาลหรือบัณฑิตคิดในใจ

จะพาตัวอัปลักษณ์เสื่อมศักดิ์ศรี
 ทั้งเป็นที่ลบลู่ของหมู่ชน
 ได้รู้จักคู่ทางสร้างกุศล
 เป็นมงคลอุดมสุขสมบูรณ์
 คบบัณฑิตบัณฑิตพาลไปหาผล
 สำนึกตนจะคบใครใฝ่ใจดู
 จะคบพาลจงรู้สีกนีกอดสู
 พาดนสู่บัณฑิตด้วยช่วยชูวงศ์
 ถึงมือเปล่าแต่ต้องก็หมองเหม็น
 จงหลีกเลี่ยงหาทางให้ห่างไกล
 ส่งกลิ่นกล่อมนาสาพาสุขสันต์
 จะเลือกสรรคบมิตรโปรดคิดดู
 ย่อมพาตัวต่ำค่าลงหาเขา
 ความโง่เขลาสูญหายมลายไป
 โปรดเลือกสรรดูเถิดเลิศสิ่งไหน
 คงเลือกได้บัณฑิตสมจิตเอ๋ย ฯ

สจจํ เว อมตา วาจา เอส รมโม สนนตโน
สจเจ อตเถ จ รมเม จ อหุ สนโต ปติฏฐิตา.

คำสัตย์แล เป็นวาจาไม่ตาย นั้นเป็นธรรมเก่า
สัตบุรุษทั้งหลาย เป็นผู้ตั้งมั่นในคำสัตย์
ที่เป็นอรรถและเป็นธรรม ฯ

(วงศ์สเถร) ขุ.เถร. ๒๖/๔๓๔

พระธรรมคำสอน

[ดอกกระดังงา]

ไตรลักษณ์

ไตรลักษณ์นี้ ในอรรถกถาบางที่เรียกว่า "สามัญลักษณ์ะ ในฐานะเป็นลักษณะร่วม ที่มีแก่สิ่งทั้งหลายเป็นสามัญเสมอเหมือนกัน คือ ทุกอย่างที่เป็นสังขตะ เป็นสังขาร ล้วนไม่เที่ยง คงทนอยู่มิได้ เสมอเหมือนกันทั้งหมด ทุกอย่างที่เป็นธรรม ไม่ว่าจะสังขตะคือสังขาร หรืออสังขตะคือวิสังขาร ก็ล้วนมิใช่ตน ไม่เป็นอัตตา เสมอกันทั้งสิ้น

ตถาคต (พระพุทธเจ้า) ทั้งหลาย จะอุบัติหรือไม่ก็ตาม ธาตุ (หลัก) นั้นก็ดำรงอยู่ เป็นธรรมฐิติ เป็นธรรมนิยามว่า

สังขารทั้งปวง ไม่เที่ยง ...

สังขารทั้งปวง เป็นทุกข์ ...

ธรรมทั้งปวง เป็นอนัตตา ...

เพื่อความเข้าใจง่าย ๆ จะแสดงความหมายของไตรลักษณ์ โดยย่อดังนี้

อนิจจตา ความไม่เที่ยง ความไม่คงที่ ความไม่ยั่งยืน ภาวะที่เกิดขึ้นแล้วเสื่อม และสลายไป

ทุกข์ตา ความเป็นทุกข์ภาวะที่ถูกบีบคั้นด้วยการเกิดขึ้นและสลายตัว ภาวะที่กดดัน ผื่นและขัดแย้งอยู่ในตัว เพราะปัจจัยที่ปรุงแต่งให้มีสภาพเป็นอย่างนั้นเปลี่ยนแปลงไป จะทำให้คงอยู่ในสภาพนั้นไม่ได้ ภาวะที่ไม่สมบูรณ์มีความบกพร่องอยู่ในตัว ไม่ให้ความสมอยากแท้จริง หรือความพึงพอใจเต็มที่แก่ผู้อยากด้วยตัณหา และก่อให้เกิดทุกข์แก่ผู้เข้าไปอยาก เข้าไปยึดด้วยตัณหาอุปาทาน

อนัตตตา ความเป็นอนัตตา ความไม่ใช่ตัวตน ความไม่มีตัวตนจริง แท้ที่จะเป็นเจ้าของครอบครองสั่งบังคับให้เป็นไปอย่างไร ๆ ได้

ไตรสิกขา

ไตรสิกขา แปลว่า สิกขา ๓ หมายถึงข้อสำหรับศึกษา, การศึกษา ข้อปฏิบัติที่พึงศึกษา, การฝึกฝนอบรมตนในเรื่องที่พึงศึกษา ๓ อย่างคือ

๑. อธิศีลสิกขา คือศึกษาเรื่องศีล อบรมปฏิบัติให้ถูกต้องดีงาม ให้ถูกต้องตามหลักจตุศีล มัชฌิมศีล และมหาศีล ตลอดถึงปฏิบัติอยู่ในหลัก มัชฌิมศีล และมหาศีล ตลอดถึงปฏิบัติอยู่ในหลักอินทริยสังวร สติสัมปชัญญะ และสันโดษ

๒. อธิจิตตสิกขา คือศึกษาเรื่องจิต อบรมจิตให้สงบมั่นคงเป็นสมาธิ ได้แก่การบำเพ็ญสมถกรรมฐานของผู้สมบูรณ์ด้วยอริยศีลชั้นธเจจนได้บรรลุนิพพาน ๔

๓. อธิปัญญาสิกขา คือศึกษาเรื่องปัญญาอบรมตนให้เกิดปัญญาแจ่มแจ้ง ได้แก่การบำเพ็ญวิปัสสนากรรมฐานได้ฌานแล้วจนได้บรรลุวิชชา ๘ คือเป็นพระอรหันต์หรืออีกชื่อคืออรหันต์พุทธ

อริยสัจ ๔

มีความจริงอยู่ ๔ ประการคือ การมีอยู่ของทุกข์ เหตุแห่งทุกข์ ความดับทุกข์ และหนทางไปสู่ความดับทุกข์ ความจริงเหล่านี้เรียกว่า อริยสัจ ๔

๑. ทุกข์ คือ การมีอยู่ของทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ และตายล้วนเป็นทุกข์ ความเศร้าโศก ความโกรธ ความอิจฉาริษยา ความวิตกกังวล ความกลัว และความผิดหวังล้วนเป็น ทุกข์ การพลัดพรากจากของที่รักก็เป็นทุกข์ ความเกลียดก็เป็นทุกข์ ความอยาก ความยึดมั่นถือมั่น ความยึดติดในชั้นร้ง ๕ ล้วนเป็นทุกข์

๒. สมุทัย คือ เหตุแห่งทุกข์ เพราะอวิชา ผู้คนจึงไม่สามารถเห็นความจริงของชีวิต พวกเขาตกอยู่ในเปลวเพลิงแห่งตัณหา ความโกรธ ความอิจฉาริษยา ความเศร้าโศก ความวิตกกังวล ความกลัว และความผิดหวัง

๓. นิโรธ คือ ความดับทุกข์ การเข้าใจความจริงของชีวิตนำไปสู่การดับความเศร้า โศกทั้งมวล อันยังให้เกิดความสงบและความเบิกบาน

๔. มรรค คือ หนทางนำไปสู่ความดับทุกข์ อันได้แก่ อริยมรรค ๘ ซึ่งได้รับการหล่อ เลี้ยงด้วยการดำรงชีวิตอย่างมีสติ ความมีสตินำไปสู่สมาธิ และปัญญาซึ่งจะปลดปล่อย ให้พ้นจากความทุกข์และความโศกเศร้าทั้งมวล อันจะนำไปสู่ความศานติและความเบิกบาน พระพุทธองค์ได้ทรงเมตตานำทางพวกเราไปตามหนทางแห่งความรู้แจ้งนี้

อริยมรรค ๘ (อัฐมรรค)

แนวทางดำเนินอันประเสริฐของชีวิตหรือกาย วาจา ใจ เพื่อความหลุดพ้นจากทุกข์ เรียกว่า อริยมรรค แปลว่าทางอันประเสริฐ เป็นข้อปฏิบัติ

ที่มีหลักไม่อ่อนแอ จนถึงกับตกอยู่ใต้อำนาจ ความอยากแห่งใจ แต่ก็ไม่แข็งตึงจนถึงกับเป็นการทรมาณกายให้เหือดแห้งจากความสุขทางกาย เพราะฉะนั้นจึงได้เรียกว่ามัชฌิมาปฏิปทา คือทางดำเนินสายกลาง ไม่หย่อนไม่ตึง แต่พอเหมาะเช่นสายดนตรีที่เทียบเสียงได้ที่แล้ว คำว่ามรรค แปลว่า ทาง ในที่นี้หมายถึงทางเดินของใจ เป็นการเดินจากความทุกข์ ไปสู่ความเป็นอิสระหลุดพ้นจากทุกข์ซึ่งมนุษย์หลงยึดถือและประกอบขึ้นในตนด้วยอำนาจของอวิชชา มรรคมีองค์ ๘ คือ ต้องพร้อมเป็นอันเดียวกัน ทั้งแปดอย่างดุจเชือก พันแปดเกลียว

๑. สัมมาทิฏฐิ คือ ความเข้าใจถูกต้อง
๒. สัมมาสังกัปปะ คือ ความใส่ใจถูกต้อง
๓. สัมมาวาจา คือ การพูดจาถูกต้อง
๔. สัมมากัมมันตะ คือ การกระทำถูกต้อง
๕. สัมมาอาชีวะ คือ การดำรงชีพถูกต้อง
๖. สัมมาวายามะ คือ ความพากเพียรถูกต้อง
๗. สัมมาสติ คือ การระลึกประจำใจถูกต้อง
๘. สัมมาสมาธิ คือ การตั้งใจมั่นถูกต้อง

การปฏิบัติธรรมทุกขั้นตอน รวมลงในมรรคอันประกอบด้วยองค์ ๘ นี้ เมื่อย่นรวมกันแล้วเหลือเพียง ๓ คือ ศีล สมาธิ ปัญญา สรุปลึ้นๆ ก็คือการปฏิบัติธรรม (ศีล สมาธิ ปัญญา) ก็คือการเดินตามมรรค

พรหมวิหาร ๔

พรหมวิหาร แปลว่า ธรรมของพรหมหรือของท่านผู้เป็นใหญ่ พรหมวิหารเป็นหลักธรรมสำหรับทุกคน เป็นหลักธรรมประจำใจที่จะช่วยในการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์

๑. เมตตา : ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับสุข ความสุขเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา ความสุขเกิดขึ้นได้ทั้งกายและใจ เช่น ความสุขเกิดจากกรรมดี ความสุขเกิดจากการใช้จ่ายทรัพย์เพื่อการบริโภค ความสุขเกิดจากการไม่เป็นหนี้ และความสุขเกิดจากการทำงานที่ปราศจากโทษ เป็นต้น

๒. กรุณา : ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ความทุกข์ คือ สิ่งเข้ามาเบียดเบียนให้เกิดความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ และเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน

ทุกข์โดยสภาวะ หรือเกิดจากเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติของร่างกาย เช่น การเกิด การเจ็บไข้ ความแก่และความตาย สิ่งมีชีวิตทั้งหลายที่เกิดมาในโลกจะต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งรวมเรียกว่า กายิกทุกข์

ทุกข์จรหรือทุกข์ทางใจ อันเป็นความทุกข์ที่เกิดจากสาเหตุที่อยู่นอกตัว เช่น เมื่อปรารถนาแล้วไม่สมหวังก็เป็นทุกข์ การประสบกับสิ่งอันไม่เป็นที่รักก็เป็นทุกข์ การพลัดพรากจากสิ่งอันเป็นที่รักก็เป็นทุกข์ รวมเรียกว่า เจตสิกทุกข์

๓. มุทิตา : ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี คำว่า "ดี" ในที่นี้ หมายถึง การมีความสุขหรือมีความเจริญก้าวหน้า ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีจึงหมายถึง

ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุขความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ไม่มีจิตใจริษยา ความริษยา คือ ความไม่สบายใจ ความโกรธ ความฟุ้งซ่านซึ่งมักเกิดขึ้นเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดีกว่าตน หมั่นฝึกหัดตนให้เป็นคนที่มีมุกิตา เพราะจะสร้างไมตรีและผูกมิตรกับผู้อื่นได้ง่ายและลึกซึ้ง

๔. อุเบกขา : การรู้จักวางเฉย หมายถึง การวางใจเป็นกลางเพราะพิจารณาเห็นว่า ใครทำดียอมได้ดี ใครทำช่วยยอมได้ชั่ว ตามกฎแห่งกรรม คือ ใครทำอะไรไว้สิ่งนั้นย่อมตอบสนองคืนบุคคลผู้กระทำ เมื่อเห็นใครได้รับผลกรรมในทางที่เป็นโทษเราก็ไม่ควรดีใจหรือคิดซ้ำเติมเขาในเรื่องที่เกิดขึ้น ควรมีความปรารถนาดี คือพยายามช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ในลักษณะที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

อิทธิบาท ๔

คำว่า อิทธิบาท แปลว่า บาทฐานแห่งความสำเร็จ หมายถึง สิ่งซึ่งมีคุณธรรม เครื่องให้ลุถึงความสำเร็จตามที่ตนประสงค์ ผู้หวังความสำเร็จในสิ่งใด ต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่า อิทธิบาท ซึ่งจำแนกไว้เป็น ๔ คือ

๑. ฉันทะ คือความพอใจ ในฐานะเป็นสิ่งที่ตนถือว่าดีที่สุด ที่มนุษย์เราควรจะได้ ข้อนี้เป็นกำลังใจอันแรก ที่ทำให้เกิดคุณธรรมข้อต่อไปทุกข้อ

๒. วิริยะ คือความพากเพียร หมายถึง การกระทำที่ติดต่อกันไม่ขาดตอน เป็นระยะยาว จนประสบความสำเร็จ คำนี้มีความหมายของความกล้าหาญเจืออยู่ด้วยส่วนหนึ่ง

๓. จิตตะ หมายถึงความไม่ทอดทิ้งสิ่งนั้น ไปจากความรู้สึกของตัว

ทำสิ่งซึ่งเป็นวัตถุประสงค์นั้นให้เด่นชัด อยู่ในใจเสมอ คำนี้รวมความหมายของคำว่า สมาธิ อยู่ด้วยอย่างเต็มที่

๔. วิมังสา หมายถึงความสอดส่องใน เหตุและผลแห่งความสำเร็จเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ให้ลึกซึ้งยิ่งๆ ขึ้นไปตลอดเวลา คำนี้ รวมความหมายของคำว่า ปัญญา ไว้อย่างเต็มที่

สังคหวัตถุ ๔

หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเพื่อเกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน มีอยู่ ๔ ประการ ได้แก่

๑. ทาน คือ การให้ การเสียสละ หรือการเอื้อเพื่อแบ่งปันของๆตน เพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว ไม่เป็นคนเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้ไม่เป็นคนละโมภ ไม่เห็นแก่ตัว ควรคำนึงอยู่เสมอว่า ทรัพย์สินของที่หามาได้ มิใช่สิ่งจีรังยั่งยืน เมื่อสิ้นชีวิตไปแล้วก็ไม่สามารถจะนำติดตัวเอาไปได้

๒. ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคายก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์เหมาะสมสำหรับกาลเทศะ พระพุทธเจ้าทรงให้ความสำคัญกับการพูดเป็นอย่างยิ่ง เพราะการพูดเป็นบันไดขั้นแรกที่จะสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้น วิธีการที่จะพูดให้เป็นปิยวาจานั้น จะต้องพูดโดยยึดถือหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
เว้นจากการพูดเท็จ เว้นจากการพูดส่อเสียด เว้นจากการพูดคำหยาบ เว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ

๓. อตถจริยา คือ การสงเคราะห์ทุกชนิดหรือการประพฤตินในสิ่งที

เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

๔. สมานัตตา คือ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติ เสมอต้นเสมอปลาย คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้เราเป็นคนมีจิตใจหนักแน่น ไม่โลเล รวมทั้งยังเป็นการสร้างความนิยม และไว้วางใจให้แก่ผู้อื่นอีกด้วย

โพชฌงค์ ๗

โพชฌงค์ คือสิ่งที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่ทำให้การตรัสรู้ หรือโพธิจิต หรือการบรรลุธรรมเกิดขึ้นได้

๑. **สติ** ความระลึกได้
๒. **ธัมมวิจยะ** การสอดส่องเลือกเฟ้นธรรม การวิจยธรรม
๓. **วิริยะ** ความพากเพียร
 ๔. **ปีติ** ความอิมใจ, ความดื่มด่ำในใจ มี ๕ ชนิด คือ
 - ๑) ขุททกาศปีติ ปีติเล็กน้อยพอขนชันน้ำตาไหล
 - ๒) ขณิกาปีติ ปีติชั่วขณะ รู้สึกแปลบๆ ดุจฟ้าแลบ
 - ๓) โอกกันตिकाปีติ ปีติเป็นระลอก รู้สึกซู่ลงมาๆ ดุจคลื่นซัดฝั่ง
 - ๔) อุพเพคาปีติ ปีติไหลดลวย ให้ใจฟูตัวเบา หรืออุทานออกมา
 - ๕) ผรณาปีติ ปีติซาบซ่าน เอิบอาบไปทั่วสรรพางค์
 ๕. **ปัสสัทธิ** ความสงบกายสงบใจ, ความสงบใจและอารมณ์, ความสงบเย็น, ความผ่อนคลายกายใจ
๖. **สมาธิ** ความตั้งใจมั่น ความที่จิตมีอารมณ์เดียว ไม่ซัดส่ายไปในอารมณ์ต่างๆ
๗. **อุเบกขา** ความที่จิตมีความสงบระงับเป็นอย่างยิ่ง ไม่กระเพื่อม

ไหวไปตามสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็ความสุข ทุกข์ ดีใจ เสียใจ รัก ชัง กล้า กลัว ยินดี ยินร้าย ฯลฯ ซึ่งจะเป็นจิตที่มีความประณีต ละเอียดอ่อน ปลอดภัย โปรง เบาสบาย เป็นอย่างยิ่ง

โลกธรรม ๘

โลกธรรม ๘ หมายถึง เรื่องของ โลกมีอยู่ประจำกับชีวิต สังคมและ โลกของมนุษย์เป็นความจริงที่ทุกคนต้องประสบด้วยกันทั้งนั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบก็ตาม ข้อแตกต่างคือ ใครประสบมาก ประสบน้อยช้าหรือเร็ว โลกธรรมแบ่งออกเป็น ๘ ชนิด จำแนกออกเป็น ๒ ฝ่ายควบคู่กันและมีความหมายตรงข้ามกัน คือ

๑. โลกธรรมฝ่ายอิฏฐารมณ์ คือ ฝ่ายที่มนุษย์พอใจมี ๔ เรื่อง คือ

- ได้ลาภ หมายความว่า ได้ผลประโยชน์ ได้ทรัพย์สินเงินทอง ได้บ้านเรือนหรือที่สวน ไร่ นา
- ได้ยศ หมายความว่า ได้รับแต่งตั้งให้มีฐานันดรสูงขึ้น ได้ตำแหน่ง ได้อำนาจเป็นใหญ่เป็นโต

- ได้รับสรรเสริญ คือ ได้ยิน ได้ฟัง คำสรรเสริญคำชมเชย คำยกยอ

- ได้สุข คือ ได้ความสบายกาย สบายใจ ได้ความเบิกบาน บันเทิงใจ

๒. โลกธรรมฝ่ายอนิฏฐารมณ์ คือ ฝ่ายที่มนุษย์ไม่พอใจมี ๔ คือ

- เสียลาภ หมายความว่า ลาภที่ได้มาแล้วเสียไป

- เสื่อมยศ หมายถึง ถูกลดความเป็นใหญ่ ถูกถอดออกจากตำแหน่ง ถูกถอดอำนาจ

- ถูกนิินทา หมายถึง ถูกตำหนิติเตียนว่าไม่ดี มีใครพูดถึง ความไม่

ดีของเราในที่ลับหลังเรียกว่าถูกนินทา

- ตกทุกข์ คือ ได้รับความทุกข์ทรมานกายทรมานใจ

ญาณ ๑๖

ญาณ ๑๖ หรือ โสฬสญาณ ความหยั่งรู้ ในที่นี้หมายถึงญาณที่เกิดขึ้นแก่ผู้เจริญวิปัสสนาตามลำดับ ตั้งแต่ต้นจนถึงที่สุด

๑. นามรูปปริจเฉทญาณ หรือเรียกว่า สังขารปริจเฉท บ้าง นามรูปวัญญูญาณ บ้าง หมายถึง ความรู้จักรูปธรรม-นามธรรมว่า สิ่งที่มีอยู่เป็นอยู่ พอนับได้ว่าเป็นของจริง ก็มีแต่รูปธรรมและนามธรรมเท่านั้น และกำหนดได้ว่า ในการรับรู้และเคลื่อนไหวต่างๆ ของตนนั้น อะไรเป็นรูปธรรม อะไรเป็นนามธรรม เช่น เมื่อ เห็นรูป จักขุประสาท แสง และรูปหรือสี เป็นรูปธรรม จักขุวิญญาณ หรือการเห็น เป็นนามธรรม ดังนี้ เป็นต้น

๒. นามรูปปัจจัยปริคคหญาณ หมายถึง ญาณที่กำหนดปัจจัยของนามรูป ญาณขั้นนี้ เรียกได้ หลายชื่อ ว่า ธัมมัญญูติญาณ บ้าง ยถาภูตญาณ บ้าง สัมมาทัสสนะ บ้าง ผู้ประกอบด้วยญาณขั้นนี้ พระอรธกถาจารย์เรียกว่าเป็น “จุฬโสดาบัน” คือ พระโสดาบันน้อย เป็นผู้ที่มี คติ คือทางไปก้าวหน้า ที่แน่นอนในพระพุทธศาสนา

๓. สัมมสนญาณ หมายถึง ญาณที่พิจารณา หรือตรวจตรา (นามรูปตามแนวไตรลักษณ์) เมื่อพิจารณาด้วยสัมมสนญาณไปจน ญาณแก่กล้าขึ้น เริ่มมองเห็นความเกิดขึ้นและความเสื่อมสลายไป ของสิ่งทั้งหลาย มองเห็นความแปรปรวนของปัจจุบันธรรมว่า ธรรม

เหล่านี้ ไม่มีแล้วก็มีขึ้น มีขึ้นแล้วก็ดับลงไป มองเห็นการเกิดและดับสลาย ทั้งโดยปัจจัย และเป็นขณะๆ ไป ก็เริ่มเกิดญาณใหม่เรียกว่า อุทฺถัพพยานุปีสสนา แต่ยังเป็นญาณใหม่ๆ อยู่ และญาณนี้ตอนนี้เอง ที่เรียกว่า ดรฺณวิปีสสนา หรือ ตรฺณวิปีสสนาญาณ (วิปีสสนา ญาณอ่อนๆ) ผู้ได้ตรฺณวิปีสสนานี้ เรียกว่า “อาร์ทวิปีสสก” (ผู้เริ่มเห็นแจ้ง หรือผู้ได้เริ่มวิปีสสนาแล้ว) และในตอนนี้ เอง วิปีสสนูปกิเลส” เช่น โอรภาส คือ แสงสว่างแสงงาม เป็นต้น จะเกิดขึ้น ชวนให้หลงผิดและติดใจ ถ้ารู้เท่า ทันท่วงทีผ่านไปได้ กำหนดแยกว่าอะไรเป็นทางอะไรไม่ใช่ทางได้แล้ว

๔. อุทฺถัพพยานุปีสสนาญาณ หรือเรียกสั้นๆ ว่า อุทฺถัพพญาณ ญาณอันตามเห็นความเกิดดับ คือ พิจารณาความเกิดขึ้นและความดับไปแห่งเบญจขันธ์ จนเห็นปัจจุบันธรรมที่กำลังเกิดขึ้นและดับสลายไปๆ ชัดเจน เข้าใจภาวะที่เป็นของไม่เที่ยง ทนอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้ ไม่อยู่ในบังคับบัญชาตามความอยากของใคร หยั่งทราบว่ สิ่งทั้งหลายเกิดขึ้น ครั้นแล้ว ก็ต้องดับไป ล้วนเกิดขึ้นแล้วก็ดับไปทั้งหมด เมื่อเกิดการรับรู้หรือ เคลื่อนไหวใดๆ ในแต่ละขณะ ก็มองเห็นนามธรรม รูปธรรม และตัวรู้หรือผู้รู้ ที่เกิดขึ้น แล้วทั้งรูปธรรม นามธรรมและตัวรู้นั้น ก็ดับไปพร้อมกันทั้งหมด เป็นความรู้เห็นชัดแก่กล้า (พลวิปีสสนา) ทำให้ละนิจจสัญญา สุขสัญญา และอัตตสัญญาได้

๕. ภังคานุปีสสนาญาณ เรียกสั้นๆ ว่า ภังคญาณ ญาณอันตามเห็นความสลาย คือ เมื่อเห็นความเกิดดับเช่นนั้นชัดเจนเข้า ก็ให้เห็นเด่นชัดในส่วนความดับที่เป็นจุดจบสิ้น มองเห็นแต่อาการที่สิ่งทั้งหลายดับไปๆ เห็นว่าสิ่งทั้งหลายทั้งปวงล้วนจะต้องดับสลายไปทั้งหมด

๖. ภัยตุปฏฐานญาณ เรียกสั้นว่า ภัยญาณ ญาณอันมองเห็นสังขารปรากฏเป็นของน่ากลัว คือ เมื่อพิจารณาเห็นแต่ความแตกสลายอันมีแก่สิ่งทั้งปวงหมดทุกอย่างเช่นนั้นแล้ว สังขารทั้งปวงไม่ว่าจะเป็นไปใน ภพใดคติใด ก็ปรากฏเป็นของน่ากลัว เพราะล้วนแต่จะต้องแตกสลายไป ไม่ปลอดภัยทั้งสิ้น

๗. อาทีนวานุปัสสนาญาณ เรียกสั้นว่า อาทีนวญาณ ญาณอันคำนึงเห็นโทษ คือ เมื่อพิจารณา เห็นสังขารทั้งปวงล้วนต้องแตกสลายไป เป็นของน่ากลัว ไม่ปลอดภัยทั้งสิ้นแล้ว ย่อมคำนึงเห็นสังขารทั้งปวงนั้น ว่าเป็นโทษ เป็นสิ่งที่มีความบกพร่อง จะต้องระคนอยู่ด้วยทุกข์

๘. นิพพิทานุปัสสนาญาณ เรียกสั้นว่า นิพพิทาญาณ ญาณอันคำนึงเห็นด้วยความหน่าย คือ เมื่อพิจารณาเห็นสังขารว่าเป็นโทษเช่นนั้นแล้ว ย่อมเกิดความหน่าย ไม่เพิลิดเพลิดติดใจ

๙. มุจจิตกัมมตาญาณ หมายถึง ญาณหยั่งรู้ที่ทำให้ต้องการจะพ้นไปเสีย คือ เมื่อหน่ายสังขารทั้งหลาย แล้ว ย่อมปรารถนาที่จะพ้นไปเสียจากสังขารเหล่านั้น

๑๐. ปฏิสังขานุปัสสนาญาณ หรือ ปฏิสังขาญาณ ญาณอันพิจารณาทบทวนเพื่อให้เห็นทาง คือ เมื่อต้องการจะพ้นไปเสีย จึงกลับหันไปยกเอาสังขารทั้งหลายขึ้นมาพิจารณากำหนดด้วยไตรลักษณ์ เพื่อมองหา อุบายที่จะปลดปล่อยออกไป

๑๑. สังขารุเบกขาญาณ หมายถึง ญาณอันเป็นไปโดยความเป็นกลางต่อสังขาร คือ เมื่อพิจารณาสังขาร ทั้งหลายต่อไป ย่อมเกิดความรู้เห็นสภาวะของสังขารตามเป็นจริงว่า มันก็เป็นอยู่เป็นไปของมัน

อย่างนั้นเป็น ธรรมดา หรือเป็นธรรมดาของมันอย่างนั้นเอง จึงวางใจ เป็นกลางเรียบเฉยได้ ไม่ยินดียินร้าย ไม่ขัดใจติดใจ ใน สังขารทั้งหลาย แต่นั่นก็มองเห็นนิพพานเป็นสันติบท ญาณจึงโน้มโน้มที่จะมุ่งเล่นไป ยังนิพพาน เลิกละความ เกี่ยวเกาะกับสังขารทั้งหลาย ญาณข้อนี้ จัดเป็นสិขาบปัตตวิปัสสนา คือ วิปัสสนาที่ถึงจุดสุดยอด และเป็น วุฏฐาน คามินีวิปัสสนา คือ วิปัสสนาที่เชื่อมถึงมรรค อันเป็นที่ออกจาก สิ่งที่ยึด หรือออกจากสังขาร

๑๒. สัจจานุโลมิกญาณ หรือ อนุโลมญาณ ญาณอันเป็นไปโดย อนุโลมแก่การหยั่งรู้หรือริยสัง คือ เมื่อวางใจเป็นกลางต่อสังขารทั้งหลาย ไม่พะวง และญาณก็โน้มโน้มเล่นมุ่งตรงสู่นิพพานแล้ว ญาณอันคล้อย ต่อ การตรัสรู้หรือริยสัง ย่อมเกิดขึ้นในลำดับถัดไป เป็นขั้นสุดท้ายของ วิปัสสนาญาณ

๑๓. โคตรภูญาณ หมายถึง ญาณครอบโคตร ต่อจากอนุโลม ญาณ ก็จะเกิด โคตรภูญาณ ญาณครอบโคตร คือ ญาณที่เป็นหัวต่อ ระหว่างภาวะ ปุถุชน กับภาวะอริยบุคคล มาคั่นกลาง

๑๔. มัคคญาณ หมายถึง ญาณในอริยมรรค คือ ความหยั่งรู้ ที่ให้สำเร็จภาวะอริยบุคคลแต่ละขั้น

๑๕. ผลญาณ หมายถึง ญาณในอริยผล คือ ความหยั่งรู้ที่เป็น ผลสำเร็จของพระอริยบุคคลขั้นนั้นๆ

๑๖. ปัจจเวกขณญาณ หมายถึง ญาณหยั่งรู้ด้วยการพิจารณา ทบทวน คือ สำรวจรู้มรรค ผล กิเลสที่ละแล้ว กิเลสที่เหลืออยู่ และ นิพพาน เว้นแต่ว่าพระอรหันต์ไม่มีการพิจารณากิเลสที่ยังเหลืออยู่

ศีลเมว อธิ อคฺคํ ปญญา ปน อุตตโม
มนุสฺเสสุ จ เทเวสุ สीलปญญาณโต ชยํ.

ศีลเท่านั้นเป็นเลิศในโลกนี้ ส่วนผู้มีปัญญาเป็นผู้สูงสุด
ความชนะในหมู่มนุษย์และเทวดา
ย่อมมีเพราะศีลและปัญญา ฯ

(ศีลวเถร) ชุ.เถร. ๒๖/๓๕๘

ประโยชน์ของการสวดมนต์

๑. ไล่ความขี้เกียจ

ขณะสวดมนต์ อารมณ์เบื่อ เชื่องซึม ง่วงนอน เกียจคร้าน จะหมดไป เกิดความเข้มแข็ง กระฉับกระเฉงขึ้น

๒. ตัดความเห็นแก่ตัว

เพราะขณะนั้นอารมณ์ของเราไปห่วงอยู่ที่การสวดมนต์ ไม่ได้คิดถึงตัวเอง ความโลภ โกรธ หลง จึงมิได้กล้ากราย เข้าสู่วาระจิต

๓. ได้ปัญญา

การสวดมนต์โดยรู้คำแปล รู้ความหมาย ย่อมทำให้ผู้สวดได้ปัญญาความรู้ แทนที่จะสวดจำจ๋า ๆ เหมือนนกแก้วนกขุนทอง โดยไม่รู้อะไรเลย เป็นเหตุให้ถูกค่อนว่า ทำอะไรโง่ ๆ

๔. จิตเป็นสมาธิ

เพราะขณะนั้นผู้สวดต้องสำรวมใจแน่วแน่ มีขณะนั้นจะสวดผิด ได้หน้าส้อมหลัง เมื่อจิตเป็นสมาธิ ความสงบเยือกเย็นในจิต จะเกิดขึ้น

๕. ได้เฝ้าพระพุทธเจ้า

ขณะนั้นผู้สวดมีกาย วาจาปกติ (มีศีล) มีใจแน่วแน่ (มีสมาธิ) มีความรู้สึกถึงคุณความดีของพระพุทธเจ้า (มีปัญญา) เท่ากับได้เฝ้าพระพุทธองค์ด้วยการปฏิบัติบูชา ครบไตรสิกขาอย่างแท้จริง

มณฑปหลวงปู่องค์ใหญ่

คาถาหลวงปู่ฤๅษีตาไฟ

(นะโม ๓ จบ)

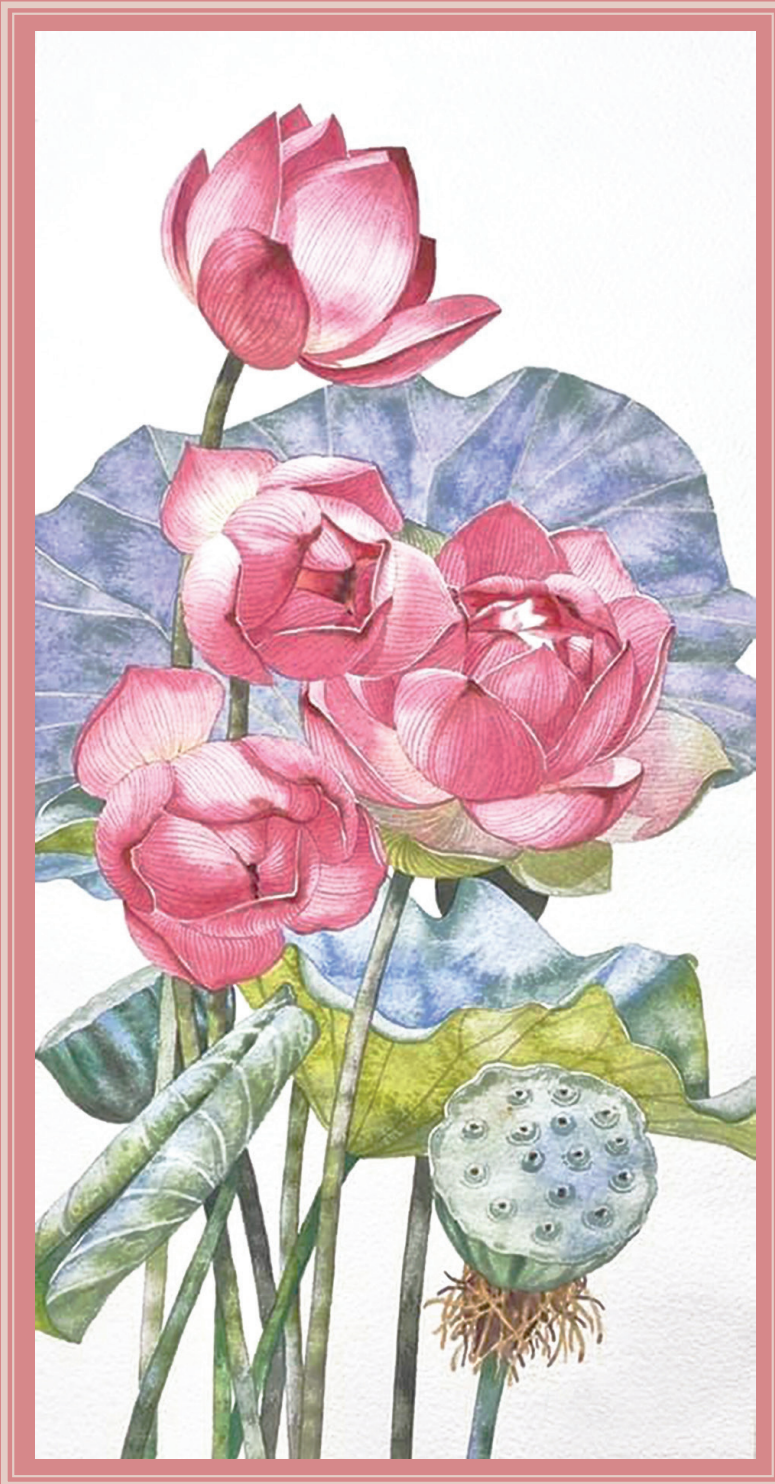
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ

(อิติปิโส ๓ จบ)

อิติปิโส ภะคะวา อะระหังสัมมาสัมพุทธโ วิชชาจะระณะ สัมปันโน
สุคะโต โลกะวิทู อนุตตะโร ปุริสะธัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง
พุทธโธ ภะคะวาติ ฯ

(คาถาพ่อปู่ฤๅษีตาไฟ ๙ จบ)

นาโคขิริยะ อิติกะถานัง สาระสะนะพุทธโธ พระฤๅษีสิทธิ
อาคะตะสิทธิโต พะภะคะสตีโต มะนะสะสีตะโต สะวาหะ ฯ

ฐาตุ จิริง สะตัง รัมโม.
ขอธรรมของสัตบุรุษทั้งหลาย จงดำรงอยู่นาน